

ANKARA
HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**ÖZEL TELEVİZYON SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN
KAMERA ARKASI PERSONELİNİN MESLEKİ
YETERLİLİK DURUMLARI: ANKARA ALAN
ARAŞTIRMASI**

Harun URGANCI

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Zakir AVŞAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA ANABİLİM DALI

RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA BİLİM DALI

Eylül 2020

**ÖZEL TELEVİZYON SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN KAMERA ARKASI
PERSONELİN MESLEKİ YETERLİLİK DURUMLARI:
ANKARA ALAN ARAŞTIRMASI**

HARUN URGANCI

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA ANABİLİM DALI
RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA BİLİM DALI**

**ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

EYLÜL 2020

ETİK BEYAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Harun URGANCI

18/09/2020

ÖZEL TELEVİZYON SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN KAMERA ARKASI PERSONELİN
MESLEKİ YETERLİLİK DURUMLARI: ANKARA ALAN ARAŞTIRMASI
(Yüksek Lisans Tezi)

Harun URGANCI

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Eylül 2020

ÖZET

Dünyada meydana gelen dijital gelişim, dönüşüm medya sektöründe de süratli bir şekilde hissedilmektedir. Bu gelişmeler geleneksel medya faaliyetlerinin toplum üzerindeki etkisini azaltmış, görsel ve işitsel medyayı dönüştürmüş, basılı medyayı ise bitirme noktasına getirmiştir. İnternet teknolojileri ile etkileşime girerek bir dönüşüm süreci yaşamakta olan televizyon yayıncılığı ise yeni medya mecralarından elde ettiği verileri, yılların birikimiyle oluşan televizyon yayıncılığı dili ile yeniden yorumlayarak, harmanlayarak izleyiciyi ekran karşısında tutmaya çalışmaktadır. Televizyon kanallarının yayın içeriklerini web sayfalarında, sosyal medyada ve diğer dijital mecralarda yayınlayarak kendilerini yeni medyada da görünür hale getirme çabaları dijital gelişim, dönüşüm çalışmaları olarak görülebilir. Hem sektör içinde hem de alternatif medya mecralarına karşı yoğun bir rekabet ortamında bulunan televizyon yayın kuruluşlarının, kamera arkası teknik personelini, güncel gelişmeleri ve teknolojiyi takip eden, nitelikli teknik insanlardan seçerek istihdam etmeleri özellikle yüksek bütçeli altyapılarının verimli ve sağlıklı işlemesi açısından çok önemlidir. Türkiye’de uzun süren mesleki standartlaşma çalışmalarının sonucunda Uluslararası Standart Meslek Sınıflama Sistemi (ISCO) nun çalışma çerçevesi baz alınarak Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) kurulmuştur. 2015 yılında tüm mesleki ve teknik eğitimlerin MYK tarafından yayımlanan ulusal meslek standartlarına göre verilmesi yasal zorunluluk haline getirilmiştir. Bu çalışmada MYK tarafından yayımlanan ulusal meslek standartları kapsamında özel televizyon kanallarının Ankara ilinde çalışan teknik personeli ile alan araştırması yapılmış ve mesleki yetkinlik değerlendirmesinin ortaya çıkartılması amaçlanmıştır.

Bilim Kodu : 116512
Anahtar Kelimeler : Televizyon, Medya, Mesleki Yeterlilik, Teknik Personel
Sayfa Adedi : 105
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Zakir AVŞAR
Öğrenci ORCID ID : 0000-0002-8791-4096

THE PROFESSIONAL COMPETENCE STATE OF THE BEHIND THE SCENE STAFF
WORKING IN THE TELEVISION SECTOR; ANKARA FIELD STUDY
(M.Sc. Thesis)

Harun URGANCI

ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY
THE INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

September 2020

ABSTRACT

The digital transformation that takes over the world is clearly effecting the media sector as well. This kind of transformation has lead to decrease of influence of people for the conventional media outlets. It has turned visual and audible media to something it was not before and it also lead the printed media to the point of disappearing. The television broadcasting is having its transformation by interacting with the internet technologies. The TV sector is trying to grab the audience's attention by using the information they recieve from the new media outlets and reflecting them to the small screen by harmonizing and retelling the information with their years-long experienced TV language. The TV channels' attempt of sharing their broadcasted visuals on social media and other online platforms can be seen as them trying to make themselves exist on the new media and be named as an attempt of transformation. The TV broadcasting companies are in a heavy competition both within the sector and with alternative media outlets. Therefore, it is important for them to hire their behind-the-camera techinal personel from candidates who are following the latest improvements in technology. It is especially crucial to choose the technival personel from highly-qualified people in order high-budget substructures to work efficently. After the long studies on occupational standarts under the frame of International Standard Classification of Occupations the 'Mesleki Yeterlilik Kurumu' (MYK) has been formed. In 2015, it has become a legal obligation to give all the trainings for occupation and technical studies to be given by MYK with the national occupation standarts. This study aims to determine the qualification of technical personel under the MYK's national occupation standarts. It includes private TV chanel's personels in Turkey's capital, Ankara.

Science Code : 116512
Key Words : Television, Media, Professional Competence, Technical Staff
Page Number : 105
Supervisor : Prof. Dr. Zakir AVŞAR
Student ORCID ID : 0000-0002-8791-4096

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Zakir Avşar'a şükranlarımı ve teşekkürlerimi sunarım. Desteklerinden dolayı başta Prof. Dr. Mehmet Sezai Türk olmak üzere emeği geçen tüm hocalarıma ayrı ayrı teşekkür ederim. Eğitime, gelişime ve yeniliğe verdiği önemle çalışma hayatımda yeni ufuklar açan genel müdürüm Sayın Yavuz Nart'a şükranlarımı sunarım.

Şimdiye kadar verdikleri emekler için ve dualarıyla hep yanımda oldukları için annem Güler Urgancı, babam İhsan Urgancı, abim Hakan Urgancı ve kız kardeşim Ayşe Yurt'a teşekkürü bir borç bilirim. Hayatımızın önemli anlarını beraber kurguladığımız, arkamdaki güçlü kadın, arkadaşların en güzeli, hayat arkadaşım Pelin Urgancı'ya ayrıca gurur kaynağım ilk göz ağrım oğlum Ilgaz Urgancı'ya ve evimizin neşesi güzel kızım Asya Urgancı'ya gösterdikleri sabır ve destekleri için sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	xii
KISALTMALAR	xiv
1. GİRİŞ	1
2. TELEVİZYON YAYINCILIĞI.....	5
2.1. Dünyada Televizyon Yayın Teknolojilerinin Gelişimi	8
2.2. Türkiye’ de Televizyon Yayın Teknolojilerinin Gelişimi.....	10
2.2.1. Televizyonun Temel İşlevleri.....	12
2.2.2. Televizyon Yayın Teknolojileri	14
2.2.2.1. Analog televizyon yayıncılığı.....	16
2.2.2.2. Sayısal televizyon yayıncılığı.....	17
2.3 Türkiye’de Televizyon Yayıncılığının Genel Görünümü	20
2.3.1. Televizyon İşletmelerinin Sermaye Yapısı	20
3. TELEVİZYON YAPIM SÜRECİ	23
3.1. Televizyon Program Türleri	25
3.2. Televizyon Program Yapım Aşamaları	28
3.2.1. Format	28
3.2.2. Televizyon Programı Altyapısı	30
3.3. Televizyon Programı Yapım Hazırlıkları.....	31
3.3.1. Program Fikri	31
3.3.2. Program Önerisi	31

3.4. Konu Araştırması	33
3.5. Televizyon Programı Yapım Hazırlıkları.....	34
3.5.1. Çekim Öncesi (Pre- Production)	34
3.5.2. Çekim Aşaması (Production)	35
3.5.3. Çekim Sonrası (Post-Production).....	35
3.6. Televizyon Programı Yapım Ekibinin Oluşturulması.....	35
3.6.1. Televizyon Program Yapım Özellikleri	36
3.6.1.1. Canlı yapım	36
3.6.1.2 Videobant yapımlar	37
3.6.1.3. Film yapımları	37
3.6.2. Çekim Mekânları.....	37
3.7. Çekim ve Yayın İzinlerinin Alınması	38
3.8. Çekim ve Kurgu Donanımlarının Hazırlanması.....	38
3.9. Satın Alma ve Kiralanmanın Yapılması.....	39
3.10. Kurum İçi Mekânların ve Donanımların Kullanılması için Yazışmaların Yapılması	39
3.11. Yapım Klasörünün Hazırlanması	39
4. MESLEKİ TANITIM VE YETKİNLİK.....	41
4.1. Özel Televizyon Kanalları Ankara Teknik Personel Yapısı	42
4.2. Çalışma Ortamı ve Koşulları	42
4.3. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	43
4.4. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler	43
4.5. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat	44
4.6. Meslek ile İlgili Tutum ve Davranışlar	44
4.7. Meslek Tanıtımı	45
4.7.1. Teknik Yönetmen	45

4.7.1.2. Teknik yönetmenin çalışma ortamı ve koşulları	46
4.7.1.3. Teknik yönetmenin bilgi ve becerileri.....	46
4.7.1.4. Teknik yönetmenin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar.....	46
4.7.2. Ses Teknisyeni.....	46
4.7.2.1. Ses teknisyeninin çalışma ortamı ve koşulları.....	47
4.7.2.2. Ses teknisyeninin bilgi ve becerileri.....	47
4.7.2.3. Ses teknisyeninin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar.....	47
4.7.3. Kameraman	47
4.7.3.1. Kameramanın çalışma ortamı ve koşulları	47
4.7.3.2. Kameramanın bilgi ve becerileri	48
4.7.3.3. Kameramanın kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar	48
4.7.4. Kurgu Uzmanı	48
4.7.4.1. Kurgu uzmanının çalışma ortamı ve koşulları.....	48
4.7.4.2. Kurgu uzmanının bilgi ve becerileri.....	48
4.7.4.3. Kurgu uzmanının kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar.....	48
4.7.5. Up-link Teknisyeni.....	49
4.7.5.1. Up-link teknisyeninin çalışma ortamı ve koşulları.....	49
4.7.5.2. Up-link teknisyeninin bilgi ve becerileri.....	49
4.7.5.3. Up-link teknisyenin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar	49
4.7.6. Işık Teknisyeni	50
4.7.6.1. Işık teknisyeninin çalışma ortamı ve koşulları	50
4.7.6.2. Işık teknisyeninin bilgi ve becerileri	50
4.7.6.3. Işık teknisyeninin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar	50
4.7.7. Reji Operatörleri.....	50
4.7.7.1. Reji operatörlerinin çalışma ortamı ve koşulları	51
4.7.7.2. Reji operatörlerinin bilgi ve becerileri	52

4.7.7.3. Reji operatörlerinin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar	52
4.7.8. Yayın Teknolojileri / Bilgi İşlem Uzmanı.....	52
4.7.8.1. Yayın teknolojileri / bilgi işlem uzmanı çalışma ortamı ve koşulları	52
4.7.8.2. Yayın teknolojileri / bilgi işlem uzmanı bilgi ve becerileri	52
4.7.8.3. Yayın teknolojileri / bilgi işlem uzmanı kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar.....	53
4.7.9. Ölçü Bakım Teknisyeni.....	53
4.7.9.1. Ölçü bakım teknisyeninin çalışma ortamı ve koşulları	53
4.7.9.2. Ölçü bakım teknisyeninin bilgi ve becerileri.....	53
4.7.9.3. Ölçü bakım teknisyeninin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar	53
4.7.10. Teknik Müdür.....	54
4.7.10.1. Teknik müdürün çalışma ortamı ve koşulları.....	54
4.7.10.2. Teknik müdürün bilgi ve becerileri	54
4.7.10.3. Teknik müdürün kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar	54
5. ARAŞTIRMA BULGULARI	55
5.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	55
5.2. Araştırmanın Hipotezleri.....	56
5.3. Araştırmanın Örnekleme.....	56
5.4. Araştırma Yöntemi	57
5.4.1. Kapsam ve Sınırlılıklar.....	60
5.5. Ölçüm Aracının Güvenilirliği	60
5.6. Araştırmanın Geçerliliği.....	63
5.7. Ön ve Tanımlayıcı Analizler, Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi	63
5.7.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Sıklık ve Yüzde Dağılımları	64

	Sayfa
5.8. Katılımcıların Mesleki Gelişim Davranışlarına Yönelik Bilgiler	67
5.9. Hipotezlerin Test Edilmesine Dair Veri Analizleri	70
6. SONUÇ	79
KAYNAKLAR	85
EKLER	89
EK-1. Katılımcı bilgilendirme formu.....	90
EK-2. Anket formu.....	91
EK-3. Ulusal meslek standardı, televizyon teknik yönetmeni	98
ÖZGEÇMİŞ	105

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 3.1. Program öneri formu örneği;	33
Çizelge 5.1. Ölçek alt boyutları.....	59
Çizelge 5.2. MYK Yeterlilik ölçeğinin Cronbach alfa katsayısı	60
Çizelge 5.3. Görevler, işlemler ve başarımlar ölçütlerine ilişkin durumlar	61
Çizelge 5.4. Görevler, işlemler ve başarımlar ölçütlerine ilişkin durumlar	62
Çizelge 5.5. Alt boyutlara ilişkin ortalamalar	62
Çizelge 5.6. Faktör analizi	63
Çizelge 5.7. Cinsiyete ilişkin istatistikler.....	64
Çizelge 5.8. Yaş bilgilerine ilişkin istatistikler	64
Çizelge 5.9. Eğitim düzeyine ilişkin tanımlayıcı istatistikler	64
Çizelge 5.10. Gelir bilgilerine ilişkin istatistikler	65
Çizelge 5.11. Branş, yapılan iş bilgilerine ilişkin istatistikler	65
Çizelge 5.12. Mezun olduğu bölüme ilişkin istatistikler.....	66
Çizelge 5.13. Sektörde çalışma yılına ilişkin istatistikler	66
Çizelge 5.14. Sektörde çalışan farklı kurum bilgilerine ilişkin istatistikler.....	66
Çizelge 5.15. Güncel gelişmeleri takip, uygulamak için maddi harcama	67
Çizelge 5.16. Mesleki gelişim için güncel gelişmeleri takip etme durumu	67
Çizelge 5.17. Mesleki gelişim için kişisel eğitim durumu	68
Çizelge 5.18. Sektörde branş değişikliği.....	68
Çizelge 5.19. Çalışan kurumda branş dışı görev alma durumu.....	69
Çizelge 5.20. Mesleki bilgi durumlarına ait bulgular	69
Çizelge 5.21. Branş ve mesleki yeterlik kodları arasındaki ilişkinin analizi	70
Çizelge 5.22. Cinsiyet ve mesleki yeterlik kodları arasındaki ilişkinin durumu	71
Çizelge 5.23. Alt boyut değişkenlerin cinsiyete göre durumları.....	72

Çizelge	Sayfa
Çizelge 5.24. Yaş ve mesleki yeterlilik kodları arasındaki ilişkinin durumu	73
Çizelge 5.25. Eğitim ve mesleki yeterlilik kodları arasındaki ilişkinin durumu.....	73
Çizelge 5.26. Mezun olunan bölüm ve mesleki yeterlik kodları arasındaki ilişkinin durumu	74
Çizelge 5.27. Gelir düzeyi ve mesleki yeterlilik kodları arasındaki ilişkinin durumu	74
Çizelge 5.28. Sektör çalışma yılı ve mesleki yeterlik kodları arasındaki ilişkinin durumu	75
Çizelge 5.29. Sektörde çalışılan kurum sayısı ve mesleki yeterlik kodları arasındaki durum.....	76
Çizelge 5.30. Mesleki gelişim için maddi harcama yapma ve mesleki yeterlik kodları arasındaki durum	76
Çizelge 5.31. Güncel gelişmeleri takip etme ve mesleki yeterlik kodları arasındaki durum.....	77
Çizelge 5.32. Sektörde branş değişikliği ve mesleki yeterlik kodları arasındaki durum.....	77

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
Akt	Aktaran
DVB	(Digital Video Broadcasting): Dijital Video Yayını
ESC	OEvrupa Beceriler, Yetkinlikler, Yeterlilikler ve Meslekler Sınıflaması (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations)
ILOU	Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labour Organization)
ISCED	Uluslararası Standart Eğitim Sınıflama Sistemi (International Standard Classification of Education)
ISCOU	Uluslararası Standart Meslek Sınıflama Sistemi (International Standard Classification of Occupations)
ISCO-08	Uluslararası Standart Meslek Sınıflama Sistemi 2008 versiyonu.
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KJ	Karakter Jeneratörü, Alt Yazı Makinesi. (Cg, Character Generator)
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MEGEP	Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
MYK	Mesleki Yeterlilik Kurumu
NTSC	Ulusal Televizyon Sistemleri Komitesi (National Television Systems Committee)
PAL	Faz Değişirme Hattı (Phase Alternating Line)
RTÜK	Radyo Ve Televizyon Üst Kurulu

Kısaltmalar

Açıklamalar

SNG

Uydu Yoluyla Haber Toplama (Satellite News Gathering)

TMS

Türk Meslekler Sözlüğü

TMSS

Türkiye Meslek Sınıflama Sistemi

TRT

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

TÜİK

Türkiye İstatistik Kurumu

TYÇ

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi

UMSK

Ulusal Meslek Standartları Kurumu

Vd

Ve Diğerleri

VTR

Video Kaset Kaydedici (Video Tape Recorder)

4G

4. Nesil Kablosuz İletişim Teknolojisi

1. GİRİŞ

İnsanoğlunun toplumsal gelişmelerden haberdar olma ve bu gelişmeleri aktarabilme isteği onu bir takım teknolojik arayışlara itmiştir. Bu arayışlar içerisinde iletişim kurabilmek adına geliştirilen ve kullanılan telgraf, radyo gibi teknolojik bilgi ve birikimlerin sağlamış olduğu teknik altyapıyla birlikte görüntü ve sesin aynı anda iletilebildiği televizyonun icadından sonra toplumlar arasındaki enformasyon akışı farklı bir boyut kazanmış oldu. Televizyon, icat edildiği günden günümüze değin toplumun ilgi odağı olmuştur. Televizyon, kitle iletişim araçları içinde toplumun önemli ihtiyaçları arasında yer alan haber alma, bilgi edinme ve eğlenme ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Televizyonun bu denli popüler olmasının sebebi hem göze hem de kulağa hitap etmesidir. Bu işlevsellik de televizyonun popülerliğini arttırmaktadır. Her ne kadar Twentieth Century Fox film şirketinin başkanı Daryik F. Zanuck 1994 yılında yaptığı bir konuşmada, televizyonun 6 ay sonra işlevselliğini yitireceğini dile getirmiş olsa da günümüzde hala televizyon yayınları tüm gelişmeleriyle işlevselliğine devam etmektedir.

1920 yılında ilk televizyon yayınlarının Amerika'da siyah beyaz renklerde yapılmasının ardından 1958 yılında renkli yayınlara geçilmiştir. Avrupa'da televizyon yayıncılığı adına ortak bir sisteme geçme konusunda mutabakata varılmış ve 1990'ların başında DVB (Digital Video Broadcasting) standartlarını kabul edip analog yayıncılıktan sayısal yayıncılığa geçileceğini duyurmuştur. ABD 2006 yılında sayısal yayına geçişin tamamlanacağını ilan etmiştir. Bu teknolojik gelişme ile analog televizyon yayıncılığında sayısal televizyon yayıncılığına geçilmiştir. Bu teknolojik gelişme ile birlikte izleyici pasif konumdan aktif konuma geçmiştir.

Enformasyon kaynağı olan televizyon yayıncılığında, kamera arkası teknik personeli önemli bir yapı taşıdır. Televizyon yayınlarının sistemli bir şekilde sağlıklı olarak yapılabilmesini sağlayan teknik personel, bu işin mutfağında yer almaktadır. Bu bağlamda televizyon programlarının topluma ulaşmasında teknik alt yapının ve kamera arkası teknik personelinin önemi ortaya çıkmaktadır.

Bu araştırma, iletişim bilimleri alanında kamera arkası teknik personelinin mesleki yeterlilik durumunun analizine yönelik ilk olma özelliği taşımaktadır. Yapılan akademik taramalarda gerçekleştirilmiş olan yüksek lisans ve doktora düzeyindeki tez

çalışmalarında kamera arkası teknik personelinin mesleki yeterlilik ve yetkinlik durumuna ilişkin emsal bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırma, Mesleki Yeterlilik Kurumunun medya sektöründe üst düzey görevlerde bulunan ve akademik personelin görüşleri alınarak hazırlanan ve televizyon sektöründe çalışan kamera arkası teknik personelinin “Mesleki Yeterlilik Standartları” verilerinden yola çıkılarak hazırlanmıştır. MYK'nın amacı, meslek standartlarını temel alarak, teknik ve mesleki alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek; ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürütmek üzere çalışanların, mesleki yeterliliklerini tespit etmektir.

Bunun dışında kamera arkası teknik personelin de görüşleri alınarak MYK'nın belirlemiş olduğu standartlar arasında uygulama alanında, gerçekliği yansıtıp yansıtmadığı test edilmiştir.

Bu araştırma aynı zamanda televizyon kanallarına; kamera arkası teknik personelinin, mesleki yeterlilikleri hakkında fikir verecek olması, eksiklikleri, problemleri bilimsel veri olarak sunması açısından değerlidir. Bu sayede bir televizyon kanalına yeni alınacak teknik personelin hangi vasıflara sahip olması gerektiği konusunda ışık tutacak olması önemlidir.

Kamera arkası teknik personeli olmak isteyen birçok İletişim Fakültesi öğrencisine ve ilgili diğer okullarda okuyan öğrencilere, kendilerinde olması gereken vasıflar ve teknik donanım konusunda yol gösterici olması yönünden önem arz etmektedir.

Bu araştırmanın kapsamını ulusal yayın yapan özel televizyon kanallarının Ankara bürolarında çalışan kamera arkası teknik personeli oluşturmaktadır. Anket çalışması teknik personelin tamamıyla gerçekleştirilmek istense de çalışma programlarının yoğunluğu ve Pandemi gibi olumsuzluklara rağmen yine de hatırı sayılır örneklem ile gerçekleştirilmiştir.

Ulusal yayın yapan kamera arkası personelin mesleki yeterliklerinin ölçülmesi ve bununla ilgili hususların neler olması gerektiği temel amaçtır. Ulusal ölçekte yayın yapan televizyon kanallarının, Ankara'da görevli kamera arkası personelinin mesleki yeterlilikleri değerlendirilmiştir. Bununla ilgili kurumların mesleki yeterlilik kodları ve yayınlanmış bilimsel veriler karşılaştırılıp, analizi yapılarak mesleki yeterliliklerin çerçevesi ortaya konulmuştur. Bu çalışmada;

- Personelin mesleki yeterlik kodlarına uyup uymadığı, mesleki yeterlilik kodlarının ihtiyacı sağlama derecesi,
- Kurumların mevcut personelinin mesleki kodların ne kadarına ihtiyaç duydukları, göz önünde bulundurulmuştur.
- Kurumların istihdam aşamasında mesleki yeterliliklere ne kadar önem verdikleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Gerçekleştirilen tez çalışmasında kamera arkası teknik personelinin mesleki yeterliliklerinin tespitine yönelik nicel saha araştırması ve bu araştırmayla birlikte veri toplama tekniği olarak anket uygulaması yapılmıştır.

Mesleki yeterlilik kurumunun konuyla ilgili daha önce yapmış olduğu araştırmalar ve verilerden yararlanarak, personelin niteliksel özellikleri ve yeterlilikleri tespit edilmiş, bu özellikler bir anket formuna yerleştirilip, televizyon kanallarının kamera arkası teknik personeline sorulmuştur. Ankette kapalı uçlu, açık uçlu sorular ve ayrıca likert ölçekli sorular kullanılarak, personelin mesleki yeterlilik durumları hakkında tam sonuç alınmaya çalışılmıştır.

2. TELEVİZYON YAYINCILIĞI

Televizyon kelimesi, Fransızca uzağı görme anlamına gelen ‘television’ sözcüğünden gelmektedir. Televizyon yayını basitçe belirli bir yerden aktarılan ses ve görüntünün elektromanyetik dalgalar yardımıyla özel aygıtlarla donatılmış alıcılara ulaştırılmasıdır. Mors işaretleriyle haberleşmenin meydana gelmesiyle birlikte, bu sinyallerle sese benzer bir biçimde görüntünün de taşınabileceği fikri ortaya çıkmıştır. 1883 yılında patentlenmiş olup, bir resmin telsiz yoluyla iletimine yarayan ve Paul Nipkow tarafından icat edilen cihazı takiben, 1890 yılında Amerika’da Charles Francis Jenkins önderliğinde televizyon için ilk çalışmalar başlamıştır.

Televizyon keşfedildiği ilk günden bu yana diğer kitle iletişim araçlarına oranla daha popüler olmuştur. Bu popülaritenin sağlanmasının altında birçok neden yatmaktadır. Bunlardan en önemlisi televizyonun hem göze hem de kulağa hitap edebilmesidir. Televizyon haber verme, eğitime ve eğlendirme gibi temel işlevlerini görsel ve işitsel olarak yerine getirmektedir. İzleyiciye çeşitli programlar aracılığıyla devamlı bir mesaj akışı sağlanmaktadır. Geleneksel televizyon anlayışında, mesajı alan izleyiciler pasif bir durumdadır. Ancak etkileşim olgusunun televizyon yayıncılığında kendini göstermesi ile birlikte artık aktif bir sürece girilmiştir. Bu süreç ise kademe kademe gerçekleşmiştir (Kırık A. Murat, 2010:20).

Televizyonlar yayına başladıkları yıllardan itibaren toplumların hayatlarında önemli değişikliklere sebep olmuştur. Toplumun eğlence, habere ulaşmalarını ve televizyon karşısında evlerinde geçirdikleri sürede artışa yol açmıştır. Televizyon, toplumun eğlenme amaçlı ve karşısında uzunca vakit geçirdiği bir araca dönüşmüştür. Twentieth Century Fox film şirketinin başkanı Daryik F. Zanuck, 1994 yılında, “televizyonun en geç altı ay içerisinde piyasadan silineceğini, insanların her akşam başına oturup bir kutuya bakmak istemeyeceklerini, insanların televizyonu sıkıcı bulacaklarını dile getirmiştir” (Goble, 2012 <https://www.digitaltrends.com/features/top-10-bad-tech-predictions/>). Ancak durum hiç de Daryik F. Zanuck’un dediği gibi olmamıştır. Televizyon günümüzde milyonlarca insana ulaşmış, yıllar boyuncuda etkisini devam ettirmiştir. Bilgisayar ve internetin yanı sıra gelecekte, yeni iletişim aygıtları icat edilecektir. Ancak televizyon hayatımızın bir parçası olarak uzun yıllar hayatımızda yer alacaktır.

Elektronik görüntü ilk olarak 1924 yılında John Baird tarafından bir noktadan diğerine ilk kez elektronik olarak taşınmıştır. Bu televizyon yayıncılığında ilk adım sayılır. 1936 yılında İngiltere ve Almanya'da bu yayınlar başlamıştır. 1939 yılında ise Amerika'da devam etmiştir. Fakat 2. Dünya Savaşının ortaya çıkmasıyla bir duraklama evresi geçirmiştir. Ve savaş sırasında renkli yayınlar başlamıştır.

- Televizyonun Olumlu Özellikleri

- Televizyonu radyodan ayıran en önemli özelliklerden biri olan görüntü iletebilme özelliği, özellikle uydu teknolojisinin de yardımı ile sadece sesin veya sadece görüntünün egemenlik alanından daha ötesinde bir egemenlik alanına sahip olmuştur. Dünyanın en uzak ülkesinde veya kasabasında yaşayan halkın kültürüne tanıklık etmemize yardımcı olmuştur. İzleyici görüntülerine maruz kaldığı kültüre ne kadar uzak olursa olsun o kültürü benimseyebilmiştir. Bu sayede kültürel bir etkileşim ortamının yaratılmasını sağlamıştır.
- Televizyon sayesinde dünyanın öbür ucunda yaşanan akla gelebilecek her türlü olaya tanıklık etmemiz kolaylaşmıştır. Bazen ismini bile bilmediğimiz köylerde veya kasabalarda yaşanan doğal afetleri evlerimizden izlememizi sağlamış, bu sayede yine farklı kültürlerden insanların olaylara bakış açılarını değerlendirme fırsatımız olmuştur. Olaylara bakış açılarının yanı sıra onlarla aynı acıyı çok uzakta da olsak paylaşabilmemizi sağlamıştır. Bu da insanlar arasında sevgiyi ve saygıyı arttırmıştır.
- Televizyon insanlara izlerken öğrenebilme fırsatı sunmuştur. İnsanlar dünyadaki farklı deneyimleri izleyebilme fırsatı bulmuşlardır. Bu durum insanların çok farklı hobiler edinmesine ve kendilerini geliştirmelerine olanak sağlamıştır. Bu yüzden televizyonun, eğitim - öğretimde de önemi oldukça büyüktür.
- Televizyon insanları günlük hayatın sıkıntı ve zorluklarından da uzaklaştırmıştır. Yayınlanan eğlence programlarını izleyenlerin, izlerken eğlenerek yaşadıkları sorun ve sıkıntılardan bir nebze de olsa uzaklaşmışlardır.

Sayılan bu nedenlerle, televizyonun izleyici üzerinde çok büyük bir etkisinin olduğu, kültürel olarak insanları geliştirdiği, farklı deneyimleri izleyerek insanların farklı bakış açıları kazandıkları, insanlar arasındaki sevgiyi ve saygıyı arttırdığını, hiç tanımadığımız insanların acılarına ortak olabileceğimizi veya günlük hayattaki

sorunlarımızdan uzaklaşmak için bir araç olarak kullandığımız televizyonun, olumsuz yanlarının da olduğunu unutmamalıyız.

- Televizyonun Olumsuz Özellikleri

- Televizyon karşısında geçirilen zaman bazı fizyolojik bozuklukları da beraberinde getirir. Göz bozuklukları, mide bulantısı ve baş dönmesi gibi etkilerin yanı sıra, zihinsel açıdan da insanları olumsuz etkilediği görülmüştür.
- Televizyon, karşısında edilgen bir izleyici topluluğu yaratır. Bu durum hayal kurmayı, yaratıcılığı ve bilgi farkındalığı önünde önemli bir setir ve zihinsel tembelliğin oluşmasında en önemli etkendir. Dolayısıyla izleyici kendisine iletilen her veriyi doğru bir bilgi olarak değerlendirir, bu verileri sınavacak bilgi birikiminin oluşması engellenir.
- Televizyon insanların sosyalleşebilme etkinliklerinin olduğu alanların yerini alabilmektedir. Toplumun bir takım ihtiyaçları olan eğlenme, haber alma, eğlenme gibi ihtiyaçlarının yerini doldurmaktadır.

- Televizyon Yayımının Özellikleri

Televizyonu radyodan ayıran en temel özelliklerden biri sesin yanında görüntüyü de verebilmesidir. Bu durumda insanların iki farklı duyusuna hitap eden televizyonun kendine has özellikleri mevcuttur.

- Evreni küçültmüştür.

Marshall Mc Luhan, kitle iletişimi üzerine yaptığı çalışmalar ile adını duyurmuştur Mc Luhan aynı zamanda “iletişim kuramcısı” olarak ta bilinir. Mc Luhan, iletişim teknolojilerinin ve internetin insan topluluklarının yaşamlarını değiştireceğini dile getirmiştir. Bulduğumuz çağda, gelişen ve değişen kitle iletişim araçları ile dünyanın dört bir yanına zaman ve mekân kısıtlaması olmadan saniyeler içinde ulaşabilmekteyiz. İçinde bulunduğumuz çağda ve sahip olduğumuz kitle iletişim araçları sayesinde iletişime geçmek istediğimiz insan veya insanlar nerede olurlarsa olsunlar saniyeler içinde onlarla iletişime geçebiliriz. Bu durumda da kitle iletişim aracı olan televizyon insanların evrenini küçültmektedir.

- Televizyon popüler (halka dönük) bir sanattır.

Televizyonculuk toplumun beklentileri doğrultusunda gündem yaratacak ve gündemi belirleyecek içerikler üretmektedir. Programların belirlenmesinde güncel gelişmeler ön planda tutulmaktadır.

- Simgeleri (sembolleri) genelleştirir.

Bu özelliğin olumlu yanları olduğu gibi olumsuz yanları da mevcuttur. Görüntü esas alındığı için diğer kitle iletişim araçlarına oranla televizyonda bu karakteristik özelliğin önemi daha büyüktür. Bu özelliğin toplumda bilgi birliği yaratmasıdır. Olumsuz yanı ise kişisel deney ve fikirleri azaltmasıdır.

- Mikrofon yardımcı öğedir.

Ses olmadan da görüntüyü anlayabilmek mümkündür. Görüntü daha önemli ve ön planda olduğu için mikrofon arka planda kalsa da yardımcı öğe olduğu unutulmamalıdır.

- Kişiyi pasif duruma getirir.

İzleyiciler ekrana belirli bir süre odaklı kalmaktadırlar. Bu durum onların bazen uzun bir süre hareketsiz kalmalarına sebep olur. Bunun yanı sıra bazı diziler ve programlar insanları bağımlı hale getirirler. Yukarıda da değinildiği gibi, izleyicilerde uyanan merak duygusu ve dolayısıyla diziye veya programa bağımlı hale gelme durumu insanların pasifleşmesine uygun ortam sağlar.

2.1. Dünyada Televizyon Yayın Teknolojilerinin Gelişimi

Günümüz dünyasında, televizyon büyük bir izler-kitleye sahip önemli bir kitle iletişim aracıdır. Kitle İletişim araçlarının yazılı olandan çıkıp işitsellikle gelişimi radyo yayınlarının keşfedilmesiyle başlamıştır. 1920'li yıllarda yapılan ilk radyo yayınları askeri amaçlıdır ve savaş sırasında yapılanmış olan radyo askeri ve politik haberleri verme amacıyla kullanılmaya başlanmıştır. Williams'a göre bu dönemde hiçbir ulus ya da üretici grup, teknik yayıncılık araçlarının tekeli elde etmemiştir. Ancak kısa bir süre sonra dağılmış ana aktarım ve alım birimlerinin karşılıklı ruhsatlandırıldığı hukuksal savaşım dönemi başlamıştır.

Dünyada ilk televizyon yayıncılığı 1920'li yıllarda siyah beyaz olarak Amerika da başlamış, 1923 yılında Amerikalı Jenkins, 1925 yılında ise İngiliz Logie Baid, döner disk kullanarak ilk deneme yayını gerçekleştirmiştir. 1928 yılında NBC yayın kuruluşu, bir kıyıdan diğer kıyıya yayın yapmayı başarmıştır. Yine aynı yılda Londra'dan gönderilen görüntü New York'tan izlenebilmiştir. 1929 yılında

ise BBC, İngiltere’de ilk deneme yayına geçen kanal olmuştur. 1930’lu yıllarda Amerika Birleşik Devletleri’nde, yirmiye yakın deneme istasyonunda çeşitli konularda yayın yapılmaya başlanmıştır (Akcan, 2017: 12).

Avrupa’ da ilk resmi ve düzenli yayın ise Berlin’de yapılmıştır. İlk ticari düzenli televizyon yayınları BBC tarafından 1936 yılı Kasım ayında İngiltere’de gerçekleştirilmiştir. Almanya’da ilk kez Olimpiyat oyunlarının yayınlandığı tarih de 1936 olmuştur. ABD’de ise televizyon yayıncılığı 1939 yılında çeşitli spor müsabakaları yayınlanması ile başladı. 1940 yılında ise Cumhuriyetçi ve Demokrat adayların seçim konuşmaları televizyondan yayınlanmaya başladı. Zamanla televizyon siyasilerin kitlelere ulaşmak için kullandığı en büyük kitle iletişim aracı haline geldi. ABD’de ticari yayınlar ise 1941 yılının Temmuz ayında yayınlanmaya başladı (RTÜK, 2014:14).

İkinci dünya savaşının meydana gelmesinin ardından televizyon yayınları tüm dünyada kesintiye uğramıştır. İngiltere’de Londra Televizyon İstasyonu 1946’ya kadar kapalı kalmıştır. Savaş sona erdiğinde televizyona duyulan ilgi yeteri seviyede değildi. Televizyonun yaygınlaşması için yüksek yatırımlar yapmak gerekiyordu. Fakat radyoya yatırım yapan güçlü yatırımcılar televizyonun gelişmesini engellemiştir. İkinci Dünya Savaşı’nın meydana gelmesi televizyona geçişi geciktirmiştir.

İkinci Dünya Savaşı’nın patlak vermesi televizyona geçişi on yılı aşkın bir süre için geciktirmiştir. Televizyonun halka açık yayın yapması ilk kez İngiltere’de 1936, ABD’de 1939’da başlamış, ancak televizyon alıcılarının çok pahalı olması radyo kadar çok alıcıya ulaşmasını bir süre engellemiştir. Televizyon da radyonun geçtiği bazı benzer dönemlerden geçmiştir. 1950’lerin ortaları ve sonlarında, tıpkı radyoda 1930’ların ortalarında ve sonlarında olduğu gibi, televizyon için yeni tür programlar yapılmış ve yine iletişim yolunun verimli kullanımında radyonun karşılaştırılabilir aşamasında olduğu gibi, bazı özgün çalışma türlerini de içeren önemli ilerlemeler olmuştur (Williams,2003:25).

Belirli bir bedel ödedikten sonra alıcılara sahip olan izleyici artık ücretsiz olarak televizyon yayınlarına ulaşabilmektedir. Üretimi sinema filmi kadar pahalı olmayan televizyon yapımları, televizyon alıcısına sahip her kişinin karşısına çıkabilmektedir. İcattan teknolojiye geçiş aşamasında, televizyonun gelişim sürecinde, bazı politik ve askeri çıkarlar görülmesine rağmen, ticari amaçlar baskın duruma gelmiştir. Fakat amaç, sonuca dönüştüğünden diğer bir boyut açılmış, izleyicinin taleplerinin ön plana alındığı ve izleyene eğlenceli zaman geçirme amaçlı yayıncılık anlayışı gelişmiştir. Amerika Birleşik Devletleri’nde ortaya çıkan bu yayıncılık anlayışı yavaş yavaş diğer ülkeleri de etkilemeye başlamıştır. Sosyal gelişime açık olan radyo ve televizyon yayıncılığı izleyiciye bir seçenek oluşturacak niteliğe bürünmüştür. Bir zamanlar askeri ve politik amaçlı yapılan yayınlar yerini ticari kaygılı, renkli, eğlenceli hatta düşünmeye gerek duyulmadan izlenebilen programlar zincirine dönüştürülmüştür.

Artık kitle iletişim araçları kültürün bir ifadesi haline gelmiştir. Kültür de Castells'in söyleyişle kitle iletişim araçlarının sunduğu malzemeler üzerinden işler (Castells,2005:451).

Kitle iletişim araçlarından en yaygını olan televizyonun gücü bireylerin davranışlarını etkilediği yönünde iddialar vardır (Klite, 1999 (<https://www.bizjournals.com/denver/stories/1999/05/31/editorial3.html>)). Kültürel değerler de televizyondan etkilenir. Zihindeki imajları etkileşim altında bırakır ve yeni imajlarla bir kültürden diğerine geçişini kolaylaştırabilir.

1947 ile 1952 yılları arasında televizyon setlerinin üretimi büyük ölçüde artmaya başlamıştır. Bu dönemde televizyon cihazı üretimi 178.000'den yaklaşık 15 milyon adede ulaşmıştır. Bir sonraki yıl bu rakam 20 milyona ulaşmış olup, bu cihazların büyük bir bölümü evlerde değil barlarda kullanılmıştır. 1948'de Bussines week, savaş sonrası artan televizyon satışlarını değerlendirirken televizyonu “yoksul insanların en son ve en değerli lüksleri” olarak tanımlamış ve o yılı “Televizyon Yılı” ilan etmiştir. 1958 yılında ise ABD'de renkli televizyon yayınlarına geçilmiştir. Televizyon izleyicisinin sayısı artarken sinema izleyicisinin sayısı azalmaya başlamıştır. Sinema salonlarının sayısı da 1945'te 20.000 iken 1956 da 14.506'ya inmiştir. Bu dönemde bazı film şirketleri televizyon lisanslarını elde etmeye çalışmıştır. Film şirketlerini televizyon karşısında yenik düşürmemek için televizyon şirketlerine filmlerini satmayı amaçlamışlardır. Fakat bunun gerçekleşmesi 1950'lerin ortalarında ancak gerçekleşmiştir (Briggs ve Burke,2011:265).

2.2. Türkiye' de Televizyon Yayın Teknolojilerinin Gelişimi

Türkiye'de ilk televizyon yayın şebekesi kurma girişimleri 1949 yılında İstanbul Teknik Üniversitede (İTÜ) başlamıştır. İlk televizyon deneme yayını ise 9 Temmuz 1952 tarihinde yine İstanbul Teknik Üniversitesi tarafından Maçka Maden Fakültesi binası yayın stüdyolarından gerçekleştirilmiştir. Haftada bir kez yayınlanan gece programları toplumda yoğun ilgi görmüştür. Ancak bunlara rağmen 50'li yıllarda televizyon yayıncılığında Türkiye'de önemli bir gelişme olmamıştır (Tumenjargal, 20019:50).

Türkiye de 1962 yılında Alman hükümeti ile Dışişleri Bakanlığı televizyon eğitimini öngören anlaşma yapmışlardır. Bu da televizyon ile Türkiye'nin ilk yaptığı sağlam anlaşmalarından biri olmuştur. Hemen ardından 1 Mayıs 1964 tarihinde TRT

televizyonu Ankara Mithat paşa Caddesinde kurulmuştur. Bu Ankara'daki televizyon yayıncılığının resmi başlangıç tarihi 31 Aralık 1968'dir. Yayınlar haftada üç gün olarak izleyicilere iletilmiştir. Ancak 1964 yılında dünya siyah beyazdan renkli yayına geçmişti. 30 Ağustos 1971 tarihinde TRT ile İTÜ'nün yaptığı işbirliğiyle İstanbul'da Ankara bağlantılı televizyon yayını başlamış ve hemen ardından yayın şebekesine eylül ayında İzmir'den bağlanarak bu kentte yapılan Akdeniz Oyunları ile ilk Şehirlerarası naklen yayınlar gerçekleştirilmiştir. Yayın Şebekesine 3 Aralık 1971 tarihinde Eskişehir, 14 Nisan 1972 tarihinde Balıkesir de dâhil edilmiştir. Bu noktaya kadar televizyon yayıncılığı oldukça karmaşık geçmiştir (RTÜK, 2014: 15).

1990 yılı başında Cumhurbaşkanı Turgut Özal, ABD gezisinde yaptığı bir açıklamada, yurtdışından Türkçe yayın yapılmasını engelleyen bir kural olmadığını, bir kanal kiralayanın Türkiye'ye yayın yapabileceğini belirterek, tecimsel kuruluşların önünü açmıştır. Aynı dönemde, Rumeli Holding'in sahibi Uzan ailesinin, İsviçre'de kurdukları Magic Box (MBI) şirketi aracılığıyla Almanya'dan Türkiye'ye yayın yapmak üzere Eutelsat uydusundan 2 kanal kiraladığı ortaya çıktı. Böylece, "Türkiye'nin ilk özel televizyonu" Star-1, 1 Mart 1990 tarihinde deneme yayınlarına başladı. 1990 yılının sonunda Cumhurbaşkanının oğlu A. Özal'ın da MBI'ya ortak olduğu anlaşıldı (bir yıl sonra, bu ortaklık kavgalı bir şekilde bozulacaktır). Star-1, TRT kurumundan yüksek ücretlerle personel transferleri yaptı. İlgi çeken futbol maçlarının çoğunun yayın hakkını satın alarak TRT'yle adeta bir meydan savaşı başlattı. Reklam pastasından almaya başladığı payla TRT'nin reklam gelirlerinde düşüşe neden oldu. Yayınlarının izlenebilmesi ve yaygınlaşması için çanak anten firmalarıyla kampanya başlattı. PTT'den maç naklen yayınları için link hatları kiraladı (1 yıl içinde de, PTT'nin desteği olmadan kendi vericilerini kullanabilecekti), TRT'nin alışılan yayıncılık anlayışının oldukça dışında renkli ve cesur bir anlayışla yayınlarını çekici kıldı. Artık, fiilen TRT yayın tekeli yıkılmıştı, hatta birçok belediye de kendi bölgesinde Star-1 dâhil, uydu yayınlarını izletiyordu (Beybin, 2020 <https://m.bianet.org/bianet/siyaset/222-radyo-tv-yayinciligi-siyasasi>).

Türkiye'de Televizyon Tarihinin Önemli Gelişmeleri (Tanrıöver, 2012: 15).

1952-1953	İlk televizyon deneme yayın yapıldı.
1964	359 sayılı (TRT) Kanunu yürürlüğe girdi
1968	TRT Ankara televizyonu deneme yayınına başladı

- 1981 İlk renkli televizyon yayını (yılbaşı gecesi) yapıldı.”
- 1983 2954 sayılı yeni TRT Kanunu kabul edildi.”
- 1986 TRT 2 yayına başladı
- 1988 Kablolü TV yayını başladı.”
- 1989 TRT 3 ve ilk bölgesel amaçlı kanal TRT GAP yayına başladı
- 1990 İlk ticari (özel) TV kanalı Magic Box-Star (yasal bir düzenleme olmaksızın) yayına başladı. TRT 4 ve TRT Int yayına başladı
- 1992-1994 10 yeni ticari kanal (genel) yayına başladı.
- 1992 AGB ilk televizyon izleyici ölçümlerine başladı.
- 1993 Radyo-Televizyon yayınları üzerinde kamu tekelini kaldıran Anayasa değişikliği kabul edildi.”
- 1994 Mülga “3984 sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayınları” Hakkında Kanun yürürlüğe girdi. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) kuruldu.
- 1996 İlk tematik haber kanalı NTV yayına başladı.”
- 1999 Dijital TV anlaşması yapıldı: Digitürk kuruldu
- 2009 İlk Kürtçe yayın yapan televizyon kanalı TRT 6 yayına başladı
- 2011 6112 Sayılı RTÜK Kanunu yürürlüğe girdi.”

2.2.1. Televizyonun Temel İşlevleri

Haber Verme İşlevi: Haber verme ve alma eylemi insanın var olması ile haber gereksinimleri meydana gelmiştir. Bu yüzden haber verme ve alma eyleminin İnsanlık tarihi ile başlamış olduğu söylenebilir. Toplumlar ve teknoloji geliştikçe haber alma ve vermede de gelişmeler yaşanmıştır. Zamanla gelişen radyo ve televizyon tekniği aracılığı ile halkın haber almasında, haber alma-verme yöntemine yeni boyutlar getirilmiştir. Radyo aracılığı ile dünyanın en uzak köşesine ses yolu ile haber ulaştırılmıştır. Televizyonun buluşu ile de ses unsuruna ek olarak görüntü unsuru da eklenmiştir. Görüntü unsurunun da eklenmesi ile izleyiciler olaylara doğrudan tanıklık etmişlerdir. Demokratik ülkelerde haber alma hakları yasalar ile korunmaktadır.

Radyo ve Televizyonun, haber alma-verme işlevlerini yaparken tarafsız olmaları ve olayları olduğu gibi yansıtılmaları bu işlevin tam olarak yerine getirilmesini sağlar.

Eğitim İşlevi: Kalkınmakta olan veya henüz gelişmemiş ülkelerde radyo ve televizyon eğitim aracı olarak görülmektedir. Bu nedenle radyo ve televizyon örgütlerinin haber verme işlevinden sonraki en önemli işlevi eğitimidir. Örneğin Hindistan'da radyo ve televizyonlar bu ana amaç için kurulmuşlardır.

Eğlendirme İşlevi: Radyo ve televizyon yayınlarının bir diğer işlevi olan eğlendirme, başka faktörlerin yerine getirilmesindeki yardımcı olduğu kabul edilebilir. Eğlendirme işlevi; eğitici ve insanların kültürünü geliştirebilecek yarışma programlarının veya sağlam ana fikirler barındıran filmlerin izlenme olasılığını da arttırmaktadır. Çünkü hem düşük maliyetlidir hem de eğlendirir. Bu işlevin diğer işlevlerle harmanlanıyor olması da ' eğitirken eğlendirmek- eğlendirirken eğitmek ' sloganını ortaya çıkarmıştır. Örneğin ATV'de yayınlanan soru yarışmaları esnasında yapılan sohbetler insanları eğlendirmektedir. Ayrıca izleyicilerin işittikleri sorular da kültürel açıdan onları geliştirmektedir.

Mal ve Hizmetlerin Tanıtılması İşlevi: Televizyonculuğun bir diğer hizmeti ise mal ve hizmetlerin tanıtılmasıdır. Bu işlev reklamcılığın geniş bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu tür yayınların amacı da öncelikle mal ve hizmetlerin tanıtılmasını sağlamak ve daha sonra da satışını arttırmaktır. Bu işlev bazen yayınlarda reklam vererek gerçekleştiriliyor olsa da yayınlarda reklam vermeyen yayın örgütlerinin bu işlevi programların içeriğinde gerçekleştirdiği görülür.

İnandırma ve Harekete Geçirme İşlevi: Bir başka işlev ise inandırma ve harekete geçirme faktörüdür. İnandırma ve harekete geçirme faktörü diğer bütün işlevleri kapsar. Özellikle mal ve hizmetlerin tanıtılması işlevinde kişinin izlerken duyduğu güven sonucunda harekete geçtiği görülmektedir. Yapılan yayın bu amaçla yapılmakta ise ve gerekli sonuç elde edilmiş ise yayın etkili bir yayın olmuş demektir. Reklam yayınlarına yer veren radyo ve televizyon kurumlarında en önemli işlevin de bu yüzden inandırma ve harekete geçirme işlevi olduğu görülmektedir. Çünkü reklamlardaki amaç reklamda tanıtılan şeyin satılmasıdır. Yayınlanan reklamlar izleyicide güven oluşturduğu sürece bireyde harekete geçme isteği uyandıracaktır.

2.2.2. Televizyon Yayın Teknolojileri

Analog televizyon yayıncılığı sayısal (dijital) televizyon yayıncılığı karşısında gücünü giderek kaybetmektedir. Günümüzde yeni medya tamamen sayısal temel üzerinde kurularak hızlı bir şekilde gelişmektedir. 20.yüzyılın sonlarında teknolojinin hızlı bir şekilde gelişim göstermesiyle birlikte elektronik kitle iletişim araçları ön plana çıkmaya başlamıştır. Böylece insanlar daha fazla kontrol ve idare edilmektedir. Geçmişteki geleneksel güç odakları olan politik, askeri ve ekonomik gücün yanı sıra, çağımızda “iletişim” “haberleşme” ve “bilgi”, güç olarak karşımıza çıkmaktadır. İletişim teknolojileri, “teknolojik özgürlüktür ve herkes bu teknolojiler tarafından şekillenmektedir. Yine bu araçlar bilgiyi erişebilir yaparak, merkezi bir kaynaktan insanlara enformasyon iletimi yapmaktadır” (Alioğlu, 2011: 47).

Günümüz dünyasında haberleşme, iletişim ve yayıncılık alanında kullanılan tekniklerde hızlı ve önemli gelişmeler yaşandı. Özellikle sayısal iletişim tekniği kullanılarak yapılan radyo ve TV yayıncılığı, analog yayın sistemlerine göre ses ve resim kalitesinin üstünlüğü yanında, çeşitli bilgilerin de eş zamanlı ve daha ekonomik koşullarla program iletmeye olasılığı, gelişmiş ülkelerin bu konudaki araştırmalarını derinleştirmeye sevk etmiştir. Başta Amerika, Almanya ve İngiltere olmak üzere birçok ülkede yapılan araştırma ve saha denemeleri sonucunda 21. yüzyılın yeni yayın sisteminin sayısal yayın sistemleri olacağını göstermiştir (RTÜK, <https://www.rtuk.gov.tr/sayisal-yayincilik-nedir/3893/1999/sayisal-yayincilik-nedir.html>, 2020).

Türkiye’de 1985 sonrası hızla gelişen iletişim alt yapısındaki patlama, Türkiye’nin radyo ve televizyon yayıncılığında da hızlı ve kapsamlı bir gelişmeye yol açtı. Nitekim önce renkli televizyon daha sonra 1990 yılından itibaren de özel televizyonlarla tanıştık. Halkın büyük ilgisini çeken bu yenilikler, her zaman olduğu gibi karmaşayla, tuhaflıklarla birlikte geldi. Devlet yasalara uymak adına özel televizyonlar ve radyolara adeta savaş açmış, hükümetlerin bile bu durum karşısında eli kolu bağlanmıştı. Bu süreç zarfında özel yayıncılık yapan kuruluşlarla yasa yapanlar arasında kovalamacalar yaşandı. Şirketler, kendilerini yabancı gösterip yurt dışından yayın yapmaya başladılar. Buna engel olunamadığı içinde nihayet yasalar kendini yenilemek zorunda kaldı. Özel televizyonların yayın yapmaya başlamasından üç yıl sonra, özel yayıncılıkla ilgili düzenlemeler yapmak zorunda kalan hükümetler, 1984

sayılı radyo ve TV yasasını çıkardı. Böylelikle özel radyo ve TV'ler yasal statüye kavuşmuş oldu. (Çatkaya, <http://www.kameraarkasi.org/makaleler/makaleler/analogvesayisaltelevizyonuyayinciligindedunyaveturkiye.html>, 2020).

Dünya'da televizyonculuk sektöründe önemli gelişmeler yaşanıyordu. Türkiye henüz özel televizyonlara adaptasyon süreci içerisindeydi. Ancak bu süreçte dünya dijital yayıncılığın olumlu ve olumsuz yönlerini tartışıyordu. Dijital yayıncılık sisteminde bir bağlantı üzerinden yüzlerce yayın yapabilmek olanağı bulunuyordu. Frekans bulma ve kullanma sıkıntısı yaşayan televizyon kanalları açısından bu durum teknolojik gelişme büyük bir avantaj sağlıyordu. Analog yayıncılığa nazaran dijital yayıncılığın getirisi ise ses ve görüntü kalitesinde yüksek verimlidir. Bu sistemin Türkiye'de faaliyete geçme süreci çok uzun sürmemiştir. Türkiye'de bu teknolojik alt yapıyı ilk kullanan Digitürk olmuştur. Digitürk bu alt yapıyı kullanarak dijital yayıncılık anlamında Türkiye'de bir ilki başarmıştır.

Teknolojinin gelişimi ve kullanılması neticesinde dijital yayın yapan kanalların sayısında da artış olmuştur. Bu Dijital yayınların artması neticesinde RTÜK devreye girmiş ve bu yayınların yasal olmadığını öne sürerek dijital yayınları gerçekleştiren kanalların faaliyetlerinin sonlandırılması gerektiğini belirtmiştir. Bu sebepten dolayı RTÜK, savcılığa dijital yayın yapan kanalların kapatılması gerektiği yönünde suç duyurusunda bulunmuştur. Bu yaşananlardan sonra görüldü ki teknolojik gelişmelere bağlı olarak yasalarda da bir takım düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Yayın sistemlerinde Avrupa ile entegrasyonun gerekliliği yanında, bu yeni teknolojinin yayın kalitesi ve yayıncılığa getirdiği ekonomik çözümleri dikkate alan Üst Kurul'umuz, yakın gelecekte Ülkemizde de uygulamasına geçilebilecek olan sayısal yayınlar için Türkiye Radyo ve Televizyon Sayısal Frekans Planlarının hazırlanmasına karar vermiştir. Önceleri bir iki ülkenin bir araya gelerek yürüttükleri bu çalışmalar, bilahare ITU'nun gündemine alınmış ve nihayet ilk milletlerarası toplantı 1995 yılında Almanya'da (Wiesbaden) ve ikincisi İngiltere'de (Chester-97) yapılmıştır. Bu toplantılarda ülkelere sayısal radyo ve televizyon yayınları için ayrılan frekans ve kanallar belirlenmiştir. Bu maksatla Bilkent Üniversitesi ile 28 Ağustos 1998 tarihinde yapılan bir protokolle, "Sayısal Radyo ve Televizyon Frekans Planlama Komisyonu" oluşturulmuş ve çalışmalar başlatılmıştır. 3984 Sayılı kanunda değişiklik

yapan, 15.05.2002 tarih ve 4756 Sayılı kanun gereği, Analog ve Sayısal Radyo ve Televizyon Frekans Planları Telekomünikasyon Kurumuna devredilmiştir. Telekomünikasyon Kurumu tarafından revize edilen planlar, Haberleşme Yüksek Kuruluna sunulmuştur. Belirtilen çalışmalara paralel olarak, ilgili Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde konuya ilişkin kuruluşlarla yapılan toplantılar neticesinde hazırlanan, Sayısal Yayıncılık Konsepti çalışma sonuçları Haberleşme Yüksek Kuruluna intikal ettirilmiştir. Sayısal Uydu ve Kablo Yayıncılığı ile ilgili Yönetmelikler yayımlanmış olup, Karasal Sayısal yayıncılığı için yönetmelik çalışmaları ilgili birimlerce yürütülmektedir (RTÜK, <https://www.rtuk.gov.tr/sayisal-yayincilik-nedir/3893/1999/sayisal-yayincilik-nedir.html>, 2020).

2.2.2.1. Analog televizyon yayıncılığı

“Analog TV yayını, ses ve hareketli resim karelerinin analog işaretler vasıtasıyla iletilmesine denir. Yayın sinyalinin genişliği ve frekansındaki değişimler, gönderilen sinyalin taşıdığı bilgiyi gösterir” (Şeker, 2009:55). Analog televizyon yayınlarında çeşitli yayın sinyalleri kullanılmaktadır. Bunlar NTCS, PAL ve SECAM kodlama formatlarıdır.

NTSC: (National Television Systems Committee / 8.Ulusal Televizyon Sistemleri Komitesi) tarafından 1941 yılında ABD’de geliştirilmiştir. Geliştirilen ilk NTSC standardı, siyah beyaz görüntü sunmuştur. Bu standart, 1953 yılında geliştirilerek renkli yayın sistemine geçilmiş, mevcut siyah beyaz televizyonlara ve yayınlara uyumlu hale getirilmiştir. Sistemde 525 yatay çizgi, 30 görüntü/saniye formatı ve 6 Mhz bant genişliği kullanılmaktadır. “NTSC sistemi, Kuzey Amerika, Güney Amerika’nın büyük bölümü, Japonya, Güney Kore, Burma, Filipinler, Tayvan ve bazı pasifik ada ülkeleri tarafından kullanılmaktadır” (Karaoğlu, 2011:5).

PAL: 1950’lerde, Batı Avrupa ülkelerinde NTSC standardı kullanılarak renkli TV yayınlarına geçilmesi amaçlanmıştır. Ancak NTSC standardının, kötü iletim koşullarında renk tonlarını bozması gibi ortaya çıkan pek çok kusurdan dolayı, başlarda çeşitli problemlerle karşılaşmıştır. Bunun neticesinde NTSC standardının sebep olduğu sorunların üstesinden gelebilmek amacıyla, yeni bir standart üzerine çalışılmıştır. Sonuç olarak PAL (Phase Alternation Line / 8 Satır Atlamalı Faz) standardı, Walter Bruch tarafından Almanya’da geliştirilmiştir. Bu standart 625 yatay tarama, 25 görüntü/saniye formatı ve 788 Mhz. bant genişliği kullanılmaktadır. PAL

standardı 1964 yılında İngiltere’de; 1967 yılında ise, Almanya’da başlatılmıştır. Avrupa ülkelerin yüksek çoğunluğunda, Türkiye’de, Avustralya’da, Ortadoğu’da ve Afrika'nın bazı kısımlarında kullanılmaktadır (Karaoğlu 2011:6).

SECAM: (SÉquentiel Couleur À Mémoire / 8 Bellekli Elektronik Renk Sistemi) İlk olarak Fransa’da, 1950’lerin sonlarına doğru ortaya çıkmıştır. Standart gelişim evresi 1967 yılında tamamlanmış, Avrupa’da İngiltere ve İtalya gibi bazı ülkelerde PAL sistemine geçene kadar bu standardı tecrübe etmişlerdir. Avrupa’nın ilk renkli TV standardı olan SECAM’da; 625 satır, 25 görüntü/saniye ve 788 Mhz bant genişliği kullanılmaktadır. Fransa, Belçika, Rusya, Macaristan ve Cezayir’de kısacası PAL ve NTSC formatlarının kullanılmadığı diğer ülkelerde bu standart kabul edilmiştir (Karaoğlu, 2011:6).

Kablolu televizyon yayınları ilk defa 1940’lı yıllarda Pensilvanya vadisinde yapılmıştır. Yüksek dağlar nedeni ile normal televizyon görüntülerini alamayan yörelerdeki bir grup TV satıcısının daha fazla TV alıcısı satabilmek umuduyla dağın tepesine kuvvetli bir anten yerleştirilmesiyle başlayan uygulama, giderek başka yörelere de yayılmıştır. Telefon hatları gibi evlere çekilen kablolar aracılığıyla yayınların net bir biçimde alındığı tespit edilince belediyeler tarafından küçük bir ücret karşılığı halk bu gereksinimini karşılamıştır (Tekinalp, 2011:124).

2.2.2.2. Sayısal televizyon yayıncılığı

Sayısal televizyon, yayıncılıkta yeni bir yöntemdir. Sayısal teknoloji kullanılarak gerçekleştirilen bu yeni yayın yöntemi başta karasal yayıncılık olmak üzere uydu, kablolu TV, LMDS, MMDS ve MVDS yayıncılığında kullanılmaktadır (RTÜK, <https://www.rtuk.gov.tr/sayisal-yayincilik-nedir/3893/1999/sayisal-yayincilik-nedir.html>, 2020).

Günümüzde, yayıncılık teknolojisinde yaşanan hızlı gelişmeler, radyo ve televizyon yayınlarının üretim ve iletiminin sayısal teknikle yapılabilmesinin yolunu açmış, bu yayınlarla birlikte program ilintili veya ilintisiz sayısal ek yayın hizmetlerinin ve etkileşimli yayıncılığın yapılabilmesini olanaklı hale getirmiştir. Bunun sonucunda telekomünikasyon, bilişim ve yayıncılık arasındaki geleneksel ayrımların ortadan kaldırılarak, her türlü hizmetin aynı iletişim ortamından sunulması olarak tanımlanabilecek yakınlaşmanın fiili olarak gerçekleşme süreci başlamıştır. Dolayısıyla, sayısallaşma ve yakınsama, iletişim sektörlerinin bir araya gelmesini

sağlayarak, iletişim ortamlarının bugüne kadar ki tariflerinin değişmesini ve hatta kısa bir süre öncesine kadar var olmayan iletişim ortamlarının ortaya çıkmasını gündeme getirmektedir. Sayısal televizyon yayıncılığını 4 ana başlık altında toplamak mümkündür: uydudan, kablodan, vericilerden ve mobil ortamlarda gerçekleştirilen yayınlar. Bu ortamlardan uydudan ve kablodan gerçekleştirilen yayınlarda aşağı yukarı dünyada tek sistem kullanılmaktadır. Bunlar da; DVB-S (uydu) ve DVB-C (kablo)'dur. Karasal (vericilerden) sayısal televizyon yayıncılığında ise 4 farklı sistem kullanılmaktadır (Çatkaya, <https://www.rtuk.gov.tr/sayisal-yayincilik-nedir/3893/1999/sayisal-yayincilik-nedir.html> 2020)

DVB-T: Avrupa'da geliştirilen ve tüm Avrupa ülkeleri ile Avustralya, Singapur, Hindistan gibi diğer ülkelerin kabul ettiği bir sistemdir. Türkiye de bu sisteme sahip çıkmış ve sisteme dair ilgili altyapı çalışmalarına başlamıştır. TRT'nin önderliğinde Ankara, İzmir ve İstanbul da test yayınlarına başlanmıştır.

ATSC (Advanced Television System Committee): ABD tarafından geliştirilen ve ABD dışında da Avrupa ve Asya ülkelerinin bir kısmında kullanılan sistemdir.

ISDB-T (Integrated Services Digital Broadcasting): Japonya tarafından geliştirilmiş olan bir sistemdir. Sadece Japonya tarafından kullanılmaktadır.

(DVB-Handheld): Cep telefonlarına veya cep TV-avuç içi- alıcılarına yönelik TV yayını. Bu konuda gerekli alt yapı çalışmaları devam etmektedir. Almanya ve Japonya bu çalışmalara önderlik etmekte ve alt yapı çalışmalarını sürdürmektedir. Türkiye' de bir an önce uygulanması için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

DVB-S: Uydu yayıncılığında kullanılan sistemdir. TRT ve diğer birçok özel televizyon kanalı diğer alt yapı sistemlerinin yanı sıra bu sistemi de kullanmaktadır. TRT DVB-S sistemini 1999 yılından bu yana aktif olarak kullanmaktadır.

DVB-C: Avrupa'da birçok ülkede sayısal kablo TV sistemi üzerinden TRT-INT yayınıımız DVB-C formatında dağıtılmaktadır. Ülkemizde de Türksat AŞ tarafından 2006 yılı içinde sistem olarak yine DVB-C tercih edilmiş fakat sayısal kablo TV yayınlarının başlatılması planlanmış olmasına rağmen hala yapılamamış durumdadır.

Analog TV yayıncılığının tamamen sona ermesi ve sayısal yayıncılığa geçişyle birlikte televizyon yayıncılığının izleyicilere sunacağı imkân ve avantajlar aşağıdaki gibidir:

- Sayısal yayıncılık, analog yayınlara göre daha kaliteli ses ve görüntü sunmaktadır. Sayısal yayıncılık neredeyse hiç bozulmadan iletilebilmekte ve kopyalanabilmektedir. Farklı alışı modlarını (sabit çatı, taşınabilir bina içi ve dışı, hareketli) kaliteli bir biçimde desteklemektedir. Sinyal kalitesi veri hızı artırılarak istenen seviyeye çekilebilmektedir.
- Zor fiziki koşullarda bile olsa yayınların alınabiliyor olması sayesinde, diğer platformların ulaşamadığı ya da mevcut olmadığı alanlarda, sayısal yayınların kapsama alanı desteklenmektedir. Örneğin seyir halindeyken, kamuya açık kapalı alanlardayken, uydu gölge alanlarında yayınların kesintisiz alınabilmesini sağlamaktadır.
- Belirli bir UHF ya da VHF kanalından analog yayında 1 TV programı yayınlanabilirken, sayısal yayıncılıkta ağır DVB-T veya DVB-T 2 sistemlerinden hangisi ile modellendiğine, iletim parametreleri seçimine, alışı tipine, resim kalitesine ve formatına bağlı olarak 3816 SDTV veya 185 HDTV yayını yapılabilmektedir.
- VLSI (Very large Scale Integration Çok Büyük Çapta Tümlleştirme) sayesinde, sayısal sistemin tamamı tek bir devre kartında toplanabilir. Böylelikle sayısal devreler daha ucuza imal edilebilmektedir.
- Sayısal vericiler, analog vericilerin kapsadığı alana daha düşük çıkış gücü ile yayınlar ulaştırılabilmektedir. Hele ki DVB-T 2 standardının kullanılması durumunda, bu kazanç çok daha fazla olacaktır. Birçok yayın, buket şeklinde tek bir vericiden iletilebildiğinden, verici kirliliği de bir anlamda azaltılmaktadır.
- Analog yayınlardan sayısal yayınlara geçiş, yeni yayın dağıtım şebekeleri yanında, mobil haberleşme hizmetlerinde de gelişmeye neden olmuştur. Artan kapasite, geniş bant internet hizmetlerini, cep telefonları için mobil TV hizmetlerini de desteklemiştir. Sayısal yayıncılık; internet ve benzeri iletişim standartlarında (IPTV, İnternet TV, Mobil TV), radyo ve televizyon yayıncılığı yapmak için de kullanılabilir.
- Aynı kanal içinde programla birlikte çeşitli veriler de iletilebilmektedir. Analog yayıncılıkta, sınırlı içerik ve veri hızı kapasitesine sahip teleteks uygulamaları yerine; zengin bir içerik ve görselliğe sahip etkileşimli Elektronik Program Rehberi (EPG) hizmetini sunabilmek mümkündür.

- DVB-T ve DVB-T 2 Radyo/TV/Data yayınları sayısal teknolojiler aracılığıyla daha kolay ulaştırılabilmektedir.
- Yayıncıya daha kolay ve güvenli şifreleme olanağı sunmaktadır.
- Sayısal televizyon yayıncılığında isteğe bağlı olarak farklı dillerde film yayını ya da ortalama 4-5 kanallı müzik yayını yapılabilir.
- Sayısal yayıncılıkta ekran boyutları (4:3, 16:9, 14:9) olarak tanımlanmaktadır.
- Sayısal yayıncılıkta, izleyici istediği programı seçebilmekte farklı programlar ve abonelere doğrudan yönlendirilebilmektedir.
- Sayısal yayıncılık teknolojisi değişik kullanım alanları yaratmakta; eğitim, eğlence, alış-veriş, bankacılık ve haber vermedeki etki düzeylerini çoğaltmaktadır. (Durmaz, 2004:8)

2.3 Türkiye’de Televizyon Yayıncılığının Genel Görünümü

Radyo ve televizyon kuruluşlarının yönetim biçim ve örgütlenme tarzlarını pek çok unsur etkilemektedir. Bunlardan biri radyo ve televizyon yayın ve yönetim sistemleridir. Kanalların içinde buldukları sistem, tabii oldukları yasalar kanalların işleyiş süreçlerini, örgüt kültürlerini ve içerik yapılanmalarını belirlemektedir. Bu nedenle öncelikle radyo ve televizyon ve yönetim sistemleri kısaca anlatılacaktır.

2.3.1. Televizyon İşletmelerinin Sermaye Yapısı

Radyo ve televizyonların 2954 sayılı kanununun 33’üncü ve 34’üncü maddelerince sermaye, kârın dağıtımını ve yedek akçenin nasıl yapılandırılacağı ve kullanılacağı belirlenmiştir. İlgili kanun maddelerince özel radyo ve televizyon kuruluşları bu doğrultuda sermayelerini ve harcamalarını kontrol altında tutmaktadırlar.

2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun amacına göre radyo ve televizyon ile tüm medya araçlarından yapılan yayınların düzenlenmesine ve özerkliği ve tarafsızlığı Anayasada hükme bağlanan Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna ilişkin esas ve usulleri belirlenmiştir. Bu kanunun kapsamı, her türlü teknik, usul ve araçlarla ve her ne isim altında olursa olsun elektromanyetik dalga yoluyla yurt içine ve yurt dışına yapılan radyodifüzyon ve televizyon yayınları ile ilgili hususları kapsamaktadır. (Çiftçi ve Kırgıl, 2015:26)

Türkiye Radyo Ve Televizyon Kurumu’nun sermayesi ve kârın dağıtımını ve yedek akçe ayılması 33’üncü ve 34’üncü maddelerinde belirlenmiştir.

Sermaye yapısına dair belirlenmiş olan 33'üncü maddeye göre;

Türkiye Radyo – Televizyon Kurumunun nominal (ad belirtilerek yapılan) sermayesi 20.000.000.000 TL'dir. Bu sermaye yönetim kurulunun teklifi, Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulunun tasvibi ve Bakanlar Kurulunun Kararı ile arttırılabilir. Sermayenin kaynakları ise; kanun yürürlüğe girdiği tarihte ödenmiş sermaye, genel bütçeden sermayeye yönelik yapılacak ödemeler, yıllık kârlardan, bu kanunun 34'üncü maddesi ve diğer kanunlar uyarınca ayrımlar yapıldıktan sonra kalacak bakiyelerdir (Çiftçi ve Kırgıl, 2015:40).

Karın dağıtımı ve yedek akçeye göre belirlenmiş 2954 sayılı kanunun 34'üncü maddesine;

Yıllık bilanço, kâr ve zarar hesaplarının yönetim kurulunca hesaplanmasının takibinde; yıllık karın %10'u ödenmiş sermayenin %25'ine kadar kanuni yedek akçe olarak, %10'u da nominal sermayenin %10'una olağan üstü yedek akçe olarak ayrılır. Mevzuat gereğince ödenecek vergi, fon ve aidatlar düşüldükten sonra kalan kar özel yedek akçe hesabına nakil edilir. Zararlar; öncelikle özel yedek akçeden karşılanır. Özel yedek akçenin yetmemesi halinde, bu zararlar sırasıyla olağanüstü yedek akçeden ve kanuni yedek akçeden karşılanır (Çiftçi ve Kırgıl, 2015:40).

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu'nun sermayesi 2954 sayılı kanunla yasal olarak belirlenmiştir. Buna göre 2954 sayılı kanunun resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmesiyle birlikte 33'üncü madde de yer alan sermayenin kullanımı ve 34'üncü madde de bulunan koşullar göz önünde bulundurularak yapılan harcamalar neticesinde havuzda kalan bakiyeden oluşmaktadır.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nun gelirleri "3093 Sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu" ile belirlenmiştir. Bu Kanun'un ikinci maddesine göre;

Kurum'un gelirleri; radyo televizyon, video ve birleşik cihazlardan alınacak ücretler, elektrik enerjisi hasılatından bu Kanuna göre ayrılacak paylar, genel bütçeden yapılacak katkılar, radyo ve televizyon yoluyla yapılan her çeşit ilan, reklam ve faaliyet gelirleri ile yapılacak her türlü bağış, yardım ve diğer gelirlerden oluşmaktadır. Faaliyet dönemlerinin sonunda oluşan karın tamamının dağıtılmayarak işletmede bırakılması yoluyla oto finansman da yapılabilir. Yasaların izin verdiği ve işletme yönetiminin kararları doğrultusunda yedeklerin ayrılması, ileride oluşacak risklere karşı ayrılan karşılıklar oto finansmanda kullanılır (Koçer vd, 2013:83).

Özel televizyonların kaynaklarından sağladıkları gelirleri nasıl kullandıkları şirketlerin mali durumunu belirlemektedir.

3. TELEVİZYON YAPIM SÜRECİ

Bir televizyon programının izleyiciyle buluşmadan önce birçok aşamadan geçmesi, bu yüksek bütçeli yapımların ince elenip sık dokunduktan sonra izleyiciyle buluşması gerekmektedir.

Teknolojik belirleyicilik görüşü medya teknolojilerinin toplumda bireylerin nasıl düşüneceğini, hissedeceğini ve hareket edeceğini veya toplumun biçimini ve çalışmasını şekillendirdiğini belirtir. McLuhan iletişim teknolojisinin kişilerin duyularını dönüştürücü belirleyiciliği üzerinde durur. Teknolojinin toplum üzerindeki etkisini de, araç kullanımının niceliksel çokluğuna odaklanan bir yaklaşımla dünyayı “global köye” çevirdiğiyle açıklar (Erdoğan, İ. ve K. Alemdar, 2010:145).

McLuhan’a göre elektronik teknolojiye insan dünyayı ve evreni fethetme ‘merkezi sinir sisteminin uzantıları olan yeni teknolojiler ile’ çıkmaktadır. Elektronik iletişim araçlarının insanlara, hem birbirlerinden uzak durabilme, hem de tek bir sistemin içinde bir bütün oluşturma olanağı sağlamak olduğunu söylemesi, televizyonun bu dönüşümde en önemli iletişim aracı ve kendine özgü anlatım olduğunu belirtmiştir (A. Nermin, 2014:8).

Zaman ve mekanın önemini yitirdiğini ve global köyde her şeyin aynı anda gerçekleştiğini vurgulayan McLuhan, tekrar akustik uzayda olduğumuzu, ilkel hislerimizi yani kabile duygularını tekrar biçimlendirdiğimizi anlatır. Oysaki okuryazarlık bir kaç yüzyıl için bizi bu ilkel ve kabilesel durumlardan uzaklaştırmıştı.

McLuhan, içinde yaşadığımız Global Köy’de dikkatimizi eylemden tepkiye çevirmek durumunda kaldığımızı artık herhangi bir hareket tarzı ya da eylemin getirilerini önceden bilmemiz gerektiğini vurgular. Çünkü sonuçlar hiç gecikmeden tecrübe edilmektedir. Elektrik hızı sebebiyle beklemek ve görmek, elektriksel iletişimin yüksek hızında dünyayı saf görselliğiyle kavramak mümkün değildir. (A. Gül Esra,2018: 33).

McLuhan, insan yaşamına ve duyularına belirleyici bir şekilde yön veren medya teknolojilerinin sıcak ve soğuk olmak üzere iki şekilde sunulduğundan söz eder. Sıcak medyanın bilgi açısından zengin ve daha kolay algılanabilir olduğunu, soğuk medyanın ise bilgiden yoksun ve daha zor algılandığını belirtmiştir. Medya teknolojileri arasındaki bu farklılık bu teknolojileri nasıl algıladığımızı ve nasıl öğrenip nasıl kullandığımızı belirlemektedir. (Laughey, 2010: 27).

Televizyon, baskı makinesi gibi diğer duyuları bastırarak gözün bir uzantısını oluşturmaz. Televizyon, gözü ekrandaki akıştan görüntüler inşa etmek üzere büyük bir yoğunlukla çalışmaya mecbur bırakır. McLuhan buna “gözün dokunsal özelliği”

ismini verir. Televizyon tekdüze, devamlı ya da tekrarlanan özelliklere sahip değildir. Tersine, alışlagelmiş biçimde her hangi bir görüntü sunmak yerine, sürekli ve çizgisel olmayan şekillerin bakanın gözü tarafından yakalanarak görüntülere dönüştürülmesi söz konusudur. Televizyona mozaik özelliğini veren budur. Televizyon McLuhan'ın "göz kulak aynası" (ear-view mirror) dediği şeyin kullanımını gerektirmektedir. "Göz kulak aynası" gözün tıpkı kulağın bir konuşma akışında hiç bir zaman tek bir sözü izole biçimde algılamaması gibi, ekrandan hiç bir zaman bütün bir resmi algılayamadığını anlatır. Göz, kulak gibi çalışırken bütün ve tanınabilir bir görüntü elde etmek için eksik yerleri doldurmak zorundadır. İletişim aracı (televizyon) soğuktur, kullanıcı (izleyici) ise sıcak (Gordon, 2010: 8).

Sıcak ve soğuk kavramların temelinde, yüksek sesli, parlak, net, sabit ("sıcak" veya yüksek tanımlı) araçlar, sunuları yumuşak, gölgeli bulanık ve değiştirilebilir ("soğuk" veya düşük tanımlı) medyalara göre daha az katılım duygusu uyandırır. Bu ayrımın psikolojik mantığı, düşük tanımlı medyayı, daha az eksiksiz bir medya haline getirmek için, onun boşluklarını doldurmak adına zorunlu olarak daha fazla çaba göstermeye (daha fazla katılmaya) tahrik edilmemizde yatmaktadır. Bu nedenle, birkaç şiir dizisini bir düz yazıdan daha fazla inceleyebilir, siyasi bir karikatürü kristal berraklığında bir fotoğraftan daha fazla anlamaya çalışabilir, televizyonun küçük ekranının parıltılı görüntülerine büyük sinema salonundaki devasa görüntülerden daha fazla takılabilmekteyiz. "McLuhan radyoyu sıcak bir araç olarak nitelendirmiş ardından bir çizgi film yayınının radyo radyo üzerinden yapılması durumunda daha fazla ciddiye alınacağını vurgulamaktadır" (McLuhan, 1964:19). "McLuhan televizyonu soğuk bir iletişim aracı olarak görmektedir çünkü televizyon izleyen insanın gözü tek tek görüntüleri birleştirerek anlamlandırmaktadır. McLuhan televizyonun görsel değil işitsel-dokunsal bir iletişim aracı olduğunu söylemiştir" (Fishman, 2006: 571).

Kitle iletişim araçlarının toplumsal yapıya etkilerini araştıran kuramlardan biri olan ekme kuramı, Gerbner önderliğinde "kültürel göstergeler" ekolü bir grup araştırmacı öncülüğünde ortaya atılmıştır. "Kültürel Göstergeler ve Ekme kuramına göre, kitle iletişim araçlarının, bireylerin yetişmeleri ve yaşam biçimleri üzerinde en az kanaat önderleri kadar etkilidir" (Işık, 2002: 85).

Ekme, mesajlar aracılığıyla oluşan etkileşimin, mesajların iletildiği koşulları şekillendirdiği ve beslediği bir süreçtir.

Gerbner'a göre her mesaj, fiziksel ve toplumsal ilişkilerin tarihsel ve toplumsal olarak belirlenmiş somut ifadesidir. Mesajlar, ancak toplumsal ilişkiler aracılığıyla ve üretildikleri bağlam çerçevesinde anlaşılabilir varsayımlar, öneriler ve görüşler bildirirler ve bu ilişkileri ve bağlamları yeniden oluştururlar. Bu yüzden de mesajlar kendilerini üreten pratiklere ve yapılara anlam vererek, onları destekleyerek, sürekli şekilde işlevlerini yerine getirirler (Gerbner, 2014: 17).

Televizyon, hayata dair kavramları ekmeye ve ekilmiş olanları da meşrulaştırmaya devam eder. Televizyon, başlangıçtan itibaren gelecekteki kültürel seçimleri, kullanımları etkileyen, en önemli doğal yatkınlıkları eker. Okuryazarlığın ve hareket yeteneğinin tarihi engellerini aşarak televizyonun olmadığı ve izlenmediği durumlarda homojen olmayan bir nüfusun gündelik kültürünün birincil kaynağına dönüşmüştür (Gerbner, 2014: 460).

Gerbner, içerik çözümlemesi yöntemini kullanarak bir kültürü medya üzerinden anlamaya ve analiz etmeye çalışır ve televizyonda aktarılan kültürel değerlerin toplumda aynı düşünce sonucu oluştuğunu ileri sürer. Bu yaklaşımda televizyon, endüstri devrimi öncesindeki dönemde dinin yaptığı gibi güçlü bir kültürel bağlantı aracı olarak görülür. Televizyon, aydınlatıcı içerikler sunarak seçkinlerle halk arasında bir köprü görevi görmektedir (Erdoğan, 1998: 6).

3.1. Televizyon Program Türleri

Bir kitle iletişim aracı olan televizyonun ilk yıllarında yayınlanan program türleri genellikle eğitsel programlar olmuştur. Müzik içerikli ve diğer eğlence programları ise genellikle ya ulusal kültürün yansıtıldığı içeriklerde ya da halkın beğeni düzeyini yükselttiği varsayılan program türlerine dâhil edilmiştir. Televizyon sektöründe genellikle yapılan yayınların temel ilkesi eğitim olduğu gözlemlenmiştir. İlerleyen süreçte özel televizyon kuruluşlarının da dâhil olmasıyla birlikte rekabet ortamı oluşmuş ve program türlerinin sayısı da artmıştır.

Kurulduğu 1994 yılından itibaren yayın ihlallerine karşı uyarı ve yayın durdurma müeyyidesi uygulayan Üst Kurul, 3984 Sayılı Kanunda değişiklik yapan 4756 Sayılı Kanun gereğince, 15 Mayıs 2002 tarihinden itibaren programa müeyyide uygulamaya başlamıştır. Bu değişiklik çerçevesinde, program kimlik bilgilerinin önemli bir unsuru olan “program türleri” konusunda kapsamlı bir sınıflandırmaya ihtiyaç duyulmuştur. Program Türleri Kod, Tanım ve Sınıflandırmaları Rehberi, söz konusu sınıflandırma çalışmasının ürünüdür. 2003 yılında gerçekleştirilen çalışmada, 3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun ve ilgili yönetmelikler ile İzleme ve Değerlendirme Dairesi Uzmanlarının deneyimlerinden, hukuki belgelerden, TRT ve Avrupa Yayın Birliğinin program sınıflandırma çalışmalarından yararlanılmıştır. Ayrıca Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi ile görüş alışverişinde

bulunulmuştur. Ancak Avrupa Birliği yayıncılık mevzuatına uyum sağlayan 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un, 3 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte, yayıncılık mevzuatımız tümüyle değişmiş ve "Yayınlarda Program Türleri Kod, Tanım ve Sınıflandırmaları Rehberi"nin, yeniden hazırlanmasına ihtiyaç duyulmuştur. Üst Kurul Uzmanlarının titiz çalışmaları sonucunda oluşturulan taslak metin iletişim fakültelerinin ve yayıncılık sektöründeki paydaşlarımızın görüşüne açılmıştır. Gelen görüşler doğrultusunda gerekli değişiklikler yapılmış ve son şekli verilmiştir (RTÜK, 2014:7). RTÜK, programları aşığdaki ana başlıklara göre sınıflandırmış ve her bir başlığı ayrıntılı alt türlere ayırmıştır.

Haber: Toplumunu bilgilendirmek amacıyla ve olaylara nesnel bir yaklaşımla bakan, okurlara, dinleyicilere veya izleyicilere iletilen program türüdür. Gününüzde daha yok özel televizyon kanallarının bağlı olduğu siyasi görüşe ve hitap ettiği kitleye göre televizyonlarda verilen haberlere olan bakış açısı farklılık göstermektedir. İzler kitlenin son dakika gelişmelerinden anında haberdar olma istekleri medya patronlarının da dikkatini çekmiş ve tematik özellikte haber ve spor kanallarının açılmasına yol açmıştır. Her türlü felaketi, ekonomik açıdan yaşanan gelişmeleri, siyasi olayları veya bazen de kültürel açıdan kendilerini geliştirebilecekleri olay ve durumlara anında ulaşarak gerekli görüldüğu takdirde yaşanan olay veya olaylara karşı bilgi edinmiş ve önlem alabilmişlerdir.

Televizyonculukta haber programları içerisinde haberin çeşitli sunum şekilleri bulunmaktadır:

- Doğrudan stüdyo kamerasının karşısındaki spikerin konuşmasıyla,
- Olayın geçtiği yerde çekilmiş ya da arşivden alınmış film ya da videobantla,
- Olayın geçtiği yerden canlı kameralarla,
- Görüntüde fotoğraf, çizim, haritalar, bilgisayar grafikleri vb.nin kullanılmasıyla (Swallow, 1973: 17-18).

Güncel Programlar: Toplumun karşılaştığı sıra dışı ve dikkat çeken olayların ele alındığı televizyon program türüdür. Ulusal ve uluslararası yayınlar, sosyal içerikli kampanyalar, sohbet programları buna örnektir.

Kültür Programları: Toplumun geçmişten günümüze kadar süre gelen değerlerinin korunması ve yaşatılabilmesi adına gerçekleştirilen program türüdür. Toplumsal örf ve adetler göz önünde bulundurularak gerçekleştirilen belgeseller, kültürel ve sanatsal programlar, tarihi yerlerin tanıtıldığı ve doğal dokuların tanıtıldığı belgeseller buna örnektir.

Eğitim Programları: Toplumun birçok yaş grubuna, eğitim ve kültürel farklılıkları olan kesimlerine ulaşmayı hedef alan ve eğitsel anlamda bireyleri geliştirmeye yönelik program türüdür. Atatürk Üniversitesinin açık öğretimde okuyan kişiler için düzenlenmiş olduğu eğitim programları, toplumu sağlık problemleri konusunda bilinçlendirme amaçlı sağlık programları, dini yönden doğruları, yanlışları ve eksik bilgileri giderme adına yapılan dini programlar örnektir.

Gerçek Yaşamlar: Toplumda yer etmiş kişilerin gerçek hayatta yaşanmışlarından yola çıkılarak oluşturulan program türüdür. Kişilerin gerçek yaşamlarına dayanan olayların ele alındığı program türüdür. Bu program türüne Realty Show programları örnektir.

Drama: Bir sözcüğün, bir kavramın, bir davranışın, bir fikir ya da yaşantının veya bir olaylar dizisinin, tiyatro ve sinema tekniklerinden yararlanarak canlandırıldığı yapım türüdür. Dizi filmler, sinema ve televizyon filmleri örnek olarak gösterilebilir.

Eğlence Programları: Toplumun televizyon karşısında hoşuna gidecek ve keyifli vakit geçirilmesi amaçlanan program türüdür. Konser yayınları, müzik programları, yarışma programları, Talk- Show programları bu türe örnektir. Eğlence programları toplumda ağırlıklı olarak düşük gelirli üyelerini dışarının maddi külfetinden sıyrılarak ekran karşısına toplamı yöntemidir. Ayrıca toplumlar günlük hayatında stersinden bu sayede uzaklaşabilmektedirler.

Çocuk Programları: Çocuklara için düzenlenmiş, çocukların beğenilerini ve bilgi ve becerilerini oluşturan ve bunlara uygun program türüdür. Çocuklara özgü hazırlanmış yarışma programları, Çizgi filmler, animasyon filmleri, eğitim programları, çocuklar için hazırlanmış haber programları örnek olarak gösterilebilir.

Ticari İletişim ve Tanıtım: Televizyonlarda ve radyolardaki reklamlar, programlar ya da dizilerde gerçekleştirilen ürün yerleştirmeler ayrıca tele alışveriş programları bununla birlikte ya da gerçek kişilerin ürünlerini, imajını tanıtmak için düzenlenmiş ücret veya benzer bir şekilde yayınlanması bu program türüne örnektir.

Diğer: Toplumu bilinçlendirmek amaçlı programların içinde ya da reklam aralarında gerçekleştirilen yayımlar ya da grafiklerle düzenlenmiş işaretlerdir. Logo ve Çağrı İşareti, Koruyucu Sembol, Kamu Spotları örnek olarak gösterilebilir.

3.2. Televizyon Program Yapım Aşamaları

3.2.1. Format

Bir kitle iletişim aracı olan televizyonda yayınlanan programların tümü geniş izleyici kitlelerine sunulmak için üretilmektedir. Programların tümü belirli bir amaç dâhilinde oluşturulmaktadır ve izleyici etkilemek esas alınmaktadır. Daha önce hangi programın hangi amaç dâhilinde yayınlandığını anlatmaya çalışmıştık. Örneğin bir çocuk, kendi yaş grubu için özel olarak düzenlenmiş bir programı izlerken hem eğlenip hem de eğitilmesi amaçlanacaktır. Bu amaç göz önünde bulundurularak eğer izleyici çocuk programı izlerken hem gülebiliyorsa hem de bir şeyler öğrenebiliyorsa program çocuğun ve ebeveyninin beklentisini karşılamış demektir. Bunun yanı sıra hazırlanmış olan programın hedef dışındaki kitleye de ulaşabilmesi istenmektedir.

Format, programın yapısını ve biçimini, yapım yaklaşımını anlatan bir kavramdır. Örnek bir yapısı vardır. Pek çok televizyon programı, uluslararası pazarda format olarak satılmakta, yapılan anlaşmalar çerçevesinde, satın alan ülkelerin toplumsal, kültürel yapılarına göre uyarlamalarına izin verilmektedir. Ülkemizde özellikle son yıllarda yapılan yarışma programları, sitcom (situation comedy) denilen dizi türleri (Dadı, Tatlı Hayat bu tarz dizilerin ilk örneklerindedir) yabancı formatlı program türleridir. Televizyon programcılığında format oluşturmak, uzun ve yoğun araştırma gerektiren bir süreçtir. İzleyici beklentilerinin göz önünde tutulmasının yanı sıra; verilmek istenen mesajın izleyici üzerinde yaratacağı etkilerin de belirlenmesi ve denenmesi gerekir. (MEB, 2011 s. 3-4).

Okul öncesi yaş grubundaki çocuklar için özel olarak tasarlanmış Türkiye'nin ilk çizgi film projesi olan Pepe bir Türk çizgi dizisidir. Türkiye'nin en çok izlenen çocuk kanalı TRT Çocuk'ta yayınlanmakta olup 2008 yılında yapımına başlanmıştır. Pepee, Eskişehir'de Düşyeri Çizgi Film Stüdyosu tarafından hazırlanmakta olup 3-6 yaş grubunu hedefleyen bir yapımdır. Senaryosu; oyuncu Ayşe Şule Bilgiç'e, müzikleri Anadolu Rock şarkıcısı Kıraç'a aittir. Pepee karakteri, konuşma zorluğu çeken 4 yaşında bir erkek çocuktur ve karakterin ismi Anadolu'da konuşma zorluğu çeken

insanlara takılan “pepe” sözünden gelmektedir (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Pepee>, 21.05.2020).

Yukarda kısaca değindiğimiz “Pepee ” adlı çocuk programının formatı oluşturulurken, özellikle konuşmakta zorluk yaşayan okul öncesi çocukların dağılmaya elverişli dikkatlerini canlı tutabilmek, hem eğlendirmek, hem öğretebilmek, yerli yapım olması açısından da kültürel değerleri aktarabilmek amaçlanmıştır. Özellikle yerli yapım olması ve Türk kültürünü aktarmayı hedeflemesi takdiri hak eden bir program olmasını sağlamıştır.

Pepee animasyonunda televizyonun teknik imkânları kullanılarak eğitici ve eğlendirici aynı zamanda kültürel bir animasyon üretilmeye çalışılmıştır. Kısa bir sürede birçok haneye ulaşıp animasyon çizgi film olarak yabancı yapımların önüne geçmiştir. Eğitimciler, anne – babalar ve çocuklar tarafından kabul görmüştür.

Bir başka örneği de yarışma programından verebiliriz. Ülkemizde yıllardır izlenen yarışma programlarından olan Kim Milyoner Olmak İster, 2 Ağustos 2011'den beri Atv'de yayınlanmaya başlamış olup son dönemde Kenan İmirzalıoğlu tarafından sunulmaktadır. Programda katılımcıları ve izleyicileri sorulan sorulara verilen cevaplar ile kültürel açıdan bilgilendirmek ve aynı zamanda eğlendirmek amaçlanmıştır.

“İzleyiciler farkında olmasalar bile, izledikleri programlarda bazı unsurları bulmak isterler ya da bu unsurları buldukları için o programı izlerler. Bir program fikrini geliştirme ya da metin yazma aşamasında aşağıda sıralanan unsurların dikkate alınması başarıyı arttıracaktır” (MEB, 2011 s. 5-6).

- Eğlendirilme
- Otorite figürlerini yüceltilmiş ya da küçültülmüş görme
- Deneyimlerin başkaları ile paylaşılması
- Merakın tatmini ve bilgilendirilmek
- Dalgınlık ve oyalanma
- Duygu katılımı
- Taklit edecek modeller bulmak
- Özdeşlik kazanmak
- Dünya hakkında bilgi kazanmak

- Adalet inancının pekiştirilmesi
- Romantik aşka inanmak
- Sihre, olağanüstü olaylara ve mucizelere inanmak
- Başkalarının hatasını görmek
- Düzenin dünyaya verdiği rahatsızlığı görmek
- Hoşa gitmeyen duygulardan arınmak
- Ahlaki, ruhsal ve kültürel değerleri onaylamak

3.2.2. Televizyon Programı Altyapısı

Bir televizyon programının hazırlık aşaması aylarca süren uğraşlar sonunda doğru ekip ve ekipmanların doğru zamanda bir araya gelmesiyle oluşturulur. Yapımcı ve yönetmenin önderliğinde gerçekleştirilen çalışmalara dizinin, filmin ya da programın senaristi, teknik yönetmeni, dekorcusundan sesçisine ışık operatörüne kadar yapım ekibinde bulunan birçok kişi dâhil olur. Bu toplantılarda yapılacak iş adına neler yapılıp neler yapılamayacağı en ince ayrıntısına kadar konuşulup tartışılır.

Bir programın gerçekleştirilebilmesi için uzun uğraşlar gerekir. Program ekibi gecesini gündüzüne katarak programın içeriğine göre günler hatta aylarca yoğun bir tempoda çalışmalarını sürdürür. Yapılan çalışmalar farklı süreçlerden geçer:

“Bir program yapımı, programın tür ve biçimine göre değişmekle birlikte, çoğu kez günler, haftalar, kimi zaman aylar süren bir süreçtir ve yapılan program şu aşamalardan geçmektedir.” (MEB, 2011: 6-7).

- Program Fikri
- Program Önerisi
- Konu Araştırması

Bu aşama yayınlanacak olan televizyon programlarının içeriklerinin, yaklaşımlarının, düşüncelerinin planlandığı aşamadır. Bu aşama kayıt ve yayın tarihinden haftalar hatta aylar önce başlamaktadır. Çalışma sürecinde yapımcı ve yönetmenin direktifleri ve denetimlerinde metin yazarı, kamera arkası teknik çalışanları (teknik yönetmen, ses teknisyeni, ışık operatörü, dekoratör) görevleri dâhilinde fikir alışverişinde bulunarak ayrıntılı planlar yaparak süreci bu doğrultuda değerlendirirler.

3.3. Televizyon Programı Yapım Hazırlıkları

3.3.1. Program Fikri

Televizyon programı yapım hazırlıklarının ilk aşaması program konusunun belirlenmesidir. Programın konusu, içeriği, gündemi, toplumun beklentilerini karşılamak zorundadır. Bu yüzden bu adım çok büyük bir önem taşımaktadır. Bütün televizyon kanallarının ticari kaygılarla yayın yaptığı da göz önünde bulundurulursa televizyon kurumlarına getiri sağlayan konuların belirlenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla izleyicilerin dikkatini çekecek konular seçilmelidir. Programların konuları genellikle yapımcılar tarafından belirlenmektedir. Belirlenen konular yapımcıların birikimlerinden doğabileceği gibi herhangi bir konudan da esinlenebilirler. Her akla gelen fikir de program haline dönüştürülemez. Bir fikrin program haline dönüştürülebilmesi için seyircinin ilgisini çekip çekmeyeceği sorgulanır.

Ön Araştırma: Yapımcının birikimlerinden veya herhangi bir konudan esinlenerek bulmuş olduğu fikrin bir program fikrine dönüştürülebilmesi için ön araştırma gereklidir. Ön araştırma aşamasında konuyla ilgili detaylı araştırma yapılır. Ana malzemesi görüntü olan televizyonda yayınlanacak olan programın görüntü açısından zengin bir konuya ihtiyacı vardır dolayısıyla belirlenen konunun görüntü açısından zengin olup olmayacağı da araştırılır. Konunun görüntü açısından zenginliği ve izleyicilerin ilgisini çekebilecek boyutta olduğuna karar verildikten sonra diğer soruların cevapları araştırılmaya başlanacaktır. Örneğin; konu izleyicinin izleyicini çekecek mi? Neden? Konu bir program süresini doldurabilir mi? Uygun yayın zamanı nedir? Biçim olarak hangi yöntemle sunulmalıdır? Seçilen konunun amacı nedir? Hangi kitleye hitap etmelidir? Programcı yukarıda saydığımız sorulara tatmin edici cevaplar verdikten sonra oluşturmuş olduğu fikir, bir televizyon programı olmaya hak kazanır.

3.3.2. Program Önerisi

Program fikri ön aşamadan geçtikten sonra artık öneri haline gelmiş demektir. Bu aşamada hangi konunun, nasıl, hedef kitle, ne zaman, ne kadar süreyle yapılacağı belirlenir. Program yapısını belirleyen merciler ülkeden ülkeye değişiklik gösterebilir. Aynı zamanda aynı ülkede bulunan kurumlar arasında da farklılık gösterebilir. Kamu yayıncılığında onaylamada yetkili kişiler daha fazladır. Program öneri aşaması sonrası bu onayı verecek yetkili merciler özel televizyon kuruluşlarında farklılık gösterir.

Türkiye’de kamu yayıncılığı yapan TRT’nin program önerileri yapımcı tarafından yapıldıktan sonra, bağlı bulunduğu bölüm müdürlüğüne onaylatılır. Daha sonra, sırasıyla televizyon müdürlüğü, televizyon dairesi başkanlığı ve son olarak da genel müdürlüğe gider. Bu arada, en üst makama çıkana kadar, çeşitli değişiklikler yapılmak üzere geri gönderilebilir; düzeltildikten sonra yeniden onaya sunulur. Son aşamada düzeltildiği hâliyle yapılmasına karar verilirse, yapımcıya bildirilerek yapım sürecine geçilir. Bu süreç her televizyon kanalında farklılıklar gösterebilir (MEB, 2011:8).

Gerçekleştirilen bu prosedür özel televizyon kanallarının her birinde farklılık gösterir. Televizyon programını yapmak adına program öneri formunu hazırlamak önem arz etmektedir. Öneri formu sunulan yetkili kişilerin aklında soru işareti olmamalıdır. Program yapımcılarının kendi iradesi ile hiçbir etki altında kalmadan gerçekleştirdiği öneriler özgün önerilerdir. Ancak bu çalışma kişi ya da kuruluşların istekleri doğrultusunda gerçekleştirilmişse buna sipariş üzerine hazırlanmış öneri demek doğru olacaktır.

Programın Adı: Hedef kitleye uygun kısa, akılda kalan bir isim olmalıdır.
Programın Türü: Eğlence, yarışma, belgesel, haber, dizi, çocuk programı vb.
Programın Konusu: Programın hangi konuda olduğu kısaca anlatılmalıdır.
Amacı: Neden böyle bir program yapılmak istendiği açıklanmalıdır.
Hedef Kitle: Programda toplumun hangi kesimine seslenilmek istendiği belirtilir.
Yayın Dönemi: Bir yayın döneminin 3 ay olduğu göz önünde bulundurularak hangi dönemde yayınlanmasının planlandığı yazılmalıdır.
Yayın Saati: Günün hangi saatinde yayınlanması gerektiği yazılmalıdır. Yayın saati ulaşılmak istenen kitleye göre titizlikle belirlenmelidir.
Yayın Süresi: Programın bir bölümünün ne kadar süreceği belirtilir. Program süreleri dakika olarak ifade edilir.
Yayın Periyodu: Her gün, Haftada bir gün.
Bölüm Sayısı: Programın bölüm sayısı bu kısımda belirtilir. Çoğunlukla en az 13 hafta olarak belirlenir. Reyting oranına göre bu bölümler uzatılır ya da programa son verilir.
Programın Formatı: Programın
Yapım Özellikleri: Teknik gereçler ve donanım bilgileri, film ya da kaset bilgileri, sanatsal gereksinimler, varsa telif hakkı ya da resmî izin gerektiren ayrıntılar, varsa verilecek ödül ve sponsor olabilecek kuruluşlarla ilgili bilgiler bu bölümde yer alır.
Konu Dökümü: Programın yayınlanması düşünülen sayısına göre yayınlanacak her bir program için farklı konular belirlenir.
Tahmini Bütçe: Program için yapılacak harcamaların tahmini olarak belirlenmesi söz konusudur.

Çizelge 3.1. Program öneri formu örneği;

Yukarıda verilen program öneri formu her televizyon kanalının izlediği prosedürler doğrultusunda içerik ve çeşitlilik konusunda farklılıklar gösterebilir.

3.4. Konu Araştırması

Bu aşamaya geçilmeden önce program önerisinin onaylanmış olması gerekmektedir. Bir programın önerisi kabul edildikten ve bütçesi de onaylandıktan sonra artık konu araştırması aşamasına geçilir. Bu adımda, yayınlanacak olan program hakkında mesela bir kişinin hayatı söz konusu olacaksa o kişi hakkında yeterli bilgiye ulaşabilmek gerekmektedir. Bu aşama en önemli aşamadır. Çünkü izleyiciye açık bir görüş aktarmak oldukça zordur. Program türüne göre araştırmanın yapılması da uzayabilir.

Araştırma yapıldıkça konu hakkında daha derin bilgilere ulaşmak gerekebilir. Bu da doğal olarak zaman alacaktır. Programcıya araştırma yapacağı esnada yardımcı olabilecek birkaç adım mevcuttur. Onlar aşağıda sıralanacaktır (MEB, 2011:16).

- Program konusu ile ilgisi olan veya konu ile ilgili yeterli bilgiye sahip olan kişi veya kişiler ile bağlantı kurulabilir.
- Yine konu ile ilgili bilgi sahibi olabilecek kurumlara başvurulabilir. Mesela öğretim üyeleri, avukatlar, mimarlar, gazeteciler, milletvekilleri, hükümet üyeleri vb.
- Konu araştırması yapılırken konuşulan veya akla gelen her fikrin veya bilginin not edilmesi programcının işini son derece kolaylaştıracaktır.
- Ulaşılan bilginin tarafsız olması gerekmektedir. Bu yüzden sorunu tek bir kaynaktan araştırmak veya tek bir kişiden dinlemekte programcının işini zorlaştıracaktır. Bu yüzden bilginin tarafsızlığından emin olmak için birkaç farklı kaynak kullanmakta fayda vardır.

Yukarda verilen öneriler programcının işini kolaylaştıracaktır ve program hakkında daha kısa sürede bilgi edinmesine yardımcı olacaktır. Yeterli bilgi elde edildikten sonra da var olan bilgilerin yeniden gözlemlenmesi gerekmektedir. Çünkü yayınlanacak programda izleyiciyi gereksiz bilgilerle yormak, izleyicinin programdan sıkılmasına neden olacaktır. Bu durumda programcı amacına ulaşamayacaktır.

3.5. Televizyon Programı Yapım Hazırlıkları

Bir televizyon programı fikir aşamasından televizyonda yayınlanacak aşamaya gelinceye kadar aşamalardan geçmektedir. Aşağıda bu ana aşamalara sırasıyla değinilecektir.

3.5.1. Çekim Öncesi (Pre- Production)

Televizyonda yayınlanacak olan programın yapımcısının kafasında fikir oluştuktan sonra başlar ve programın içeriği, yaklaşımı ve yapım özelliklerinin belirlenme aşamasıdır.

- Öncelikle program teklif formu verilir
- Programın yönetmeni tayin edilir.
- Programın ne kadar sürede yayınlanacağı ve maliyet hesabı yapılır.
- Yapım plan toplantısı düzenlenmelidir.

- Programın hangi ortamda gerçekleştirileceği belirlenir. Bunun için hangi dekorlar kullanılacaktır ya da bu süreçte hangi materyallere ihtiyaç vardır belirlenir.
- Belirlenen program çerçevesinde konu bütünlüğünü bozmayacak şekilde ışıklar gerekli yerlere konumlandırılır.
- Gerçekleştirilecek program için hazırlanan senaryo, teknik ekibe ve varsa oyuncu ya da modaretörlere önceden verilir ve bilgi sahibi olup hazırlık yapmaları sağlanır.
- Çekim öncesinin olmazsa olmazı provaların alınmasıdır. Provalar stüdyo ortamında mı yoksa dış ortamda mı yapılacağı belirlenip bu koşullara göre hazırlıklar gerçekleştirilir. Provalar İkiye ayrılır.

Dış Prova (Soğuk Prova): Programda önem arz eden ekibin programı ve çekime hazırlanan koşullarının son halini görmeleri amaçlı gerçekleştirilir. Kamera kaydına gerek duyulmaksızın prova alınır.

Teknik Prova (Sıcak Prova): Teknik provada amaç teknik ekibin çekime hazırlanmış olduğu ortamda kayıt alınıp da yayın yapıyormuş gibi alınan provadır. Burada amaç eksiklerim ya da hataların görülüp düzeltilmesidir.

3.5.2. Çekim Aşaması (Production)

Programlar ya canlı ya da bant kayıt olarak çekilmektedir. Bu aşamada çekim öncesinde hazırlanmış metnin tamamına ya da bir bölümüne sadık kalınarak dijital yollarla ses ve görüntü işlenir.

3.5.3. Çekim Sonrası (Post-Production)

Gerçekleştirilmiş olan programlarda ön görülmeyen durumlarla karşılaşılması ya da teknik aksaklıkların giderilmesi ve parçanın bir bütün haline getirilmesinin sağlanması amaçlanır. Animasyon ekibi ve montaj ekibi burada gerekli düzeltmeleri yapar. Son düzenlemelerden sonra program yayına hazır hale getirilir.

3.6. Televizyon Programı Yapım Ekibinin Oluşturulması

Televizyon kendinden önce ortaya çıkmış kitle iletişim araçlarından aldığı ve kendi teknik alt yapısını oluşturduğu kitle iletişim aracıdır. Televizyon programlarının hedef kitleye ulaşabilmeleri için gerekli teknik alt yapıya ve takım çalışmasına gereksinim duyar. Takım çalışması ruhunu yakalayabilirse hedeflerine ulaşabilir.

Televizyon ekibini oluşturan personel yapısı iki başlık altında toplanabilir (MEB, 2011:21).

- Yaratıcı ekip: Yapımcı, yapım yardımcıları, yönetmen, yönetmen yardımcıları, yapım amiri, metin yazarı, senarist gibi, programın içeriği ve bunun geliştirilmesiyle ilgili yapım elemanları kapsar.
- Teknik Ekip: Teknik yönetmen, resim seçici, ses teknisyeni, aydınlatma yönetmeni, sanat yönetmeni, dekor tasarımcısı, stüdyo şefi, kameraman, kurgucu, resim kontrol teknisyeni, VTR operatörü, stüdyo şefi gibi birinci derecede araç gerecin işletilmesi ve kullanılmasından sorumlu teknik görevliler. Bütçe ve öneri onaylandıktan sonra yapımcı önce yapım ve yönetim grubunu oluşturmaya başlar. Yapım grubunda yapımcı, yapım yardımcıları, yapım amiri, yapım amir yardımcıları, set amiri, set amiri yardımcıları, yer almaktadır. Yönetim grubunda ise, yönetmen, yardımcı yönetmen, 1. ve 2. yönetmen yardımcıları, sanat yönetmeni ve yardımcıları, devamlılık yazmanları, senaryo yazarı yer alır. Program ekibinde yer alan teknik elemanlar, örneğin ışık teknisyeni, ses teknisyeni, kameramanlar, çoğu kurumda birden fazla programda görev alır. Çekim veya yayın günü kurum tarafından görevlendirilen teknik ekipte kimler varsa, program çekimine de onlar katılır.

3.6.1. Televizyon Program Yapım Özellikleri

Bu aşamada yapım özelliklerinin hangisinin tercih edileceğine karar verilir. Aşağıda yapım türlerinden ayrıntılı olarak bahsedilecektir. Yapımcı, aşağıda anlatılacak olan yapım türlerinden birini seçer.

3.6.1.1. Canlı yapım

Canlı yapımlar, televizyon programları içerisinde en riskli yapım türleridir. Çünkü canlı yayınlarda yaşanacak herhangi bir sorunun geri dönüşü yoktur. Bu yapımlar yapımcının kontrolünün en az olduğu yapımlardır. Örneğin görüntü veya ses bağlantılarından birinin arızalanması, sunucular ile ilgili meydana gelebilecek herhangi bir problem veya gerilim şebekesinde bir arıza söz konusu olabilir. Yapımlarda sorun yaşanmaması için önlemler maksimum seviyede tutulmalıdır. Bunun yanı sıra canlı yayınların anında televizyonda izlenebilmesi ve bir daha tekrarı olmayacak programları da gösterebiliyor olması izleyicinin ilgisini arttırmaktadır.

Canlı yayınların sonrasındaki aşamada yapım maliyetinin düşük olması canlı yayınların tercih edilme sebebidir. Örneğin Eurovision Şarkı Yarışmaları, canlı yayınlandığı için kusursuz olmalıdır. Meydana gelecek herhangi bir sorunun telafisi olamayacağı gibi yinelenmesi de imkânsızdır.

3.6.1.2 Videobant yapımlar

Videobant yapımlar, kayıt sırasında durarak tekrar etmeye ve kurguda düzeltmeler yapmaya elverişlidir. Canlı yayın programlarının yapılamadığı koşullarda video – bant yayınlar tercih sebebidir. Bu yapımların en büyük avantajı üzerinde oynamaların yapılmasına müsait olmalarıdır.

Videobant yapımlar yapımcıya ve yayıncı kuruluşa dört farklı avantaj sağlamaktadır:

Banda canlı kayıt: Bu kayıt yöntemi sayesinde programlar bir bütün halinde yapılır.

Parça parça kayıt: Tek seferde kayıtların mümkün olmadığı koşullarda farklı yer ve zamanlarda kayıtların gerçekleştirilebilmesi avantajını sağlar.

Tek kamera/tek video kayıt cihazı (VTR): Maliyeti düşük olan bir kayıt şeklidir. Yapılacak çalışmada hazırlanacak materyaller diğer prodüksiyonlara göre daha azdır.

Çok kamera/çok video kayıt cihazı (VTR): Kullanılacak teknik ekip ve ekipman sayısı artacağı için maliyet de artar. Programın farklı açılardan ve boyutlardan kayıt alınması sağlanmış olur.

3.6.1.3. Film yapımları

Film yapımları maliyeti sebebiyle televizyon sektöründe çok fazla tercih sebebi değildir.

3.6.2. Çekim Mekânları

Çekim mekânlarının tercihinde yapımcının iki alternatifi vardır. Çekimler ya stüdyo ortamında gerçekleştirilir ya da dış ortamda gerçekleştirilir. Bunu tercih etme sebepleri arasında programın maliyeti ve stüdyoda mı yoksa dış mekânda mı yapılmasının daha uygun olacağı belirlenmelidir. Stüdyo çekimlerinde dış etkenlerden etkilenme olasılığı düşüktür. Aynı zamanda stüdyo çekimleri için uygun dekorların ve materyallerin oluşturulması için de yapım maliyeti dış yapıma göre daha yüksek çıkmaktadır. Dış çekimlerde ise çekim yapılacak yerin keşfinin önceden yapılması yaşanabilecek olumsuzluklara karşı gerekli önlemlerin alınmasını kolaylaştıracaktır. Dış çekimlerde

uygun teknik malzemelerin kullanılması adına keşif yapmak için teknik yönetmenin ve yayın yönetmenin sahayı kontrol etmesi gerekmektedir. Gerçekleştirilen keşif sonrasında teknik yönetmen ve yayın yönetmeni kendi aralarında fikir alışverişinde bulunurlar. Daha sonrasında ise teknik yönetmenin sesçi, Işık Teknisyeni, Up-link Teknisyeni ve dekorcu ile yapacağı görüşmeler yayının daha kaliteli yapılmasını sağlayacaktır

3.7. Çekim ve Yayın İzinlerinin Alınması

Programda gerekli fotoğraf, slayt, film vb. gösterim için yasal izinler alınır. Örneğin, yapımda görev alacak sanatçılarla sözleşmeler yapılması, kullanılacak müzik ve diğer gösterim ürünleri için izin belgeleri ile telif sözleşmeleri hazırlanması, resmi kurumlardan çekim izinleri alınması (Bazı çekimler şehir trafiğini etkileyebilir ya da emniyet müdürlüğünden izin alınmasını gerektiren bir kamusal alanın kullanılması gerekebilir.) yapım sürecinin en önemli unsurlarıdır. “Bu konuda yapılacak bir yanlışlık, yasal sorunlara ve vakit kaybına yol açabilir” (MEB, 2011:25).

3.8. Çekim ve Kurgu Donanımlarının Hazırlanması

Özel televizyon sektöründe diğer rakiplerinden sıyrılarak öne geçmenin yolu yapımların da iyi olması ve bu kalitenin izleyici kitle tarafından da onay görmesi gerekmektedir. Çekim ve kurgu materyallerinin doğru belirlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle bazı yazılı olmayan kurallara uyulması gerekmektedir:

- Doğru kamera çeşidinin, kamera sayısının ve kullanılacak filtrelerin belirlenmesi gerekir.
- Ses sistemleri ve mikrofon çeşitleri doğru tercih edilmelidir.
- Program yapımı içerisinde kullanılacak dekorların belirlenmesi
- Aydınlatma için doğru ışıkların ve filtrelerin belirlenmesi
- Kamera açılarının ve konumlarının belirlenmesi
- Stüdyonun kullanılacağı sürenin belirlenmesi aynı stüdyoda yapılacak başka bir program için önemlidir
- Montaj için gerekli şartların belirlenmesi
- Gerekirse jeneratör veya bir başka yayın ekipmanının kiralanması için bütçenin belirlenmesi
- Yayın ya da bant kayıt yapılacak yerde naklen yayın aracına ihtiyaç olup olmadığı belirlenmelidir

3.9. Satın Alma ve Kiralanmanın Yapılması

Medya hizmet sağlayıcılar yayınlanacak her program için gerekli materyallere sahip olmayabilirler. İhtiyaçlar doğrultusunda profesyonel yayın sistemleri kiralanabilir ya satın alınabilir. Daha çok yönetmenlerin yayınlanacak program için eksik malzemeleri belirleyip yapımcıya bu eksikleri iletmesi yeterlidir. Bu aşamadan sonra yapımcının gerekli teknik materyalleri kiralaması ya da satın alması gerekmektedir. Ancak bazı durumlarda teknik malzemeleri medya hizmet sağlayıcılar kendi bütçelerinden kiralar ya da satın alabilirler. Yapımcılar bu maliyetleri program öneri formundaki bütçe kısmına eklemeleri gerekmektedir. Gerekli izinlerin alınması ile birlikte satın alma birimindeki personel eksik teknik ekipmanın alınmasını sağlar.

3.10. Kurum İçi Mekânların ve Donanımların Kullanılması için Yazışmaların Yapılması

Gerçekleştirilecek program kurum içerisinde yapılacaksa çekim öncesinde genellikle bu ihtiyaçlar kurum tarafından karşılanır. Bu aşamanın doğru ve süratli ilerlemesi için kuruma bir ihtiyaç listesi verilir. İhtiyaç listesinde hangi teknik materyale hangi stüdyoya ve teknik ekipten kaç kişiye ihtiyaç duyulduğu eksiksiz belirtilmelidir. Bu talep doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılır.

3.11. Yapım Klasörünün Hazırlanması

Yapım klasörü, gerçekleştirilecek programın plan aşamasından yapım sürecine ve yapım sonrasına kadar en ince ayrıntısına kadar tutulan notlardan oluşmaktadır. Bu klasör sayesinde yaşanılacak problemler minimize edilmektedir.

4. MESLEKİ TANITIM VE YETKİNLİK

Çalışma hayatına ilişkin verilerin bir sınıflama sistemi baz alınarak yapılandırılması, sistematik bir sürece tabi tutulması eğitim ve istihdam politikaların geliştirilmesi ve uygulanmasını kolaylaştıracağı gibi aynı zamanda mesleki istihdam ve yönlendirme açısından önemlidir. Sınıflama sistemi kişi, kurum ve devletlere mesleklerin yeterlilik düzeyleri ve dâhil oldukları sektör ve benzeri konularda doğru, tutarlı bilgiler sunacağı gibi, aynı zaman da eğitim ve kariyer yönünden sağlıklı karar almalarını sağlayacaktır.

Mesleki standartlaşmayı uluslararası düzeyde sağlamak için Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) öncülüğünde yapılan çalışmaların sonuçlarını 1958 yılında vermiştir, Uluslararası Standart Meslek Sınıflama Sistemi (International Standard Classification of Occupations-ISCO) yürürlüğe girmiştir. 2008 yılında son versiyon (ISCO-08) olarak güncellenmiştir.

Uluslararası Standart Meslek Sınıflama Sistemi (ISCO) doğrudan veya dolaylı olarak 100'e yakın ülke de ulusal meslek sınıflama sistemlerinin oluşturulmasında kullanılmaktadır. Avrupa Beceriler, Yetkinlikler, Yeterlilikler ve Meslekler Sınıflaması (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations-ESCO) gibi yapılara da meslek sınıflama sistemlerinin çerçevelerinin çizilmesinde öncülük etmektedir.

ISCO'nun temel geliştirilme amacı uluslararası işgücü piyasaları arasında karşılaştırma yapma, ortak istatistiki veri üretmek amacının yanında aynı zamanda ülkelere doğrudan kullanabilecekleri veya kendi sınıflama sistemlerini geliştirirken baz alabilecekleri bir çerçeve sunmaktadır.

Bu kapsamda Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumunun (MYK) kurulmasıyla onaylanan süreçte, Dünya Bankasının fon desteği, Türkiye İş Kurumunun (İŞKUR) koordinasyonu ile 1992-2000 yılları arasında uygulanan İstihdam ve Eğitim Projesiyle (EİP) başlatılmıştır. 2000 yılında EİP tamamlandığında tarafların üzerinde mutabık oldukları Ulusal Meslek Standartları Kurumu (UMSK) Kanun taslağı hazırlanmıştır. 2002-2007 yıllarında uygulanan Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) çerçevesinde UMSK taslağı güncellenerek 2006 tarihinde 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu olarak kabul edilmiştir. Türkiye de verilecek tüm mesleki ve teknik eğitimin MYK tarafından yayımlanan ulusal meslek standartlarına göre verilmesi 2015 yılında yasal zorunluluk

haline getirilmiştir. Bu düzenlemeler MYK'yı görev ve sorumlulukları itibarıyla Türkiye'nin Yeterlilikler Kurumuna dönüştürmüştür.

Televizyon sektöründe çalışanların mesleki yeterlilik kodları, "5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu" ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan "Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik" ve "Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre MYK'nın görevlendirdiği Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği (RATEM) tarafından hazırlanmıştır.

Televizyon sektörüne ait Ulusal meslek standartları, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri kapsamında değerlendirilip, MYK Medya, İletişim ve Yayıncılık Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından onaylanmıştır.

4.1. Özel Televizyon Kanalları Ankara Teknik Personel Yapısı

Televizyon kanallarının Ankara'da çalışan teknik personellerinin formasyonları, işi öğrenme biçimleri, çalışma saatleri merkezden farklıdır, mesai kavramı yine merkeze göre farklı olarak iş bitimi olarak belirlenir. Yaptığı işe ek olarak, farklı branşlarda kendilerini geliştirmeye çalışırlar, usta çırak ilişkisi, hem alaylı hem eğitimi tüm çalışanların temel öğrenme yöntemlerindedir. Başkent'te habercilik ön plandadır o yüzden Ankara da çalışan teknik personel, haberin tam ortasındadır. Medya sektöründe çalışan üst düzey yöneticiler genel de Ankaralıdır.

4.2. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Televizyon sektöründe ekip çalışması üretilen işin kalitesini doğrudan etkilediği gibi bazı durumlarda ekip olmadan üretim gerçekleşmez. Stüdyo veya dış çekim alanlarında senkronize bir şekilde tüm ekip üyeleri kendi branşlarında yayın öncesi ve yayın anında uyum içinde çalışmak zorundadır dolayısı ile ekip ruhu çok önem taşır. Teknik birim personeli, diğer birim yöneticileri, teknik ekipman sağlayıcı kurum kuruluş, yapımcı, yönetmen vs. ile sürekli iletişimde bulunur. Seyahat etmesi gerekebileceği gibi resmi tatil günleri, hafta sonu tatili günleri, gece vardiyasında ve izinli olduğu zamanlarda da göreve her an çağrılacağı bilinci ile çalışır. Yapılan işin mahiyetine göre zaman baskısı, yoğun çalışma temposu, strese bağlı rahatsızlıklar, fiziksel yorgunluk veya yoğun elektro-manyetik cihaz kullanımı nedeniyle iş sağlığı

ve güvenliği önlemlerini almaları gerekir. Kaza, yaralanma ve meslek hastalığı riskleri bulunmaktadır.

4.3. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

Özel televizyon teknik çalışanları Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kapsamında oluşturulmuş olan ISCO-08 kodu kapsamında bakıldığında; Diğer sanat ve kültür ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları (ISCO-08: 3435) ve Yayın ve ses-görüntü teknisyenleri (ISCO 08: 3521) sınıflandırma sistemine dâhil edilebilir.

4.4. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler (MYK,2012:10-11).

2872 sayılı Çevre Kanunu

4857 sayılı İş Kanunu

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik

Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği

İlkyardım Yönetmeliği

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik

Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği

Ayrıca; iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük ve yönetmeliklere uyulması ve konu ile ilgili risk a değerlendirilmesi yapılması esastır.

4.5. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat (MYK,2012:10-11).

2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu

2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun

4857 sayılı İş Kanunu

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu

5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun

5187 sayılı Basın Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5651 sayılı internet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu

6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun

Ayrıca; meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması esastır.

4.6. Meslek ile İlgili Tutum ve Davranışlar

Meslek ile ilgili tutum ve davranışlar branşlara göre farklılık göstermekle birlikte genel de televizyon yayıncılığı özel de ise televizyon haberciliği “anı” vermeye çalıştığı için son dakika gelişmeleri de göz önünde bulundurulduğunda personelin sergilemesi gereken tutum ve davranışlarının benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Mesleğin bir ekip işi olduğu çalışma ortamında iş disiplinine, uyumlu, katılımcı, eleştiriye açık, İşbirliğine açık, etkili iletişim kurup, hızlı ve pratik davranıp, acil ve stresli durumlarda soğukkanlı olmayı, uyarıları, talimatları anlamaya, uygulamaya açık olmayı gerektirir.

Televizyon haberciliği “anı” verdiği için teknik personelin zamanında işyerinde ve çekim mekânında hazır bulunması, çalışma zamanını etkin ve verimli kullanması, karşılaşılan teknik ve diğer problemleri hızla çözümülemesi, sorunların çözümüne yönelik tutum sergilemeyi bilmesi ve çözemeyeceği sorunları ilgiliye bildirmesi gerektirir.

Sektörün teknolojik gelişmelere hızlı adapte olduğu göz önüne tutularak personelin mesleki bilgilerini geliştirme konusunda istekli, değişime, yeni fikirlere açık, araştırmacı, değişen koşullara uyum sağlayan, gündem ve mesleğine ilişkin teknolojik gelişmeleri takip edebilecek hassasiyette çalışmaları gerekir.

Sektör çalışanlarının çok farklı ortamlara girip çıkmalarından dolayı meslek etiği, kuralları, protokol ve görgü kurallarına uygun davranmak, kişisel bakımına dikkat edip, çalışma ortam ve şartlarına uygun giyinmek, sorumluluklarını bilip yerine getirmek, edindiği bilgilerin gizliliğine özen gösterip, işyeri çalışma prensiplerine uyması gerektirir.

Televizyon sektöründe kullanılan araç ve gereçlerin maliyetlerinin yüksek olması, arıza ve problemlerinin giderilmesi bazen uzun sürdüğünden dolayı kullanılan araç gereç, ekipman ve malzemeyi korumak, kullanımına özen göstermek ve malzeme kullanımında verimli olmak gerekir.

Televizyon öncelikle göze ve kulağa hitap ettiği için detaylara, estetiğe ve yaratıcılığa özen gösterip, kalite odaklı çalıştırmayı gerektirir.

Süreçlerin sağlıklı işlemesi açısından mesleki kalite ve standart gerekliliklerine uymak, süreç kalitesine özen gösterip, geliştirici ve iyileştirici önerilerde bulunmak, çalışma ortamında iş disiplinine sahip, iş sağlığı ve güvenliği kuralları ve çevre koruma kurallarını benimseyip, uygulamak ve en önemlisi de risklere karşı duyarlı, öngörülü, dikkatli ve kuşkucu olmayı gerektirmektedir.

4.7. Meslek Tanıtımı

4.7.1. Teknik Yönetmen

Yayın için gerekli teknik altyapının hazırlanması, yayının sorunsuz olarak sürmesi için tüm ekip ve ilgi sorumlular ile koordineli bir şekilde çalışır. Yayının teknik standartlara, estetik kurallara uyum olması için teknik ekibi organize eder, yönetir. Aynı zamanda yayın için gerekli teknik gereksinimlerin belirlenmesi, teknik

altyapının, ekipmanın işletilmesi, yönetilmesi organizasyonunu ve koordinesini yapar. Görevi esnasında iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin önlemleri yasal mevzuat, kalite sistemleri ve kuruluş prosedürlerine uygun olarak alır, yürütür.

4.7.1.2. Teknik yönetmenin çalışma ortamı ve koşulları

Teknik yönetmen yayının olduğu her ortamda görev alır. Kurum içinde diğer birimler, yöneticiler ile teknik ekipman sağlayıcı kurum, kuruluş ve kişiler ile sürekli iletişimde bulunur. Resmi tatil, hafta sonu tatili olduğu günler ve gece vardiya usulü çalışması gerektirdiği zamanlarda, izinli olduğu zamanlarda göreve hazır olması, yayınların durumu, arıza ve bakım planlamasına göre de çalışma zamanı değişkenlik gösterir. Zaman baskısı, yoğun çalışma temposu strese bağlı rahatsızlıklarla ve fiziksel yorgunluğa sebep olabilir.

4.7.1.3. Teknik yönetmenin bilgi ve becerileri

Liderlik, ekiple çalışma, kriz yönetimi, problem çözme, acil durum, raporlama, zaman yönetimi, yazılı ve sözlü iletişim, işitsel, görsel estetik ve gözlem bilgi ve becerisi. Işık, ses, video temel fiziksel ve algısal özellikleri ile birlikte ilgili cihazlar için bilgi birikimi ve müdahale becerisi. Elektrik ve elektronik sistemleri, bilgisayar ve bilgisayar sistemleri bilgi ve becerisi. Mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler, temel çalışma mevzuatı, İş sağlığı ve güvenliği bilgisi.

4.7.1.4. Teknik yönetmenin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar

Ölçü, bakım elektronik test sistemleri, ses, video, ışık ekipmanları, playout sistemi, resim masası, video, ses işleme cihazları, televizyon yayın otomasyonu yazılımı, karakter Jeneratörü, kamera kontrol ünitesi, uydu receiver, video patch panel, audio patch panel, ses mikseri, telefon hibrid cihazı, intercom ünitesi, elektronik malzeme ve el aletleri, bilgisayar araç ve gereçleri, ofis araçları.

4.7.2. Ses Teknisyeni

Sesçi, yayın/yapımlarda ses operatörlüğü yapar. Bununla birlikte mikser, amplifikatör, hoparlör, mikrofon gibi ses sistemleri ve çevre donanımlarını, kuran, kullanan, bakımını ve gerektiğinde onarımlarını sağlayan, ses sistemlerini kurup yöneten kişidir.

4.7.2.1. Ses teknisyeninin çalışma ortamı ve koşulları

Sesçi rejilerde, stüdyolarda, yayın araçlarında iç ve dış ortamlarda ekipler ile çalışır. Diğer birim ve ekiplerle irtibat halinde olup, çalışılan gün ve saatler yayın zamanına göre değişmekle birlikte, hafta tatili, resmi tatil günlerinde, gece vardiyalarında çalışma, izinde olmasına rağmen göreve hazır olması gerekebilir.

4.7.2.2. Ses teknisyeninin bilgi ve becerileri

Sesin temel fiziksel ve algısal özellikleri bilgisi, ses araç gereç ve malzemesinin kullanım bilgi ve becerisi, temel elektronik bilgi, mesleki mekanik bilgi, temel ses sinyali bilgisi, temel müzik bilgisi.

4.7.2.3. Ses teknisyeninin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar

Ses mikserleri, ses işleme cihazları, ses kayıt yazılım, donanımları, ses monitörleri, telefon hibrid cihazı, kablolu, kablosuz mikrofonlar ve aksesuarları, playout sistemleri, sarf malzemeleri, ses iletim kabloları ve bağlantı elemanları, bilgisayar sistemleri ve donanımları, el aletleri.

4.7.3. Kameraman

Kameraman, kendi inisiyatifi veya ilgili kişilerden aldığı komutlara uygun, estetik bakış ve inisiyatif olarak düzenlediği çerçevesini kayıt eder veya ilgili birime online olarak sinyal iletimi yaparak çekim işlemini yapar.

4.7.3.1. Kameramanın çalışma ortamı ve koşulları

Kameraman stüdyo ortamı ile birlikte çoğunlukla stüdyo dışında, açık alanlarda veya misafir mekânlarda çalışırlar. Seyahat etmesi gerekebileceği gibi, hafta sonu, resmi tatil günleri, çalışma gün ve saatleri görev aldığı yayının türüne göre değişkenlik gösterir. Kullanacağı, cihaz ve diğer ekipmanların güvenliğinden, kullanımından sorumlu olup, kullandığı kamera ve aksesuarların ağırlığına bağlı olarak bazen omurga sistemi rahatsızlıklarına ilişkin riskler bulunmaktadır.

Kameramanlar stüdyo dışında 4G cihazları, naklen yayın araçları veya bant çekim için günün her saatinde aktif bir şekilde planlı, plansız veya rutin toplantıları, olayları takip etiklerinden dolayı genellikle sabit bir çalışma ortamı bulamazlar.

4.7.3.2. Kameramanın bilgi ve becerileri

Meslek bilgisi ile birlikte kamera ve ilgili yazılım, donanım, araç, gereç, ekipman kullanım bilgi ve becerisi. Çekim teknikleri, ışık, çerçeve ve kompozisyon bilgisi, temel mesleki elektrik ve mekanik bilgisi, el-göz koordinasyonu ve dengede durabilme becerisi, gözlem ve öngörü becerisi, iş sağlığı ve güvenliği, temel çalışma mevzuatı bilgisi.

4.7.3.3. Kameramanın kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar

Kamera ve objektif gibi kamera aksesuar ve sistemleri, kamera taşıyıcı ve aksesuarları, ses kayıt araç ve gereçleri, ışık kaynakları ve aksesuarları, monitör, gölgelik gibi aksesuarlar ve sarf malzemeler.

4.7.4. Kurgu Uzmanı

Kurgucu, işlenmemiş görüntü ve ses verilerini yayının amacına uygun şekilde, ilgili yayın sorumlusunun istekleri doğrultusunda montajlayarak, kurgulayarak yayına verilebilecek şekle getirerek kurgu süreçlerini gerçekleştirir.

4.7.4.1. Kurgu uzmanının çalışma ortamı ve koşulları

Kurgucu genellikle ekip çalışması biçiminde ofis ortamında çalışır. Diğer ilgili birim elemanları ve birim yöneticileri ile sürekli iletişimde bulunur. Çalışma gün ve saatleri genellikle rutin olarak yayın saatlerine göre ayarlı olup, tatil günlerinde çalışma, vardiya usulü çalışma ve fazla çalışma yapması söz konusudur.

4.7.4.2. Kurgu uzmanının bilgi ve becerileri

Stres altında çalışıp, hızlı karar verme, montaj-kurgu teknikleri bilgi ve becerisi. Çekim teknikleri, görüntü, grafik, ses, efekt, renk, ışık, resim ve çerçeve kompozisyon bilgisi. Siyaset, spor, kültür, sanat, müzik, estetik kuralları bilgisi, Türkçe yazım ve kullanım araştırma bilgi ve becerisi, Meslek ve yayıncılıkla ilgili yasal mevzuat, meslek eğiti, mesleğe ilişkin yasal içerik, düzenlemeler, çalışma mevzuatı, telif hakları, tüketici hakları ve rekabet mevzuatı bilgisi.

4.7.4.3. Kurgu uzmanının kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar

Bilgisayar yazılım ve programları, ses ve görüntü kurgu programları, televizyon yayın otomasyonu programı, ofis programları.

4.7.5. Up-link Teknisyeni

Televizyon yayıncılığında önemli bir yere sahip olan Up-link Teknisyeni, mobil veya sabit uydu haberleşme sistemlerinin tamamını kullanabilme bilgi ve becerisine sahiptir. Aynı zamanda görüntü ve ses kaynaklarını uydu haberleşme sistemlerine entegre ederek yayını veya iletimi uydu aracılığı ile sağlayan mesleki kişiliktir.

4.7.5.1. Up-link teknisyeninin çalışma ortamı ve koşulları

Uplink operatörü ofis ortamı ile birlikte çoğunlukla stüdyo dışında, açık alanlarda veya misafir mekânlarda çalışır. Hafta sonu, resmi tatil günleri çalışma ihtimali yüksek olan up-link operatörlerinin seyahat engelinin bulunmaması gerekir. Kullanacağı yayın araçları, cihaz ve diğer ekipmanların güvenliğinden, kullanımından sorumlu olup iş sağlığı ve güvenliği açısından kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır.

Ankara özelinde de Uplink denince daha çok yayın araçları akla gelir. SNG diye adlandırılan pratik kurulum, yayın ve toparlanma süresi sağlayan naklen yayın araçlarında bir kaç kişilik ekiple son derece önemli bir yayınlar gerçekleştirirler 3-5 kamaraya kadar rejili yayın yapabilme kapasitesine sahip Up-link Teknisyeni gerektiğinde yönetmenlik, kameramanlık, sesçilik, resim seçicilik ve araç şoförlüğü de yapabilmektedir. Sabit ve mobil çalışma ortamlarında üretim yapan günün her saatinde aktif bir şekilde planlı, plansız toplantıları, olayları takip etiklerinden dolayı Ankara'da daha çok kurum dışında çalışırlar.

4.7.5.2. Up-link teknisyeninin bilgi ve becerileri

Ekip ile çalışma, sözlü iletişim, kriz yönetimi, zamanı iyi kullanma, raporlama, mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler ile iş sağlığı ve çevre güvenliği hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Bilgisayar sistemleri, temel elektronik bilgi- becerisi, ses-video sistemleri işleme ve tüm uydu haberleşme sistemlerini kullanabilme bilgi ve becerisine sahip olmalıdır.

4.7.5.3. Up-link teknisyenin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar

Kamera, kamera kontrol ünitesi, resim masası, promter cihazı, playout, ses masası, up-link alışı ve çıkışı anteni, encoder, reciver, decoder, naklen yayın aracı, jeneratör, intercom sistemi, kablo ve konnektörler.

4.7.6. Işık Teknisyeni

Yayın/yapım için gerekli ışıklandırma, ışık malzemesi ve diğer aksesuarları belirleyip, yapımçı/yönetmenin istekleri veya gerektiğinde yayın türüne göre kendi inisiyatifi ile ışık kaynaklarını konumlandırarak çalıştırır ve takibini yapar.

4.7.6.1. Işık teknisyeninin çalışma ortamı ve koşulları

Işık Teknisyeni görevini ofis ortamı veya dışında diğer ekiplerle koordineli olarak yürütür. Çalışma gün ve saatleri, yayınlara, arızalara göre değişmekle birlikte, hafta sonu tatili, resmi tatil günlerinde de çalışabilir. Gece saatlerinde mesai veya vardiya usulü çalışmaları olabilir. Çalışma ortamlarında elektrik çarpması, yüksekten düşme gibi riskleri bulunur.

4.7.6.2. Işık teknisyeninin bilgi ve becerileri

Işık teknisyeninin iş sağlığı- güvenliği bilgisi, temel elektrik bilgisi, kamera ve objektif bilgisi, renk, ışık, dekor gibi mesleki araç, gereç ve ekipman kullanma bilgisinin olması gerekir.

4.7.6.3. Işık teknisyeninin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar

Işık masası, ışık ayak ve askı aparatları, çeşitli modellerde ampuller ve benzeri ışık araç gereçleri. Işık filtreleri, ışık kesme aksesuarları, reflektör, klips ve benzeri aksesuarlar. Elektrik malzemeleri, jeneratör ve benzeri elektrik sistemleri. Baret, eldiven, emniyet kemeri ve benzeri kişisel koruyucu donanımlar. Lüksmetre, Kelvinmetre, Colormetre, Pozometre, Spotmetre ve benzeri ölçüm aletleri ile birlikte temel el aletleri.

4.7.7. Reji Operatörleri

Resim Seçici

Resim seçici, resim masasına gelen birden fazla görüntü kaynaklarından o an yayın amacına en uygun olanını yayın akışı ve yönetmenin isteği doğrultusunda, gerektiğinde de kendi inisiyatifi ile çıkışa vermek amacıyla resim masasını kullanır.

VTR Operatörü

VTR operatörü yayında bir veya birden fazla kaynaktan gelen görüntüyü resim seçiciye gönderir, kesintiye uğratmadan kaydını alırken, canlı yayınlarda banttan eklenecek görüntüleri hazırlar ve sırası geldiğinde yayına aktarır.

KJ Operatörü

Alt yazı makinesi olarak da adlandırılan karakter jeneratörünü kullanan KJ operatörü, yayın esnasında yayın resminin üzerinden geçen alt yazılar, sunucu isimleri, konuk isimleri, telefon numaraları gibi yazılıları yayına gönderilir.

Prompter Operatörü

Sunucuyu/spikerin elindeki metnin aynısını bilgisayar yardımı ile kamaraya yansıtan prompter cihazının kullanımından sorumlu olan kişidir. Yayın sırasında yazıların okuma hızında kameranın önünden akmasından prompter operatörü sorumludur.

Kamera Kontrolcü

Çekim esnasında kameralarından gelen görüntüleri, kamera kontrol ünitelerinden takip ederek kameraların aynı ışık ve renk kalitesinde çalışması için gerekli ayar ve kontrolleri yaparak yayın öncesi ve yayın sırasında hataları engeller.

Playout Operatörü

Playout dijital video kliplerini oynatıp yayına veren sistemdir. Playout operatörü bu sistemler aracılığı ile yayında kullanılacak video dosyalarını, yeri geldikçe program akışı ve yönetmenin istekleri doğrultusunda, gerektiğinde de kendi inisiyatifiyle çıkışa vermek görevini yürütür.

4.7.7.1. Reji operatörlerinin çalışma ortamı ve koşulları

Reji operatörleri, dış yayınlarda da bulunmakla birlikte genellikle stüdyo ortamında çalışırlar. Çalışma gün ve saatleri, yayınlara, göre değişmekle birlikte, hafta tatili, resmi tatil gibi günlerde, vardiya usulü eve gece saatlerinde çalışma olabilmektedir. Genel çalışma şekli ekip çalışması biçiminde olup, yönetmen, ilgili birim elemanları iletişim içinde çalışır.

4.7.7.2. Reji operatörlerinin bilgi ve becerileri

Stres altında çalışma, hızlı karar verme, ekip ile çalışma, doğru iletişim kurma, odaklanabilme yeteneği, planlama, koordinasyon bilgi ve becerisi, mesleki teknik araç gereç ve donanım kullanım bilgi ve becerisi, yayıncılık dili ve yayın süreçleri bilgisi, görüntü, grafik, ses, efekt, renk, ışık, resim ve çerçeve kompozisyon bilgisi. Kurgu, montaj, arşivleme, bilgisayar ve bilgisayar donanımları kullanma bilgi ve becerisi. Temel spor, kültür, sanat, müzik, estetik kuralları bilgisi, Türkçe yazım ve kullanım bilgi ve becerisi, mesleğe ilişkin etik kurallar, temel çalışma mevzuatı, yasal düzenlemeler, acil durum, iş sağlığı ve güvenliği bilgisi.

4.7.7.3. Reji operatörlerinin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar

Reji operatörleri televizyon yayın otomasyonu sistemleri, karakter jeneratörü, resim masası, playout, interkom ve ses- görüntü kayıt sistemlerinin donanım ve yazılımları ile telefon hibrit ve benzeri iletişim sistemlerini kullanırlar.

4.7.8. Yayın Teknolojileri / Bilgi İşlem Uzmanı

Televizyon kurumu bünyesindeki bilişim tabanlı tüm cihaz, araç, gereç, program, donanım ve yazımlarının, bakım, onarım ve takibinin yapılması, düzenli yedeklemesi, kesintisiz şekilde çalıştırılması yayın teknolojileri birimi görev alanına girer. Bilgisayar ve bilgisayar sistemlerinin yazılımları, donanımları, programları ve iletişim teknolojisi ile ilgili tüm alt yapı çalışmalarının takibi, yönetilmesi, bakım, onarım ve arızalarının giderilmesi ile birlikte sistem yönetimi ve kullanıcıların gündelik sorunlarının giderilmesi konusunda destek verir.

4.7.8.1. Yayın teknolojileri / bilgi işlem uzmanı çalışma ortamı ve koşulları

Yayın teknolojileri personeli gerektiğinde dış yayınlarda da görev almalarına rağmen çoğunlukla ofis ortamında çalışırlar. Gerek kendi birimi gerekse diğer ilgili birim elemanları ve birim yöneticileri ile sürekli iletişimde bulunur. Çalışma gün ve saatleri yayın saatlerine göre ayarlı olup, tatil günlerinde çalışma, vardiya usulü çalışma ve fazla çalışma durumu söz konusudur.

4.7.8.2. Yayın teknolojileri / bilgi işlem uzmanı bilgi ve becerileri

Ekiple çalışma, kriz yönetimi, problem çözme, acil durum, raporlama, zaman yönetimi, yazılı ve sözlü iletişim, işitsel, görsel estetik ve gözlem bilgi ve becerisi.

Işık, ses, video temel fiziksel ve algısal özellikleri ile birlikte ilgili cihazlar için bilgi birikimi ve müdahale becerisi. Elektrik ve elektronik sistemleri, bilgisayar ve bilgisayar sistemleri bilgi ve becerisi. Mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler, temel çalışma mevzuatı, İş sağlığı ve güvenliği bilgisi.

4.7.8.3. Yayın teknolojileri / bilgi işlem uzmanı kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar

Bilgisayar ve bilgisayar sistemleri donanım, yazılım, programları, ölçü bakım, elektronik test sistemleri, ses, video, ekipmanları, playout sistemi, video-ses işleme cihazları, televizyon yayın otomasyonu yazılımı, karakter Jeneratörü, promter cihazı elektronik malzeme ve el aletleri, bilgisayar araç ve gereçleri, ofis araçları.

4.7.9. Ölçü Bakım Teknisyeni

Ölçü bakım teknisyeni yayının yapılması için gerekli olan her türlü araç, gereç ve malzemenin, kalibrasyon ayarları, periyodik bakımı, tamiri, takibi ve problemsiz olarak çalışmasından, arızalarının giderilmesinden sorumludur.

4.7.9.1. Ölçü bakım teknisyeninin çalışma ortamı ve koşulları

Ölçü bakım teknisyeni genellikle stüdyo ortamında çalışmakla birlikte, ihtiyaç halinde stüdyo dışı yayınlarda da görev alırlar. Çalışma ortamında İş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını gerekir. Elektrik çarpması, yaralanma ve meslek hastalığı riskleri bulunmaktadır.

4.7.9.2. Ölçü bakım teknisyeninin bilgi ve becerileri

Elektrik, elektronik bilgi becerisi, makine ve mekanik bilgi becerisi, teknik araç, gereç ve donanımların kullanımı, yayıncılık dili, yayın süreçleri bilgisi, temel ışık, ses, resim bilgisi, bilgisayar ve bilgisayar donanımları kullanma bilgi ve becerisi. Hızlı karar verme, stres altında çalışma, acil durum, iş sağlığı ve güvenliği, planlama ve koordinasyon bilgi ve becerisi.

4.7.9.3. Ölçü bakım teknisyeninin kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar

Avometre, osiloskop, waveform, monitor, vectorscope, test sinyal jeneratörü, ses işleme cihazları, video-ses kabloları ve bağlantı elemanları, bilgisayar yazılım ve donanımları, video-ses kalibrasyon cihazları, kablo test cihazları, temel elektrik ve elektronik komponentler ve cihazlar.

4.7.10. Teknik Müdür

Teknik müdür yayının/yapımın yapılması, sağlıklı devamı için gerekli olan her türlü araç, gereç, malzeme tedarikini sağlayıp, teknik personelin çalışma programını hazırlar. Kriz durumlarında soğukkanlı davranarak doğru zamanda doğru kararlar alır. Diğer birimler ile teknik birim arasındaki koordinasyonun sağlanmasından sorumludur. İşlerin sağlıklı yürütmesine aracık eder. Kısa, orta ve uzun vadede ihtiyaç duyulabilecek teknik alt yapı ve teknik ekip gereksinimlerini öngörür, belirler ve raporlandırır. Kendisine bağlı teknik personelin gelişimine ve teknolojik yeniliklere uyum sağlamaları için uygun alt yapıyı oluşturur.

4.7.10.1. Teknik müdürün çalışma ortamı ve koşulları

Büro ortamında çalışmakla birlikte, gerektiğinde stüdyo dışı yayın ve yapımlara da eşlik eder. Teknik birim personeli, diğer birim ve yöneticiler ile sürekli irtibatlıdır.

4.7.10.2. Teknik müdürün bilgi ve becerileri

Liderlik, ekiple çalışma, yazılı ve sözlü iletişim becerisi, zamanı iyi kullanma, kriz yönetimi becerisi, işitsel, görsel estetik ve gözlem becerisi, mesleki birikim bilgi ve becerisi. Yayıncılık dili, yayın süreçleri, temel ses, resim, ışık, temel elektrik ve elektronik bilgi ve becerisi, bilgisayar ve bilgisayar sistemleri kullanım bilgisi, Video ve sesin temel fiziksel ve algısal özellikleri ve işleme bilgisi. Temel çalışma mevzuatı, mesleki terminoloji ve mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler bilgisi, Çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği bilgisi.

4.7.10.3. Teknik müdürün kullandığı araç, gereç ve ekipmanlar

Teknik birimde elektrifikasyon sistemleri dâhil, ölçü bakım elektronik test sistemleri, ses, video, ışık ekipmanları, playout sistemi, resim masası, video, ses işleme cihazları, ses mikseri, televizyon yayın otomasyonu yazılımı, karakter Jeneratörü, kamera kontrol ünitesi, uydu receiver, video patch panel, audio patch panel, telefon hibrid cihazı, intercom ünitesi, elektronik malzeme ve el aletleri, bilgisayar araç ve gereçleri, ofis araçları, bilgisayar otomasyon sistemlerinin ve programlarının kullanımı.

5. ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmanın amacı ve önemi, yapılan alan araştırmasında kullanılan ölçekler ve ölçeklerin güvenilirlik ve geçerlilik testleri bu bölümde yer almaktadır. Aynı zamanda araştırmanın örneklem yöntemi, birimi evreni ve örneklem sürecine, verilerin toplanma yöntemine kullanılan yöntemin tercih nedeni ile birlikte araştırmanın amacını ve alt amaçlarını ve hipotezleri test etmek maksadıyla kullanılan istatistiksel analizlere ve frekans tablolarına da bu bölümde yer verilmiştir.

5.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı, Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği (RATEM) tarafından hazırlanan, Medya İletişim ve Yayıncılık Sektör Komitesi tarafından doğrulanan, Mesleki Yeterlilik Kurulu tarafından onaylanan ve 15/09/2012 – 28412 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Ulusal Meslek Standartlarına Dair Tebliğin Televizyon sektörüne yönelik ortaya konan Ulusal Meslek Standartlarının özel televizyon kanallarının kamera arkası çalışanlarının üzerindeki etkisinin tespit edilmesi ve bu standartlar açısından durumun incelenmesidir.

Televizyon kamera arkası çalışanlarına Ulusal Meslek Standartlarının uygulama gerekliliği sorularak ortaya çıkan bulgular ile mevcut durum analizi yapılmış ve çalışanların mesleki olarak yeterlilik çerçevesi çizilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın esas amacının yanında bu çalışmaya katılan çalışanların;

- Ulusal Meslek Standartları açısından mesleki durumları.
- Ulusal Meslek Standartlarının sektör tarafından uygulanabilirlik durumu
- Ulusal Meslek Standartlarının çalışanlar üzerindeki etkisi
- Çalışılan branş bazında Ulusal Meslek Standartları durumlarının tespiti.
- Teorik bilgilerin çalışanların pratikleri ile paralellik gösterip göstermediği veya ihtiyacı karşılayıp karşılamadığının görülmesi,
- Ulusal televizyon kanallarının hangi yeterlilik seviyesine sahip çalışanları istihdam ettiğinin öğrenilmesi,
- Demografik özelliklerine göre yeterliliklere olan bakış açılarında yaşanan değişmelerin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Bu kapsamda Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yayınlanmış olan Mesleki Yeterlilik Kodlarının saha da çalışanlar tarafından etkisinin ölçülmesi, incelenmesi ve

ıkan sonuçların değerlendirilmesi oldukça önemlidir. Global bir köye dönen günümüz dünyasın da meslek standartlarının öneminin artığı göz önünde bulundurulursa, Mesleki Yeterlilik Kodlarının alışanlar üzerindeki etkisini araştırmak literatürün gelişmesine katkı sunacaktır.

5.2. Araştırmanın Hipotezleri

- H1 Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler çalışılan birime göre farklılaşmaktadır.
- H2 Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler cinsiyete göre farklılaşmaktadır.
- H3 Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler yaşa göre farklılaşmaktadır
- H4 Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler eğitim durumuna göre farklılaşmaktadır
- H5 Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler mezun olunan bölüme göre farklılaşmaktadır
- H6 Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler gelir düzeyine göre farklılaşmaktadır.
- H7 Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler çalışma yılına göre farklılaşmaktadır.
- H8 Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler çalışılan kurum sayına göre farklılaşmaktadır.
- H9 Mesleki gelişim için şahsi olarak harcama yapmak, mesleki yeterlilik konusundaki görüşleri farklılaştırmaktadır.
- H10 Mesleki gelişim için güncel gelişmelerin takip edildiği alana göre mesleki yeterlilik konusundaki görüşler farklılaşmaktadır.
- H11 Branş geçişi, (görev değişikliği) yapanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşleri farklılaşmaktadır.

5.3. Araştırmanın rnekleme

Örnekleme Birimi: Örnekleme birimi Ankara'da özel televizyon kanallarının kamera arkası teknik çalışanlarından oluşmaktadır.

Örnekleme Yöntemi: Kota rnekleme kullanılmıştır. ncelik olarak evren öngörülen değişkenlere göre sınıflandırılmıştır. Bu değişkenler yaş, cinsiyet, eğitim durumu, kadro durumu, çalışma yılı olarak belirlenmiştir.

Örnekleme Sayısı: Çalışmada katılımcılara anket yoluyla ulaşılmıştır. Veri toplama araçlarından anket tekniğinin kullanılma sebebi Covid-19 pandemi sürecine denk

gelmesin dolayı çalışanlara ulaşım zorluğu ve inanların yüz yüze gelmekten çekinmesi de etken olmuştur. Çalışmanın verilerini oluşturan örneklem kapsamında 103 kişiye anket uygulaması yapılmış olup, veri toplama süreci 1 ay sürmüştür.

5.4. Araştırma Yöntemi

Öncelikli olarak literatür araştırması gerçekleştirilmiş ve bu konuda Dünya’da ve Türkiye’de yapılmış araştırmalar incelenmiştir. Literatür araştırmasının ardından, konu ile ilgili daha önce yapılan çalışmalar da değerlendirilmek suretiyle alan araştırması gerçekleştirilmiştir.

Veri toplama aracı olarak Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği (RATEM) tarafından hazırlanan, Medya İletişim ve Yayıncılık Sektör Komitesi tarafından doğrulanan, Mesleki Yeterlilik Kurulu tarafından onaylanan ve 15/09/2012 – 28412 Mükerrer sayılı Resmi gazete de yayınlanan Ulusal Meslek Standartlarına dair tebliğin televizyon sektörüne yönelik ortaya konan Ulusal Meslek Standartlarının sadeleştirilerek ve genelleştirilerek Sektörde kamera arkası tüm çalışanlara uyarlanabilmesi amacı ile bir ölçek geliştirilmiştir.

Bu kapsamda 28412 Mükerrer sayılı resmi gazete’de televizyon sektörüne yönelik yayınlanmış olan; Kurgu yönetmeni (Seviye 6) Ulusal Meslek Standardı, program yapımcısı (Televizyon ve Radyo) (Seviye 6) Ulusal Meslek Standardı, program yapım yardımcısı (Televizyon ve Radyo) (Seviye 5) Ulusal Meslek Standardı, televizyon program yönetmeni (Seviye 6) Ulusal Meslek Standardı, televizyon program yönetmen yardımcısı (Seviye 5) Ulusal Meslek Standardı ve en önemlisi de televizyon teknik yönetmeni (Seviye 5) Ulusal Meslek Standardı baz alınarak genel olarak tüm kamera arkası çalışanlara uyarlanabilecek bir ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Geliştirilen bu ölçek 7 bölüm ve 28 sorudan oluşturulmuştur. Bunlar;

- A. İş sağlığı ve güvenliği ile çevre sağlığını koruma ile ilgili önlemleri almak.
- B. Süreçlerin yasal mevzuata, kalite sistemlerine ve kuruluş prosedürlerine uygunluğunu sağlamak.
- C. Televizyon program yapımı için teknik altyapıyı oluşturmak
- D. Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarına katkı yapmak
- E. Program yapım uygulamalarında teknik ekibe katkı sağlamak

F. Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerine katkı sağlamak

G. Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek.

Televizyon sektörüne yönelik yayınlanmış olan Ulusal Meslek Standartlarından meydana getirilmiş olan bu ölçüğe Meslek Yeterlilik Kodları adı verilmiştir. Bundan sonraki aşamalarda Mesleki Yeterlilik Kodları (MYK Kodları) olarak isimlendirilecektir.

Soru kâğıdı 4 bölümden oluşmaktadır;

Birinci bölümde Mesleki Yeterlilik Standartı ile ilgili toplam 7 bölüm ve 28 soru yer almaktadır. Bu sorularda 5'li likert ölçeği kullanılmıştır. Ankette katılanlardan toplam 28 soruda “Kesinlikle katılmıyorum” “Katılmıyorum”, “Ne katılıyorum ne katılmıyorum”, ”Katılıyorum”, “Kesinlikle katılıyorum” seçeneklerinden birini seçmeleri istenmiştir. Bu kodlamada en olumlu cevap (5), en olumsuz cevap ise (1) ile temsil edilmiştir.

İkinci bölümde kamera arkası çalışan teknik ekibin demografik bilgilerinin yer aldığı toplam 9 soru yer almaktadır.

Üçüncü bölümde Mesleki Değerlendirme sorularının yer aldığı toplam 5 soru bulunmaktadır.

Dördüncü bölümde Değerlendirme sorularının yer aldığı 6 soru yer almaktadır.

Toplanan veriler, SPSS 16.0 for Windows bilgisayar programı kullanılarak analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlar tablolar ve grafikler aracılığıyla sunulmuştur. Araştırmanın ikinci bölümündeki demografik sorularda frekans dağılımı sonuçları verilmiştir. Hipotezlerin test edilmesinde t-testi (Independent Samples t-test) ve ANOVA testi kullanılmıştır.

Madde	Boyut
A-1 Güvenli çalışma ve kişisel güvenlik yöntemlerini takip etmek	İş sağlığı ve çevre koruma ile ilgili önlemleri almak
A-2 Riskleri değerlendirmek	İş sağlığı ve çevre koruma ile ilgili önlemleri almak
A-3 Acil durum prosedürlerini uygulamak	İş sağlığı ve çevre koruma ile ilgili önlemleri almak
A-4 Çevre koruma standart ve yöntemlerini uygulamak	İş sağlığı ve çevre koruma ile ilgili önlemleri almak
B-1 Süreçlerle ilgili yasal mevzuatı takip etmek	Süreçlerin yasal mevzuata uygunluğunu sağlamak
B-2 Kalite yönetim sistemi ile ilgili faaliyetleri yürütmek	Süreçlerin yasal mevzuata uygunluğunu sağlamak
B-3 Yapılan çalışmaların kalitesini denetlemek	Süreçlerin yasal mevzuata uygunluğunu sağlamak
C-1 Televizyon program yapım tekniği için pazar araştırma süresine katkı yapmak.	Televizyon program yapımı için teknik altyapıyı oluşturmak
C-2 Program yapımı ile ilgili teknik altyapı planlamasına katkı yapmak	Televizyon program yapımı için teknik altyapıyı oluşturmak
C-3 Teknik altyapı alımı ile ilgili olarak satın alma sürecine katkıda bulunmak	Televizyon program yapımı için teknik altyapıyı oluşturmak
D-1 Yapımın teknik hazırlıklarının gerçekleştirilmesine katkı sağlamak	Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarına katkı yapmak
D-2 Yapım çalışmalarının teknik koordinasyonuna destek sağlamak	Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarına katkı yapmak
D-3 Canlı yayın tekniğine katkı sağlamak	Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarına katkı yapmak
D-4 Sayısal yayıncılık ve yeni medya teknolojilerine uygun program teknik altyapısına destek sağlamak	Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarına katkı yapmak
D-5 Stüdyo dışı yapımların teknik uygulamalarına katkı sağlamak	Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarına katkı yapmak
E-1 Program teknik uygulama iş süreçlerinin tanımlamasına katkı sağlamak	Program yapım uygulamaları teknik ekibe katkı sağlamak
E-2 Teknik uygulama ekibine katkı sağlama	Program yapım uygulamaları teknik ekibe katkı sağlamak
E-3 Teknik ekip koordinasyonuna katkı sağlamak	Program yapım uygulamaları teknik ekibe katkı sağlamak
E-4 Teknik ekip ve televizyon kanalının diğer personeli için teknik danışmanlık hizmeti sağlamak.	Program yapım uygulamaları teknik ekibe katkı sağlamak
F-1 Yapım teknik altyapısını takip etmek.	Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerine katkı sağlamak
F-2 Yapım teknik altyapısının kontrolünü gerçekleştirmek	Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerine katkı sağlamak

Çizelge 5.1. Ölçek alt boyutları

Madde	Boyut
F-3 Televizyon kanalı dışından sağlanacak teknik destek ve donanımla ilgili sürece katkı sağlamak	Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerine katkı sağlamak
F-4 Yasal düzenlemeler kapsamındaki gerekliliklerle ilgili teknolojik uygulama planlamalarına destek sağlamak	Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerine katkı sağlamak
G-1 Eğitim planlama ve organizasyon çalışmalarına katkı sağlamak	Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek
G-2 Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek
G-3 Astlarına ve diğer çalışanlara mesleki eğitimler vermek	Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek

Çizelge 5.1. (devam) Ölçek alt boyutları

5.4.1. Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırmaya A Haber, A Para, A Spor, Atv, Bengütürk, Beyaz, Bloomberg, CNN Türk, FOX, Haber Global, Habertürk, Halk TV, Kanal 24, Kanal 7, Kanal B, Kanal D, KRT, NTV, Show, Star, Tele1, TGRT Haber, TVNET, Ulusal Kanal, 360 TV olmak üzere toplam 25 Ulusal televizyon kanalından 103 kişi katılmıştır. Araştırma Türkiye çapında yayın yapan özel ulusal televizyon kanallarının Ankara ofislerinde çalışan kamera arkası teknik personel ile sınırlandırılmıştır.

5.5. Ölçüm Aracının Güvenilirliği

Bu araştırmada kullanılan, Mesleki Yeterlilik Ölçeğinin Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanarak güvenilirlik değerine ulaşılmıştır. Cronbach'ın Alfa katsayısı, ölçeğin homojen dağılım gösterip göstermediğini belirleyen bir modeldir (Kalaycı, 2010: 405).

Ölçek	Cronbach Alfa Katsayısı	Madde Sayısı
MYK yeterlilik ölçeği	0,919	28

Çizelge 5.2. MYK Yeterlilik ölçeğinin Cronbach alfa katsayısı

Ölçeğe ilişkin Cronbach'ın Alfa değerleri Çizelge 5.2.'de verilmiştir. 28 değişken üzerinden güvenilirlik analizini yaptığımızda; mesleki yeterlilik ölçeğine ait Cronbach's Alpha değerinin 0.919 olduğu gözlenmiştir. Bu çalışmada ölçek güvenilirliği yeterli düzeydedir.

Görevler/İşlemler/Başarım Ölçütleri	X	SS	N
Güvenli çalışma ve kişisel güvenlik yöntemlerini takip etmek	4,47	0,711	103
Riskleri değerlendirmek	4,52	0,684	103
Acil durum prosedürlerini uygulamak	4,12	0,932	103
Çevre koruma standart ve yöntemlerini uygulamak	4,41	0,923	103
Süreçlerle ilgili yasal mevzuatı takip etmek	4,04	1,075	103
Kalite yönetim sistemi ile ilgili faaliyetleri yürütmek	3,91	0,951	103
Yapılan çalışmaların kalitesini denetlemek	4,05	0,901	103
Televizyon program yapım tekniği için pazar araştırma süresine sağlama.	4,43	0,836	103
Program yapımı ile ilgili teknik altyapı planlamasına katkı yapmak	4,23	1,122	103
Teknik altyapı alımı ile ilgili olarak satın alma sürecine katkıda bulunmak	4,09	0,991	103
Yapımın teknik hazırlıklarının gerçekleştirilmesine katkı sağlamak	3,93	1,123	103
Yapımın teknik hazırlıklarının gerçekleştirilmesine katkı sağlamak	4,15	1,216	103
Yapım çalışmalarının teknik koordinasyonuna destek sağlamak	3,96	1,137	103
Canlı yayın tekniğine katkı sağlamak	4,11	1,066	103
Sayısal yayıncılık ve yeni medya teknolojilerine uygun program teknik altyapısına destek sağlamak	4,06	1,083	103
Stüdyo dışı yapımların teknik uygulamalarına katkı sağlamak	4,27	1,246	103
Program teknik uygulama iş süreçlerinin tanımlamasına katkı sağlamak	4,19	0,908	103
Teknik uygulama ekibine katkı sağlama	4,39	0,77	103
Teknik ekip koordinasyonuna katkı sağlamak	4,57	0,775	103
Teknik ekip ve televizyon kanalının diğer personeli için teknik danışmanlık hizmeti sağlamak.	4,16	0,926	103
Yapım teknik altyapısını takip etmek	4,3	0,815	103

Çizelge 5.3. Görevler, işlemler ve başarımlar ölçütlerine ilişkin durumlar

Görevler/İşlemler/Başarım Ölçütleri	X	SS	N
Yapım teknik altyapısının kontrolünü gerçekleştirmek	4,43	0,914	103
Televizyon kanalı dışından sağlanacak teknik destek ve donanımla ilgili sürece katkı sağlamak	3,54	1,319	103
Yasal düzenlemeler kapsamındaki gerekliliklerle ilgili teknolojik uygulama planlamalarına destek sağlamak	3,67	1,141	103
Eğitim planlama ve organizasyon çalışmalarına katkı sağlamak	3,23	1,423	103
Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	4,05	0,912	103
Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	4,38	0,818	103
Astlarına ve diğer çalışanlara mesleki eğitimler vermek	4,74	0,542	103

N:Sıklık, X: Ortalama, SS: Standart Sapma

Çizelge 5.4. Görevler, işlemler ve başarımların ölçütlerine ilişkin durumlar

Alt Boyutlar	N	Min.	Max.	X
İş sağlığı ve çevre koruma ile ilgili önlemleri almak	103	2,8	5	4,38
Süreçlerin yasal mevzuata uygunluğunu sağlamak	103	2	5	4
Televizyon program yapımı için teknik altyapıyı oluşturmak	103	1,7	5	4,25
Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarına katkı yapmak	103	1,7	5	4,08
Program yapım uygulamaları teknik ekibe katkı sağlamak	103	2,5	5	4,33
Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerine katkı sağlamak	103	1,5	5	3,99
Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek	103	2,5	5	4,1

Çizelge 5.5. Alt boyutlara ilişkin ortalamalar

Bu araştırmada kullanılan, Mesleki Yeterlilik Ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin çalışanların vermiş oldukları yanıtların ortalama ve standart sapma değerleri Çizelge.5.5.'te sunulmuştur. Çalışanlar için iş sağlığı ve çevre koruma ile ilgili önlemleri almak en önemli faktör olarak tespit edilmiştir (X 4,379). En önemli faktörlerden ikincisi “program yapım uygulamaları teknik ekibe katkı sağlamak” olduğu gözlenmiştir (X 4,328).

5.6. Araştırmanın Geçerliliği

Eldeki çalışma kapsamında elde edilen verilerin faktör analizine uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla Bartlett Testi, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi uygulanmıştır. KMO Testi değişkenler arasındaki korelasyonları ve faktör analizinin uygunluğunu test etmeye çalışan bir uygunluk testi olarak kullanılmaktadır. KMO test değeri 0-1 Aralığında değişmektedir. KMO değeri, bir değişkenin değerinin diğer değişkenler tarafından hatasız bir şekilde tahmin edilmesi durumunda 1 olur.

Böyle bir durumda eğer bir değişkenin değeri diğer değişkenler tarafından yeterli düzeyde tahmin edilemiyorsa faktör analizinin kullanılmaması gerekir. KMO değerlerine ilişkin anlamlar, KMO test sonuçlarının 0,50'dan küçük olması durumunda kabul edilemeyeceği, 0,50-0,60 değerinin kötü, 0,61-0,70 değerinin zayıf, 0,71-0,80 değerinin orta, 0,81-0,90 değerinin iyi, 0,90 üzerinde olan değerin ise mükemmel olduğu belirtilmektedir. (Şencan,2005; Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk,2010).

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0,806
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1533,612
	df	378
	Sig.	0,000

Çizelge 5.6. Faktör analizi

KMO katsayısının 0,806 çıkması örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu ve Bartlett testi sonucunun ölçek maddeleri arasındaki korelasyonun varlığını ortaya koyması, elde edilen veri setinin açıklayıcı faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. $P < 0,05$ olduğu için veriler normal dağılmaktadır.

5.7. Ön ve Tanımlayıcı Analizler, Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi

Bu bölümde ankete katılan çalışanların demografik özelliklerine ilişkin analizlerin sonuçları sunulmuştur.

5.7.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Sıklık ve Yüzde Dağılımları

<u>Cinsiyet</u>	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
Kadın	11	10,7
Erkek	92	89,3
Toplam	103	100,0

Çizelge 5.7. Cinsiyete ilişkin istatistikler

Araştırmaya katılan çalışanların %10,7 si kadın ve %89,3'ü erkektir.

<u>Yaş</u>	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
18-25	1	1,0
26-33	30	29,1
34-40	36	35,0
41-48	34	33,0
48-54	2	1,9
Toplam	103	100,0

Çizelge 5.8. Yaş bilgilerine ilişkin istatistikler

Araştırmaya katılan çalışanların çoğunluğunu %35 ile 34-40 arası yaş grubu oluşturmaktadır. İkinci olarak %33 ile 41-48 yaş grubu olduğu görülmektedir.

<u>Eğitim Durumu</u>	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
İlköğretim	3	2,9
Lise	27	26,2
Yüksekokul	24	23,3
Lisans	44	42,7
Lisansüstü	5	4,9

Çizelge 5.9. Eğitim düzeyine ilişkin tanımlayıcı istatistikler

Araştırmaya katılan çalışanların %2,9 'i ilköğretim, %26,2'si lise, %23,3'ü yüksekokul, 42,7'si lisans ve %4,9'u yüksek lisans mezunlarından oluşmaktadır.

<u>Gelir</u>	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
2000-2999	13	12,6
3000-3999	40	38,8
4000-4999	30	29,1
5000+	20	19,4

Çizelge 5.10. Gelir bilgilerine ilişkin istatistikler

Araştırmaya katılan çalışanların %38,8'nin aylık geliri 3000-3999 TL arası olup ankette kullanılan gelir payı dağılımında en büyük paya sahiptir. Geliri 2000-2999 TL arası olan bireylerin oranı %12,6'dır.

<u>Branş</u>	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
Kameraman	22	21,4
Reji Operatörü	9	8,7
Ses Teknisyeni	15	14,6
Teknik Yönetmen	15	14,6
Yayın Teknolojileri/ Bilgi İşlem Uzmanı	4	3,9
Kurgu Uzmanı	17	16,5
Up-link Teknisyeni	15	14,6
Teknik Müdür	5	4,9
Işık Teknisyeni	1	1,0
Toplam	103	100,0

Çizelge 5.11. Branş, yapılan iş bilgilerine ilişkin istatistikler

Araştırmaya katılan çalışanların %21,4'ü kameraman, %16,5'i Kurgu Uzmanı, 3,9'u yayın teknolojileri/bilgi işlem uzmanı , %1'i ise Işık Teknisyeni personelden oluşmaktadır.

<u>Okul Bölüm</u>	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
İletişim Bölümü	42	40,8
Diğer Bölümler	61	59,2
Toplam	103	100,0

Çizelge 5.12. Mezun olduğu bölüme ilişkin istatistikler

Katılımcıların %40,8 'i iletişim mezunu iken %59,2'si diğer bölüm mezunudur.

<u>Yıl</u>	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
0-1	1	1,0
1-5	10	9,7
6-10	19	18,4
11-15	21	20,4
16-20	22	21,4
21-25	21	20,4
26-30	9	8,7
Toplam	103	100,0

Çizelge 5.13. Sektörde çalışma yılına ilişkin istatistikler

Araştırmaya katılan çalışanların %21,4'ü 16-20 yıl arası, %20,4 ü 11-15 yıl arası, %20,4'ü 21-25 ve 11-15 yıl arası çalışandan oluşmaktadır.

<u>Çalışılan Kurum Sayısı</u>	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
1	21	20,4
2	23	22,3
3	27	26,2
4	11	10,7
5	14	13,6
6	2	1,9
7	2	1,9
8	2	1,9
10	1	1,0
Toplam	103	100,0

Çizelge 5.14. Sektörde çalışan farklı kurum bilgilerine ilişkin istatistikler

Araştırmaya katılanların %26,2'si sektörde en az 3 farklı kurumda çalışma imkânı bulurken, 13,6'sı 5 farklı kurum, 10,7'si 4 farklı kurum, %22,3'ü 2 farklı kurumda çalışma imkânı bulmuştur.

5.8. Katılımcıların Mesleki Gelişim Davranışlarına Yönelik Bilgiler

<u>Mesleki Gelişim Kişisel Harcama</u>	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
Evet	57	55,3
Hayır	46	44,7
Toplam	103	100,0

Çizelge 5.15. Güncel gelişmeleri takip, uygulamak için maddi harcama

Araştırmaya katılan çalışanların büyük çoğunluğu (% 55,3) kişi mesleki gelişim için kişisel harcama yapmaktadır.

<u>Mesleki Gelişim Kişisel Takip</u>	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
Özel olarak takip edilen bir mecra yok	31	30,1
Basılı yayın / dergi	61	59,2
Web sitesi / sosyal medya	10	9,7
Diğer	1	1,0
Toplam	103	100,0

Çizelge 5.16. Mesleki gelişim için güncel gelişmeleri takip etme durumu

Araştırmaya katılan çalışanların büyük çoğunluğu (% 59,2) mesleki gelişim için basılı yayın ve dergi takibi yapmaktadır.

Araştırmaya katılan çalışanların %24,9'u mesleki gelişim için fuarlara %23,8'i seminerlere, %14,3'ü mesleki kurslara katılırken %7,9 'u ekstra bir eğitim almamıştır.

<u>Kişisel Eğitim</u>	<u>Responses</u>	
	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
Ekstra Bir Eğitim Almadı	15	7,9
Seminer	45	23,8
Fuar	47	24,9
Bilgisayar Kursları	29	15,3
Kişisel Gelişim	24	12,7
Kurum İçi Eğitim	2	1,1
Mesleki Kurslar	27	14,3
Toplam	189	100,0

Çizelge 5.17. Mesleki gelişim için kişisel eğitim durumu

*Çoklu yanıt seçeneği olduğu için N sayısı örnekleme hacmini geçmektedir.

<u>Branş Değişikliği</u>	<u>Responses</u>	
	<u>Sıklık</u>	<u>Yüzde</u>
Kameraman	15	10,0%
Reji Operatörü	13	8,7%
Ses Teknisyeni	18	12,0%
Teknik Yönetmen	12	8,0%
Yayın Teknolojileri/ Bilgi İşlem Uzmanı	7	4,7%
Kurgu Uzmanı	7	4,7%
Up-link Teknisyeni	12	8,0%
Işık Teknisyeni/ Elektroteknik	8	5,3%
Branş Değişikliği Olmadı	58	38,7%
Toplam	150	100,0%

Çizelge 5.18. Sektörde branş değişikliği

*Çoklu yanıt seçeneği olduğu için N sayısı örnekleme hacmini geçmektedir.

Araştırmaya katılan 103 çalışanın %61,3'ü sektörde branş değişikliği yaparken, %38,7'si hiç branş değişikliği yapmamıştır.

Branşınız Dışı Görevler	Responses	
	Sıklık	Yüzde
Kameraman	29	11,9%
Reji Operatörü	38	15,6%
Ses Teknisyeni	43	17,7%
Teknik Yönetmen	17	7,0%
Yayın Teknolojileri/ Bilgi İşlem Uzmanı	9	3,7%
Kurgu Uzmanı	3	1,2%
Up-Link Ekibi	25	10,3%
Işık Teknisyeni/ Ölçü Bakım Teknisyeni	43	17,7%
Sadece Kendi İşini Yapıyor	36	14,8%
Toplam	243	100,0%

Çizelge 5.19. Çalışan kurumda branş dışı görev alma durumu

*Çoklu yanıt seçeneği olduğu için N sayısı örnekleme hacmini geçmektedir.

Çalıştığı kurumda aynı zaman da çalıştığı işe ek olarak gerektiğinde %17,7 ile Ses Teknisyeni ve Işık Teknisyeni/ Ölçü Bakım Teknisyeni branşlarında da hizmet verdikleri görülmektedir. Sadece kendi işini yapanlar % 14,8'lik bir oranı oluşturmaktadır.

Meslek Bilgisi ölçüm amaçlı sorulan sorulardan “Teknik Ekip Bilgisi” en yüksek oranda doğru cevap verilen soru olmuştur (%99).

	<u>Doğru</u>		<u>Yanlış</u>		<u>Bilmiyorum</u>	
	N	X	N	X	N	X
MYK Belge Veren Kurum	60	58,3	13	12,6	30	29,1
Elektrik Bilgisi Sorusu	77	74,8	26	25,2	0	0
Yasa/Kanun Sorusu	32	31,1	18	17,5	53	51,5
Kablo Bilgisi Sorusu	82	79,6	4	3,8	17	17
Teknik Ekip Bilgisi Sorusu	102	99,0	0	0	1	1,0
Cihaz Bilgisi Sorusu	100	97,1	1	1,0	2	1,9

Çizelge 5.20. Mesleki bilgi durumlarına ait bulgular

*Çoklu yanıt seçeneği olduğu için N sayısı örnekleme hacmini geçmektedir.

5.9. Hipotezlerin Test Edilmesine Dair Veri Analizleri

Mesleki yeterlilik kodları ile ilgili hipotezlerin testi için Varyans analizi (ANOVA) ve iki bağımsız örneklem ortalamasıyla ilgili hipotez testi (independent samples t test) uygulanmıştır.

<u>Çalışılan Birim</u>	<u>N</u>	<u>X</u>	<u>SS</u>	<u>F</u>	<u>Sig.</u>
Kameraman	22	4,258	0,416	5,372	0,000
Reji Operatörü	9	3,944	0,792		
Ses Teknisyeni	15	4,340	0,415		
Teknik Yönetmen	15	4,321	0,378		
Yayın Teknolojileri/ Bilgi işlem	4	4,143	0,497		
Kurgu Uzmanı	17	3,517	0,534		
Up-link Teknisyeni	15	4,412	0,445		
Teknik Müdür	5	4,386	0,365		
Işık Teknisyeni	1	4,571	.		
Toplam	103	4,157	0,557		

Çizelge 5.21. Branş ve mesleki yeterlik kodları arasındaki ilişkinin analizi
N:Sıklık, X: Ortalama, SS: Standart Sapma

Çalışmaya katılan 103 çalışanın verdiği cevaplar neticesinde uygulanan ANOVA testine ilişkin sonuçlar Çizelge 5.21’de verilmiştir.

Mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerin çalışılan birime göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için Varyans analizi (ANOVA) hipotez testi uygulanmıştır. %95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri sig (p)=0,00 bulunmuştur. $P<0,05$ olduğundan H1 hipotezi kabul edilir. Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler çalışılan birime göre farklılık göstermektedir. Kameraman, reji operatörü, ses teknisyeni, teknik yönetmen, Up-link teknisyeni mesleki yeterlilik konusundaki görüşleri diğer branş çalışanlarına göre daha olumlu yöndedir.

Cinsiyet	N	X	SS	Sts. Error Mean	t	P
Kadın	11	3,617	0,727	0,219	-3,6	0
Erkek	92	4,221	0,5	0,052	-2,68	0,02

Çizelge 5.22. Cinsiyet ve mesleki yeterlik kodları arasındaki ilişkinin durumu

Mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerin cinsiyet düzeyinde farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için iki bağımsız örneklem ortalamasıyla ilgili hipotez testi (independent samples t test) uygulanmıştır. Cinsiyet sorusuna verilen cevaplar neticesinde uygulanan T testine ilişkin sonuçlar Çizelge 5.22’de verilmiştir.

Buna göre, kadın ve erkek çalışanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < .05$). H2 hipotezi kabul edilmiştir. Bu da bize erkeklerin mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerinin kadınlara göre daha olumlu olduğunu göstermektedir. Mesai yoğunluğu, dış yayınların zorluğu ve esnek çalışma koşullarından dolayı kadın çalışan sayısı kısıtlıdır.

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	X	SS	F	sig.
İş sağlığı ve çevre koruma ile ilgili önlemleri almak	Kadın	11	4,05	0,71	1,622	0,206
	Erkek	92	4,42	0,56		
Süreçlerin yasal mevzuata uygunluğunu sağlamak	Kadın	11	3,18	0,85	0,272	0,603
	Erkek	92	4,10	0,65		
Televizyon program yapımı için teknik altyapıyı oluşturmak	Kadın	11	3,58	1,07	5,826	0,018
	Erkek	92	4,33	0,70		
Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarına katkı yapmak	Kadın	11	3,35	1,09	6,188	0,015
	Erkek	92	4,17	0,73		
Program yapım uygulamaları teknik ekibe katkı sağlamak	Kadın	11	3,93	0,82	5,043	0,027
	Erkek	92	4,38	0,58		
Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerine katkı sağlamak	Kadın	11	3,27	1,20	10,579	0,002
	Erkek	92	4,07	0,72		
Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek	Kadın	11	3,98	0,73	0,381	0,538
	Erkek	92	4,11	0,62		

Çizelge 5.23. Alt boyut değişkenlerin cinsiyete göre durumları

Mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerin yaşa göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için varyans analizi (ANOVA) hipotez testi uygulanmıştır. 103 çalışanın verdiği cevaplar neticesinde uygulanan ANOVA testine ilişkin sonuçlar Çizelge 5.23'te verilmiştir.

<u>Yaş</u>	<u>N</u>	<u>X</u>	<u>SS</u>	<u>F</u>	<u>Sig.</u>
18-25	1	3,607	.	1,288	0,028
26-33	30	4,298	0,561		
34-40	36	4,030	0,557		
41-48	34	4,170	0,550		
49-54	2	4,375	0,227		
Toplam	103	4,157	0,557		

Çizelge 5.24. Yaş ve mesleki yeterlilik kodları arasındaki ilişkinin durumu

%95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri sig (p)=0,028 bulunmuştur. $P < 0,05$ olduğundan H3 hipotezi kabul edilir. Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler, yaşa göre farklılık göstermektedir. 45-54 yaş aralığındaki çalışanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerinin diğer yaş gruplarındaki çalışanlara göre daha olumlu olduğu gözlenmiştir.

<u>Eğitim</u>	<u>N</u>	<u>X</u>	<u>SS</u>	<u>F</u>	<u>Sig.</u>
İlköğretim	3	4,274	0,206	0,382	0,821
Lise	27	4,066	0,634		
Yüksekokul	24	4,158	0,401		
Lisans	44	4,217	0,603		
Lisansüstü	5	4,043	0,559		
Toplam	103	4,157	0,557		

Çizelge 5.25. Eğitim ve mesleki yeterlilik kodları arasındaki ilişkinin durumu

Mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerin eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için Varyans analizi (ANOVA) hipotez testi uygulanmıştır. 103 çalışanın verdiği cevaplar neticesinde uygulanan ANOVA testine ilişkin sonuçlar Çizelge 5.25'te verilmiştir.

%95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri sig (p)=0,821 bulunmuştur. P>0,05 olduğundan H4 hipotezi ret edilir. Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler eğitim durumuna göre farklılık göstermemektedir.

	N	Mean	SS	t	p
Mezun Olunan Bölüm					
İletişim mezunu	42	4,054	0,628	-1,57161	0,119
Diğer Bölümler	61	4,228	0,495	-1,50438	0,137

Çizelge 5.26. Mezun olunan bölüm ve mesleki yeterlik kodları arasındaki ilişkinin durumu

Mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerin iletişim mezunu olup olmama durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için iki bağımsız örneklem ortalamasıyla ilgili hipotez testi (independent samples t test) uygulanmıştır. Mezun olunan bölüm cevaplarına ilişkin uygulanan T testine ilişkin sonuçlar Çizelge 5.26’da verilmiştir.

Buna göre iletişim mezunu olan ve olmayan çalışanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > .05$). H5 hipotezi ret edilir.

Gelir(TL)	N	X	SS	F	Sig.
2000-2999	13	4,299	0,426	1,359	0,260
3000-3999	40	4,030	0,556		
4000-4999	30	4,264	0,613		
5000+	20	4,155	0,526		
Toplam	103	4,157	0,557		

Çizelge 5.27. Gelir düzeyi ve mesleki yeterlilik kodları arasındaki ilişkinin durumu

Mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerin gelir düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için Varyans analizi (ANOVA) hipotez testi uygulanmıştır. Gelir düzeyine ilişkin verilen cevaplar neticesinde uygulanan ANOVA testine ilişkin sonuçlar Çizelge 5.27’de verilmiştir.

%95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri sig (p)=0,260 bulunmuştur. $P>0,05$ olduğundan H4 hipotezi ret edilir. Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler gelire göre farklılık göstermemektedir.

<u>Çalışma Yılı</u>	<u>N</u>	<u>X</u>	<u>SS</u>	<u>F</u>	<u>Sig.</u>
1	1	3,571	.	1,125	0,354
2	10	3,775	0,681		
3	19	4,242	0,549		
4	21	4,180	0,609		
5	22	4,175	0,446		
6	21	4,214	0,439		
7	9	4,230	0,750		
Toplam	103	4,157	0,557		

Çizelge 5.28. Sektör çalışma yılı ve mesleki yeterlik kodları arasındaki ilişkinin durumu

Mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerin çalışma yılına göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için Varyans analizi (ANOVA) hipotez testi uygulanmıştır. Cevaplar neticesinde uygulanan ANOVA testine ilişkin sonuçlar Çizelge 5.28'de verilmiştir.

%95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri sig (p)=0,354 bulunmuştur. $P>0,05$ olduğundan H4 hipotezi ret edilir. Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler çalışma yılına göre farklılık göstermemektedir.

Çalışılan kurum sayısı	N	X	SS	F	Sig.
1	21	4,051	0,559	0,502	0,85
2	23	4,210			
3	27	4,118	0,686		
4	11	4,179	0,517		
5	14	4,224	0,366		
6	2	4,518	0,025		
7	2	4,500	0,707		
8	2	4,196	0,177		
10	1	3,536	.		
Toplam	103	4,157	0,557		

Çizelge 5.29. Sektörde çalışılan kurum sayısı ve mesleki yeterlik kodları arasındaki durum

Mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerin, çalışılan kurum sayısına göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için Varyans analizi (ANOVA) hipotez testi uygulanmıştır. Çalışılan kurum sayısına ilişkin ANOVA testi sonuçları Çizelge 5.29'da verilmiştir.

%95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri sig (p)=0,852 bulunmuştur. $P > 0,05$ olduğundan H4 hipotezi ret edilir. Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler çalışılan kurum sayısına göre farklılık göstermemektedir.

Mesleki Gelişim Kişisel Harcama	N	Mean	SS	t	p
Evet	57	4,28	0,43	2,6	0
Hayır	46	4	0,66	2,5	0

Çizelge 5.30. Mesleki gelişim için maddi harcama yapma ve mesleki yeterlik kodları arasındaki durum

Mesleki gelişim için şahsi olarak harcama yapmanın mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerde farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için iki bağımsız örneklem ortalamasıyla ilgili hipotez testi (independent samples t test) uygulanmıştır. T testine ilişkin sonuçlar Çizelge 5.30'da verilmiştir.

T testi sonucuna göre anlamlılık değeri sig (p)=0,01 bulunmuştur. Hipotez 9 kabul edilir. Buna göre mesleki gelişim için şahsi olarak harcama yapmak çalışanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerini etkilemektedir. ($p < 0,05$). Mesleki gelişim

için şahsi olarak harcama yapan çalışanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşleri daha olumludur.

Güncel Gelişmeleri Takip	N	X	SS	F	Sig.
Özel olarak takip edilmiyor	31	3,721	0,588	12,304	0,000
Basılı yayın/dergi	61	4,343	0,431		
Web sitesi/sosyal medya	10	4,314	0,407		
Diğer	1	4,750	.		
Toplam	103	4,157	0,557		

Çizelge 5.31. Güncel gelişmeleri takip etme ve mesleki yeterlik kodları arasındaki durum

Mesleki gelişim için güncel gelişmelerin takip edildiği alana göre mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerin farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için Varyans analizi (ANOVA) hipotez testi uygulanmıştır. Kişisel olarak takip edilen alanlar cevaplarına ilişkin uygulanan ANOVA testine ilişkin sonuçlar Çizelge 5.31’de verilmiştir.

%95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri sig (p)=0,000 bulunmuştur. $P < 0,05$ olduğundan H_{10} hipotezi kabul edilir. Mesleki gelişim için güncel gelişmelerin takip edildiği alana göre mesleki yeterlilik konusundaki görüşler farklılaşmaktadır. Mesleki gelişim için basın/yayın/dergi takip edenlerin diğer alanları takip eden çalışanlara göre mesleki yeterlilik konusundaki görüşleri daha olumludur.

<u>Branş Değişikliği</u>	<u>N</u>	<u>X</u>	<u>SS</u>	<u>t</u>	<u>p</u>
Evet	44	4,26	0,48	1,569	0,120
Hayır	59	4,08	0,60	1,622	0,108

Çizelge 5.32. Sektörde branş değişikliği ve mesleki yeterlik kodları arasındaki durum

Branş geçişi, (görev değişikliği) yapanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerde farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için iki bağımsız örneklem ortalamasıyla ilgili hipotez testi (independent samples t test) uygulanmıştır. Branş değişikliğine ilişkin T testine ilişkin sonuçlar Çizelge 5.32’de verilmiştir.

Buna göre branş değişikliği yapmak, çalışanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerini etkilememektedir, ($p > 0,05$) olmasından dolayı hipotez ret edilir.

6. SONUÇ

Prime time yayın yapan televizyon kanallarının yanı sıra süreç içerisinde toplumun tüketim alışkanlıkları, düşünce yapıları ve zevklerine hitap eden tematik televizyon kanalları kurulmaya başlanmıştır. Tematik kanalların, toplumda karşılık bulması ve özellikle yayıncılık maliyelerinin düşmesi ile birlikte, toplumun farklı düşünce yapılarına hitap eden televizyon kanalları da büyük medya gruplarına alternatif olarak ortaya çıkmışlardır. Tematik televizyon kanalları arasında haber kanalları ayrı bir yere sahip olup, istihdam, yatırım ve alt yapı imkânlarından dolayı, büyük medya gruplarının haber kanallarının ön plana çıktığı görülmektedir. Büyük medya gruplarının gerek teknik alt yapı gerekse personel yapısında ortak bir yapı kurmaları avantajlı bir durum sağlamakta, maliyetleri azaltılmakta, bilgi birikimi ve kurum kültürü az maliyetlerle yeni açılan kanallara aktarılabilmektedir.

Günümüzde televizyon şirketleri ortak teknik personel ve büyük yatırımlarla oluşturduğu teknik alt yapıya küçük ilavelerle ve az sayıda teknik personel istihdamı ile tüm kanallarının yayın taleplerini karşılayabilir durumdadırlar. Haber kanalları, 24 saat canlı yayın yapan son dakika gelişmeleriyle ani bir şekilde iş trafiğinin arttığı, çok tempolu, yorucu, fazlasıyla risk barındıran, işletmesi çok karışık ve zor tematik kanallardır. Bu süreç televizyon kanallarında çalışan teknik personeller için tempolu ve stresli bir iş akışı ortaya çıkarmaktadır. Ankara özelinde ise kamera arkasında çalışan teknik personelin, merkezi İstanbul da olan televizyon kanalı teknik personeline göre farklı iş yapısı içerisinde daha heterojen bir iş bölümlenmesi ile çalıştıkları görülmektedir. Merkezi organizasyon genelde homojen bir yapıda iken Ankara özelinde bir personel, ses operatörlüğü yaparken, gerektiğinde promter operatörlüğü yapabilmektedir ya da bir yayın teknolojileri uzmanı gündem yoğunluğunda kameramanlık veya bir Up-link Teknisyeni resim seçicilik yapabilmektedirler. Dolayısı ile Ankara lokasyonunda çalışan bir teknik personel daha kolay şekilde farklı branşlarda / birimlerde profesyonelleşme imkânı bulmaktadır.

Ulusal yayın yapan televizyon kanallarına, ciddi olarak rakip olan ve dar kadrolarla yapılan alternatif yayıncılık portalları, sosyal medya, özellikle de Youtube yayıncılığı, televizyon yayıncılığı ile yoğun biçimde etkileşime girmektedir. Özel televizyon kanallarının ilk kurulduğu 1990 ve 2000'li yıllarda gündem oluşumunda televizyon ve basılı medya etkili iken günümüzde durum tam tersine dönmüştür. Artık büyük oranda

gündem ve içerikler yeni medya üzerinden televizyon yayıncılığına aktarılmakta, televizyon yayıncılığı da aldığı bu veriyi kendi yayın/yapım formatlarına dönüştürerek izleyiciye aktarmaktadır. Televizyon kanalları kendi yayın platformlarına ek olarak, sosyal medya imkânlarını da kullanarak yeni mecralarda da yayın yapmaktadırlar. Geleneksel televizyon kanallarının aynı zamanda yeni medya üzerinden de canlı veya kayıtlı yayınlar yapması dijital yayın platformlarının yaygınlaşması, televizyon bağlantılarında artık Skype ve benzeri uygulamaların yoğun olarak kullanılması, sektördeki teknolojik gelişmelere ve dönüşümlere örneklerdir. Ancak bütün bunlara rağmen televizyon yayıncılığı diğer mecralara göre daha dinamik, daha profesyonel, yayın formatlarına daha bağlı ve en önemlisi de daha çok insana ulaşabilir durumdadır. Yayıncılık teknolojisindeki hızlı gelişmeler, robotik yayın sistemlerinin artması, yayın teknolojilerinin otomasyon sistemiyle birleşmesi, bu alt yapıya uygun yazılımların artması, daha az işgücü ile daha fazla iş yapabilme potansiyelini beraberinde getirecektir. Tüm bunlar nitelikli ve birkaç işi birden yapabilecek donanımlı, teknik personel ile mümkün olacaktır.

Alternatif mecralarda yayın yapan portallar da profesyonelleştikçe, nitelikli teknik ekipler istihdam etmek durumunda kalacaklardır. Bu gelişmelere paralel, bir televizyon kanalında çalışan teknik personel istihdamındaki azalış, çalışanlar açısından olumsuzluk oluştururken, mecraların genişlemesiyle (yeni medya) sektörde meydana gelen iş fırsatları bitmeyecektir. Yaşanacak bu dönüşüm, teknik ekiplerin (kameraman, sesçi, yönetmen, montajcı) her zaman kendine yer bulacağı bir yapı oluşturacaktır. Ancak geleneksel televizyon kanallarında olduğu gibi, daha az kişi ile daha fazla iş yapan nitelikli personel barındırmak zorunda kalacaklardır. Geleneksel ve yeni medya mecralarında yaşanacak olumlu ve olumsuz bu gelişmeler, sektör çalışan sayısını değiştirmeyecek fakat nitelik gerektirecektir. Bir yayını etkileyen sadece personel ve içerik değildir aynı zamanda temel yapım/ yayıncılık ilkeleri de önemli bir etkidir. Dolayısı ile alternatif mecralarda yayıncılık yapan, özellikle de habercilik yapan portallar da, temel yapım ve yayıncılık bilgisine sahip uzman teknik bir ekibe ihtiyaç duyacaklar. Buradan hareketle MYK kodlarının sadece televizyon çalışanları için değil aynı zamanda alternatif yayın yapan mecralar için de önemi daha iyi anlaşılacaktır.

Televizyon yayıncılığının görünmez kahramanları olan teknik personeller, editör, muhabir, sunucu ve spikerler gibi haber merkezleri personelleri ile aynı ortamda bulunmalarına, aynı mesai şartlarında çalışmalarına, gerektiğinde aynı zor koşullarda üretim faaliyetlerinde bulunmalarına rağmen basın yasasına tabi değildir.

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak “Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek” Birliği (RATEM) tarafından hazırlanan, “Medya İletişim ve Yayıncılık Sektör Komitesi” tarafından doğrulanan, “Mesleki Yeterlilik Kurulu” tarafından onaylanan ve 15.09.2012 – 28412 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Ulusal Meslek Standartlarına” dair tebliğin televizyon sektörüne yönelik ortaya konan “Ulusal Meslek Standartlarının” sadeleştirilerek ve genelleştirilerek sektör de tüm kamera arkası çalışanlarına uyarlanabilmesi amacı ile bir ölçek geliştirilmiştir. Geliştirilen bu ölçek 7 faktör 28 sorudan oluşturulmuştur. Ölçekte; a) İş sağlığı, iş güvenliği ve çevre koruma ile ilgili önlemleri almak. b) Süreçlerin yasal mevzuata, kalite sistemlerine ve kuruluş prosedürlerine uygunluğunu sağlamak. c) Televizyon program yapımı için teknik altyapıyı oluşturmak. d) Televizyon program yapım uygulamalarının teknik aşamalarına katkı yapmak. e) Program yapım uygulamalarında teknik ekibe katkı sağlamak. f) Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerine katkı sağlamak. g) Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek faktörlerinden meydana gelmiştir. Sektöre yönelik yapılan bu ölçeğe “Meslek Yeterlilik Kodları (MYK Kodları)” adı verilmiş ve bu şekilde anket formuna aktarılmıştır. Bu form literatürde bulunan benzer çalışmalar baz alınarak teste tabi tutulmuştur. Ölçeklerin geçerliliklerinin, güvenilirliklerinin yeterli düzeyde olduğu tespit edilerek anket uygulanmıştır.

“Mesleki Yeterlilik Kodları” iş yaşamında çalışanların, temel iş akışına ilişkin sorunlarının üstesinden gelebilmeleri ve etkin bir şekilde iş akışını yürütebilmelerini amaçlar. MYK kodları mikro seviyede kişinin iş akışını istikrarlı ve doğru bir şekilde yürütmekle birlikte makro seviyede özel kurumlara, genelde ise devletlere önemli kazanımlar sağlamaktadır. İş güvenliği ve işin doğru yürütmesi açısından oldukça önemli bir yer tutan mesleki yeterlilik kodlarının, literatüre bakıldığında 2015’ten beri hızla arttığı görülmektedir.

Bu araştırma Mesleki Yeterlilik Kodlarını etkileyen faktörlerin araştırılması hedeflenerek özel televizyon kanallarının Ankara’da çalışan teknik personeline

odaklanmıştır. Araştırma teknik çalışanlar ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın esası “Mesleki Yeterlilik Kodlarının” uygulanabilirlik seviyesinin belirlenmesi ve çalışanlar üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Saha araştırmasında 103 çalışana örnekleme yolu ile ulaşılmış, toplanan veriler analize tabi tutulmuştur. Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlikleri yapılan testler ile onaylandıktan sonra araştırmanın hipotezleri de aynı şekilde teste tabi tutulmuştur.

Araştırma verilerine göre eğitim düzeyi, mezun olunan bölüm, gelir durumu, çalışma yılı, çalışılan farklı kurum sayısı, branş (birim) değişikliği Mesleki Yeterlilik Kodlarının bilinmesi ve uygulanması bakımından anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır. Bununla birlikte aşağıdaki sonuçlar ele edilmiştir.

Kadın ve erkek çalışanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Buradan çıkan sonuçlar erkeklerin mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerinin kadınlara göre daha olumlu olduğunu ortaya çıkarmıştır. Mesai yoğunluğu, dış yayınların zorluğu ve esnek çalışma koşulları kadın çalışanların görüşlerini etkileyen önemli faktörlerdendir.

Çalışanların çoğunluğunu 34-40 arası yaş grubu oluşturmaktadır. Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler, yaşa göre farklılık göstermektedir. 45-54 yaş aralığındaki çalışanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerinin diğer yaş gruplarındaki çalışanlara göre daha olumlu olduğu gözlenmiştir.

Mesleki bilgi seviyesi tespiti amaçlı sorulan sorulara yüksek oranda doğru cevap %99 ile teknik ekip bilgisi amaçlı soruya verilmiş, katılımcıların mesleki bilgi açısından donanımlı oldukları söylenebilir. En az doğru cevap %31 ile meslek ile ilgili kanunlar hakkında olmuştur. Buradan hareketle çalışanların yaptıkları iş ile ilgili yasalar konusunda bilgi eksiklikleri olduğu söylenebilir.

Mesleki gelişim için kişisel olarak maddi harcama yapan katılımcılar, %55'i oluşturmaktadır. Yine çalışanların %63'ü mesleki kişisel gelişim için fuar, seminer, mesleki kurslara katıldıkları, mesleki gelişim için şahsi olarak bir çaba gösterdiklerini ortaya koymaktadır. Çıkan sonuçlar mesleki gelişim için şahsi olarak harcama yapan çalışanların mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerinin daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Çalışanların % 59'unun mesleki gelişim için basın/yayın/dergi takip ettiği görülmektedir. Bu sonuç mesleki gelişim için güncel gelişmelerin takip edildiği alana göre mesleki yeterlilik konusundaki görüşlerin farklılaştığını göstermektedir. Mesleki

gelişim için basın/yayın/dergi takip edenlerin diğer çalışanlara göre mesleki yeterlilik konusunda görüşleri daha olumludur. Bu sonuçla hareketle çalışanların gerek kurum içi gerek kurum dışı eğitim faaliyetleri ile ilgili olarak kendilerini mesleki olarak geliştirmek için bir çaba içerisinde oldukları görülmektedir. Dolayısı ile bu konu ile ilgili mesleki yeterlilik standartlarını içselleştirdikleri söylenebilir.

Araştırmada ortaya çıkan bulgulardan biri de çalışanların işlerine ek olarak gerektiğinde farklı branşlar da görevler de yaptıkları ortaya çıkmaktadır. Çalışanlardan kendi branşları, işlere ek olarak aynı zaman da %18 ses teknisyeni ve yine %18 ile ışık teknisyeni/ölçü bakım teknisyeni branşlarına da hizmet verdikleri görülmektedir. Sadece kendi işini yapan çalışanlar %15'lik bir oran oluşturmaktadır. Bundan hareketle çalışanların kendi branşlarına ek olarak gerektiğinde başka işler de yaptıkları görülebilir. Bu araştırma da çalışanların %61'inin televizyon sektöründeki çalışma hayatları boyunca, branş (birim) değişikliğine gitmiş olduklarını ortaya çıkarıyor. Mesleki yeterlilik konusundaki görüşler çalışılan birime göre farklılık göstermektedir. Kameraman, reji operatörü, ses teknisyeni, teknik yönetmen, Up-link teknisyenlerinin, mesleki yeterlilik konusundaki görüşleri diğer branş çalışanlarına göre daha olumlu yöndedir. Çalışanların farklı branşlarda da bilgi sahibi oldukları ve süreç içerisinde birden fazla alanda profesyonelleştikleri söylenebilir.

Bu araştırmada kullanılan, Mesleki Yeterlilik Ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin çalışanlardan elde edilen verilerden “İş sağlığı ve çevre koruma ile ilgili önlemleri almak” en önemli faktör olarak tespit edilmiştir. Buradan hareketle iş sağlığı ve güvenliğinin çalışanlar tarafından önemsenmediği sonucuna varılabilir. En önemli faktörlerden ikincisi ise “program yapım uygulamaları teknik ekibe katkı sağlamak” olduğu tespit edilmiştir. Burada çalışanların yaptıkları işin, bir ekip ruhu gerektirdiğinin bilincinde oldukları ve buna göre hareket ettikleri söylenebilir.

Araştırmaya katılanların %57'si, sektörde 3 ve daha fazla kurum değiştirenken bu oran 2 ve daha fazla kurum için %79,6'ı olarak elde edilmiştir. Bu oranlar aynı zamanda sektörde kurumlar arası bir personel sirkülasyonu olduğunu, bunun sonucu olarak mesleki bilgi ve birikimin kurumlar arası aktarıldığı, iş yapış tarzının, tecrübenin ve kalitenin artırılmasına etkisi olduğu söylenebilir. Bununla birlikte çalışanların yaş ortalamasına bakıldığında %69,9'unun 34 yaş ve üzerinde olduğu görülüyor. Sektörün yeni istihdama çok az ihtiyaç duyduğu günümüze ek olarak teknolojik gelişmelerden

dolayı da sektörde daralma yaşanacağı hesap edilirse, nitelikli personelin ayrı bir öneme sahip olacağı görülecektir. Eğitim, öğretim ve istihdam politikalarının bunlara göre yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Yapılan bu araştırma zaman ve maliyet gibi kısıtlamalara ek olarak Covid-19 Pandemi sürecine denk gelmesine rağmen Ankara özelinde oldukça iyi bir örneklem ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmayla MYK kodlarının başta üniversitelerde ve diğer okullarda bir ders olarak okutulması gerektiği sonucuna varılmıştır. MYK kodlarının temelleri okulda atılacak şekilde bir eğitim yapılması, MYK kodları algılama seviyesinin artmasına önemli bir katkıda bulunacaktır. Bu nokta da şirketlerin insan kaynakları biriminin de sürece dahil edilmesi ve işe yeni başlayan personele oryantasyon eğitiminin verilmesi MYK kodları hakkında temel bilgilendirilme yapılması en öncelikli işlerden birisi olabilir. Hâlihazırda sektörde çalışan personellere MYK kodlarının öğretilmesi, farkındalık oluşturulması, bilinçlendirilmesi ve uygulanması çalışma hayatının her alanında kaliteyi ve verimi artıracaktır.

KAYNAKLAR

- Alioğlu, N. (2011). *Yeni Medya Sanatı ve Estetiği (Yeni Medyanın İlkeleri – Geleneksel ve Yeni Medya)*, Papatya Yayıncılık: İstanbul.
- Atalay, G. Esra. (2018). *Dijital Çağda Marshall McLuhan'ı Yeniden Düşünmek: Bir Uzantı ve Ampütasyon olarak Yeni Medya Teknolojileri*, Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi.
- Akcan, S. (2017). *Televizyon Yayıncılığının Sosyal TV Aracılığıyla Sosyal Medya İle Etkileşimi*, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Ayağeva, N. (2014). *Geleneksel Televizyon Yayıncılığından Yeni Medyaya Doğru İlerleme*, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aziz, A. (2012) *Radyo ve Televizyon Yayıncılığına Giriş*, Hiperlink, Ankara.
- Briggs, A. ve Burke, P. (2011), *Medyanın Toplumsal Tarihi Gutenberg'den İnternete*, Çeviren: Yolsal, Ü., H., Uzun, E., Kırmızı Yayınları, İstanbul
- Castells, M. (2005), *Ađ Toplumunun Yükselişİ. Enformasyon Çağı: Ekonomi, Toplum, Kültür*, Ebru Kılıç (çev), Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Çokluk, Ö. Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çiftçi A. ve Kırıl S. (2015). *İçtihatlı Türk Basın Yayın Mevzuatı*, 2. Baskı, Adalet Yayın Evi: Ankara.
- Durmaz, A. (1999). *Profesyonel Televizyon Yapım ve Yayın Teknolojileri*, Eskişehir: Anadolu Ün, Esbav Yay.
- Erdoğan, İ. (1998). *Gerbner'in Ekme Tezi ve Anlattığı Öyküler Üzerine Bir Değerlendirme*, Kültür ve İletişim Dergisi 1 (2), Ankara.
- Erdoğan, İ. ve Alemdar, K. (2010). *Öteki Kuram*. Erk yayınları, Ankara.
- Fışman, D. (2006). *Rethinking Marshall McLuhan: Reflections on a Media Theorist*, Journal of Broadcasting & Electronic Media, 567-574.
- Gerbner, G. (2014). *Medyaya Karşı*, Çev: Güneş Ayas, Veysel Batmaz ve İsmail Korkmaz, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Gordon, N.W. T., (2010), *McLuhan: A Guide for the Perplexed*, New York, The Continuum International Publishing Group Inc.
- Gökçe, G (1997). *Televizyon Program Yapımcılığı ve yöneticiliği* İstanbul Der Yayınevi.
- Gönenç, A. Yapar, (2012). İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi dergisi *McLuhan ve Teknolojik Gerekçilik*, İstanbul.
- İnternet: Çatkaya, C. (2007). *Türkiye'de Radyo-Televizyon Yayıncılığının Tarihsel Süreci*,
<http://www.kameraarkasi.org/makaleler/makaleler/analogvesayisaltelevizyonuyayinciligindedunyaveturkiye.html>, Erişim Tarihi: 03.04.2020
- İnternet: <https://www.rtuk.gov.tr/sayisal-yayincilik-nedir/3893/1999/sayisal-yayincilik-nedir.html>. Erişim Tarihi: 05.04.2020.
- İnternet: RATEM.(2018). *Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Sektör Raporu*,
https://docs.wixstatic.com/ugd/0349e3_ea9678d0902f4a359cced68a031cc9a3.pdf, Erişim tarihi: 02.03.2020.
- İnternet: Kejanlıoğlu, B.(2001). *Radyo TV Yayıncılığı Siyaseti*,
<https://m.bianet.org/bianet/siyaset/222-radyo-tv-yayinciligi-siyaseti>, Erişim tarihi: 07.03.2020.
- İnternet: <https://www.rtuk.gov.tr/sayisal-yayincilik-nedir/3893/1999/sayisal-yayincilik-nedir.html>, Erişim tarihi: 03.04.2020.

- İnternet: Goble, G. (2012), *Top 10 Bad Tech Predictions*, <https://www.digitaltrends.com/features/top-10-bad-tech-predictions/> Erişim tarihi: 03.02.2020.
- İnternet: Klite, P.(1999). *TV News and The Culture of Violence*, <https://www.bizjournals.com/denver/stories/1999/05/31/editorial3.html>, Erişim tarihi: 02.02.2020.
- İnternet: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Pepee>. Erişim Tarihi: 21.05.2020.
- İnternet: <https://www.myk.gov.tr/>, Erişim tarihi: 14.01.2020.
- İnternet: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/178213>, Erişim tarihi:17.03.2020.
- İnternet: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/178213>, Erişim tarihi: 17.03.2020.
- İnternet:<https://vergidosyasi.com/2017/12/29/sgk-iskur-meslek-kodlari-listesi-kod-numarasina-gore-sirali/>, Erişim tarihi: 18.03.2020.
- İnternet: <https://eksisozluk.com/uplink-arabasi--145930>, Erişim tarihi: 18.03.2020.
- İnternet: <https://www.makaleler.com/uplink-nedir-nasil-calisir>, Erişim tarihi: 27.03.2020.
- İnternet: <http://www.sinematvsendikasi.org/myk/>, Erişim tarihi: 23.07.2020.
- İnternet: <http://www.kameraarkasi.org/sinema/filmler/jenerik/jeneriksiralama.html>, Erişim tarihi:15.04.2020.
- İnternet: <http://www.megep.meb.gov.tr/>, Erişim tarihi: 17.05.2020.
- İnternet: <https://www.mef.k12.tr/kurumsal/bilgi-islem-birimi/> , Erişim tarihi: 3.08.2020.
- İnternet:<https://www.turkcebilgi.org/sozluk/yayincilik-terimleri/playout-sistemi-20531.html>. Erişim tarihi: 21.07.2020.
- İnternet: https://tr.qwe.wiki/wiki/International_Standard_Classification_of_Occupations , Erişim tarihi: 09.03.2020.
- İnternet: https://tr.qwe.wiki/wiki/International_Standard_Classification_of_Occupations , Erişim tarihi: 16.04.2020.
- İnternet:http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Kurgunun%20Emelleri.pdf, Erişim tarihi: 10.06.2020.
- İnternet: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/178213>, Erişim tarihi: 12.05.2020.
- Işık, M. (2002.) *Kitle İletişim Teorilerine Giriş*, Eğitim Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- Kalaycı, Ş. (2010). “*Faktör Analizi*”, SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, (5. Baskı), Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti., Ankara.
- Karaoğlu, M. (2011). *Dünya’da ve Türkiye’de Sayısal Karasal Tv Yayıncılığı (DvbT & Dvb-T2)*. Ankara: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi.
- Kırık, A. Murat. (2010). *IP Televizyon Yayın Teknolojisi*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Koçer, Sevim vd. (2013) *Radyo ve Televizyon İşletmeciliği*, Anadolu Üniversitesi Yayını: Eskişehir.
- Laughey, D. (2010). *Medya Çalışmaları: Teoriler ve Yaklaşımlar*, Çev: Ali Toprak, Kalkedon Yayıncılık, İstanbul.
- Mcluhan, M. (1964). *Unduerstanding media: The extensions of man*. New York: McGraw-Hill.

- MEB, (2011). *Radyo ve Televizyon Ön Yapım Aşamaları*, MEGEP, Ankara.
- MEB. (2011). *Radyo Televizyon Televizyon Kanalının Personel Yapısı*, MEGEP, Ankara,
- MEB, (2011), *Radyo Televizyon Alanı -Kurgunun Temelleri*, MEGEP, Ankara.
- MEB, (2011), *Radyo Televizyon Alanı -Kurgunun Temelleri*, MEGEP, Ankara.
- MYK. (2012). *Ulusal Meslek Standardı - Televizyon Teknik Yönetmeni - Seviye 5 - Referans Kodu / 12UMS0244-5 Resmi Gazete Tarih-Sayı / 15/9/2012 - 28412 Mükerrer*,
(https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)
- MYK. (2015). *Ulusal Meslek Standardı - Sesçi -Seviye 4 - Referans Kodu / 15ums0468-4 - Resmi Gazete Tarih-Sayı / 06.03.2015 – 29287 (Mükerrer) ,*
(https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)
- MYK. (2015). *Ulusal Meslek Standardı - Kameraman - Seviye 4 - Referans Kodu / 15ums0466-4 - Resmi Gazete Tarih-Sayı / 06.03.2015 – 29287 (Mükerrer) ,*
(https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)
- MYK. (2017). *Ulusal Meslek Standardı - Kurgucu - Seviye 5 - Referans Kodu / 17ums0587-5 - Resmi Gazete Tarih-Sayı / 22.06.2017 – 30104 (Mükerrer) ,*
(https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)
- MYK. (2012). *Ulusal Meslek Standardı - Kurgu Yönetmeni - Seviye 6 - Referans Kodu / 12UMS0239-6- Resmi Gazete Tarih-Sayı / 15/9/2012 - 28412 Mükerrer*,
(https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)
- MYK. (2012). *Ulusal Meslek Standardı - Program Yapım Yardımcısı (Televizyon Ve Radyo)- Seviye 5 - Referans Kodu / 12UMS0241-5 Resmi Gazete Tarih-Sayı / 15/9/2012 – 28412 Mükerrer*,
https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)
- MYK. (2012). *Ulusal Meslek Standardı - Televizyon Program Yönetmen Yardımcısı - Seviye 5 - Referans Kodu / 12UMS0243-5 Resmi Gazete Tarih-Sayı / 15/9/2012 - 28412 Mükerrer*,
(https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)
- MYK. (2015). *Ulusal Meslek Standardı - Işık Teknisyeni- Seviye 4 - Referans Kodu / 15ums0465-4 - Resmi Gazete Tarih-Sayı / 06.03.2015 – 29287 (Mükerrer) ,*
(https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)
- MYK. (2017). *Ulusal Meslek Standardı - Resim Seçici -Seviye 5 Referans Kodu / 17ums0588-5 -Resmi Gazete Tarih-Sayı / 22.06.2017 – 30104 (Mükerrer) ,*
(https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)
- MYK. (2017). *Ulusal Meslek Standardı - Görüntü Yönetmeni - Seviye 6 - Referans Kodu / 17ums0584-6 - Resmi Gazete Tarih-Sayı/ 22.06.2017 – 30104 (Mükerrer) ,*
(https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)

- MYK. (2020). *Türkiye Meslek Sınıflama Sistemi - (Tmss)- (Taslak Kitapçık) – MYK*, (https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2&Itemid=432). Erişim Tarihi: 09.04.2020)
- Radyo ve Televizyon Üst Kurumu, (2014). *Yayınlarda Program Türleri Kod, Tanım ve Sınıflandırmaları*, Ankara.
- Swallow, N. (1973). *Televizyonun Gerçek Gücü*. (Çeviren: Ayseli Usluata). İstanbul Reklam Yayınları: İstanbul.
- Şeker, T. (2009). *Teknoloji ve Televizyon*, Literatür yayınları: Konya.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlik*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Tanrıöver, H.U. (2012). *Türkiye’de Televizyon Yayıncılığı*, İstanbul Ticaret Odası Yayınları: İstanbul
- Tekinalp, Ş. (2011). *Karşılaştırmalı Radyo ve Televizyon*. Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş. : İstanbul.
- Tumenjargal, S. (2019) *Yeni Medya ve Televizyon Yayıncılığı Etkileşimi*, Akdeniz Üniversitesi
- Williams, R. (2003) *Televizyon, Teknoloji ve Kültürel Biçim*. (Çev. Ali Ulvi Türkbağ). Dost Kitabevi: Ankara.

EKLER

EK-1. Katılımcı bilgilendirme formu

Mesleki Yeterlilik Standardı Kodları

Bu anket sonucu elde edilen veriler Harun Urgancı tarafından hazırlanan ‘‘Özel Televizyon Çalışanlarının Mesleki Yeterlilik Standardı ‘‘ başlıklı araştırmada kullanılacaktır. Anket sorularına vereceğiniz yanıtlar bilimsel araştırmaya temel olup başka amaçlarla kullanılmayacaktır. Anket için sizden ortalama 20 dakika ayırmanız istenmektedir. Araştırmaya sizin dışınızda tahminen 100 kişi katılacaktır. Çalışmanın hiç bir yerinde isminiz geçmeyecektir.

Çalışmanın eksiksiz oluşturulabilmesi ve amacına ulaşması için sizden istenen soruları dikkatlice okumanız, soruların şahsınıza yönelik olduğu, kimsenin baskısı veya telkini olmadan, size en uygun gelen seçeneği işaretlemeniz.

Katılımınız için teşekkür ederiz.

EK-2. Anket formu

	1 - Kesinlikle katılmıyorum	2 - Katılmıyorum	3 - Ne katılıyorum ne katılmıyorum	4 - Katılıyorum	5 - Kesinlikle katılıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
	A. İş Sağlığı Ve Güvenliğini Ve Çevre Koruma İle İlgili Önlemleri Almak.									
1	Araç, gereç ve ekipmanları prosedürlere uygun olarak kullanarak, İş sağlığını tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı ilgili mevzuata ve standartlara göre gerekli önlemlerin alınmasını sağlar.					1	2	3	4	5
2	Riskleri kontrol etmek için işyeri prosedürlerini takip eder, olası riskleri belirleyerek ilgili kişiye/birime raporlar.					1	2	3	4	5
3	Acil durumlar, krizler ile ilgili alternatif çalışma ve planları bilir, çalışmalara ve tatbikatlara katkı sunar					1	2	3	4	5
4	Enerji, sarf malzemeleri vb. kaynakları tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanır, çevre kalitesine katkı sağlar.					1	2	3	4	5
	B. Süreçlerin Yasal Mevzuata, Kalite Sistemlerine Ve Kuruluş Prosedürlerine Uygunluğunu Sağlamak									
1	Branşı ile ilgili süreçlerin yasal mevzuata, kalite sistemine ve kuruluş prosedürlerine uygunluğunu kontrol eder, değişiklik durumunda ilgili kişiyi bilgilendirir.					1	2	3	4	5
2	Kuruluşun kalite yönetim ve hizmet gereklilikleri ile ilgili çalışmalara katılır, uygular.					1	2	3	4	5
3	Prosedürlere göre kalite gerekliliklerini uygulayarak, araç-gereç ve malzemelerin standartlara uygunluğunu denetler.					1	2	3	4	5
	C. Televizyon Program Yapımı İçin Teknik Altyapıyı Oluşturmak									
1	Diğer televizyon kanallarının teknik altyapılarını çekim mekanlarını, stüdyolarını merak ederek, yayınlarını inceler.					1	2	3	4	5
2	Stüdyo dışı yayınlar için ekipmanın belirlenmesi, kurulumu için teknik altyapı ihtiyaçlarının belirlenmesine katkı sunar.					1	2	3	4	5
3	Kısa ve uzun dönem ihtiyaçlar için araştırma yapar, ilgili birimlere iletir.					1	2	3	4	5
	D. Televizyon Program Yapım Uygulamasının Teknik Aşamalarına Katkı Yapmak									
1	Yapımın standartlara uygun olması ve aynı zamanda verim-maliyet etkinliği için gerekli test ve kontrolleri yapar.					1	2	3	4	5
2	Sıcak prova teknik uygulamalarına katılarak, gerekli ekipmanın ve tesisatın hazır olmasını sağlar.					1	2	3	4	5
3	Yayın parametrelerini ve yayın iletim ölçütlerini karşılamasını sağlayarak, gerektiğinde ekibi yönlendirir, koordine eder,					1	2	3	4	5
4	Program bütünlüğü-devamlılığı için standartları ve planları takip eder, aynı zamanda telif haklarını, etik kuralları göz önünde bulundurarak meydana gelen değişiklikleri, ilgili kişilere bildirir.					1	2	3	4	5

EK-2.(devam) Anket formu

5	Hedef kitlenin özelliklerini, davranışlarını ve teknik yönden beklentileri göz önünde bulundurularak, yapım içeriğinin, teknik özellikler yönünden buna uyumlu hale getirilmesini sağlar.	1	2	3	4	5
6	Branşı ile ilgili olarak; Stüdyo ve stüdyo dışı yapım mekanın fizibilitesini, teknik altyapısı ve program setinin kurulmasını yayına hazır hale getirilmesini, bağlantıların faal durumda ve yayına uygun olduğunu kontrol eder sağlar.	1	2	3	4	5
E. Program Yapım Uygulamaları Teknik Ekibe Katkı Sağlamak						
1	Branşı ile ilgili iş süreçleri konusunda gerekli kaynak, strateji ve faaliyetleri belirleyerek değerlendirme, planlama yaparak süreci takip eder.	1	2	3	4	5
2	Branşı ile ilgili olarak ekibin çalışma yeri ve zamana ilişkin özellikleri gözeterek, gerektiğinde uygun insan kaynağı için ilgili birimlere/ kişilere öneri ve yönlendirme yapar.	1	2	3	4	5
3	Yayın ile ilgili çalışma yöntem ve beklentilerini teknik ekibe, çekim öncesinde, açıklayarak, ekibin uyumlu çalışmasına katkı sunar.	1	2	3	4	5
4	Diğer personele, teknik ekipmanın nasıl kullanılacağı ile ilgili gerekli kılavuz, doküman vb. teknik yardım ekipmanı sunar.	1	2	3	4	5
F. Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerine katkı sağlamak						
1	Kullandığı araç ve gereçlerin yazılımı, donanımı ve veri tabanının sürekli gözlemler, kontrolünü yapar, düzenli bakımının yapılmasını sağlayarak takip eder.	1	2	3	4	5
2	Sistem ve ekipmanların taşınma, kurulumu v.b faaliyetlerini takip ederek , basit onarım ve ayarlarının yapılmasını, arızalarının kısa sürede tamir edilmesi ile birlikte kalibre sürecini takip ederek envanter kontrolünü sağlar.	1	2	3	4	5
3	Gerektiğinde yayınlarda gerek duyulacak teknik desteğin ve donanımın niteliğini belirler, zaman ve maliyet planlaması yaparak gereksinimi tanımlar	1	2	3	4	5
4	Branşı ile ilgili olarak yapım teknik süreçlerinin ve prosedürlerinin, yasalar, düzenlemeler ve standartlara uygun olduğundan emin olur.	1	2	3	4	5
G. Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek						
1	Meslek ile ilgili toplantı, seminer, hizmet içi eğitim vb. etkinliklere gerektiğinde katılım sağlar.	1	2	3	4	5
2	Mesleki ve kişisel gelişim için gerekli araştırma faaliyetlerini gerçekleştirir.	1	2	3	4	5
3	Sektörle ilgili yeni teknolojileri/yayınları ve gelişmeleri takip eder.	1	2	3	4	5
4	Bilgi ve deneyimlerini, gerektiğinde birlikte çalıştığı kişilere, stajyerlere veya ilgili diğer kişilere aktararak, bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerini gerçekleştirir.	1	2	3	4	5

EK-2.(devam) Anket formu

H-Demografik Özellikler

1- Branşınız-çalıştığınız alan

- a- Kameraman
- b- Reji Operatörü (Kj, Payout, Resim Seçici, Prompter)
- c- Ses Teknisyeni
- d- Teknik Yönetmen
- e- Yayın Teknolojileri/ Bilgi işlem Uzmanı
- f- Kurgu Uzmanı
- g- Up-Link Ekibi
- h- Teknik Müdür
- i- Işık Teknisyeni
- j- Elektroteknik

2- Cinsiyetiniz

- a- Kadın
- b- Erkek

3- Yaş Grubunuz

- a- 18-25
- b- 26-33
- c- 34-40
- d- 41-48
- e- 48-54
- f- 55+

4- Eğitim Durumunuz

- a- İlk Öğretim
- b- Lise
- c- Ön Lisans
- d- Lisans
- e- Lisans Üstü
- f- Doktora

EK-2.(devam) Anket formu

5- İletişim Bölümü mezunu musunuz?

a- Evet

b- Hayır

6- Aylık Gelir Düzeyiniz

a- 2000-2999

b- 3000-3000

c- 4000-4999

d- 5000-5999

e- 6000-6999

f- 7000-7999

g- 8000-8999

h- 9000-9999

i- 10000+

7- Kaç yıldır televizyon sektöründe çalışıyorsunuz?

a- 0-1

b- 1-5

c- 6-10

d- 11-15

e- 16-20

f- 21-25

g- 26-30

h- 31+

8- Televizyon sektörü ile ilgili olarak, bu güne kadar kaç farklı kurumda çalıştınız

a- 1

b- 2

c- 3

d- 4

e- 5

f- 6

g- 7

h- 8

i- 9

j- 10

9- Çalıştığınız Kurum ismini

EK-2.(devam) Anket formu

I- Mesleki Branş

- 1- Mesleğiniz branşınız ile ilgili güncel gelişmeleri yakalamak, uygulamak için şahsi olarak maddi harcama yapıyor musunuz?
  - a- Evet
  - b- Hayır

- 2- Mesleğiniz branşınız ile ilgili güncel gelişmeleri yakalamak, uygulamak için takip ettiğiniz mecra var mı?
  - a- Takip Etmiyor
  - b- Basılı Yayın / Dergi
  - c- Web Sitesi / Sosyal Medya
  - d- Diğer

- 3- Mesleğiniz branşınız ile ilgili güncel gelişmeleri yakalamak, uygulamak için okul dışında hangi eğitimlere katıldınız? Birden fazla şık seçebilirsiniz?
  - a- Sadece Okul
  - b- Seminer
  - c- Fuar
  - d- Bilgisayar Kursları
  - e- Kişisel Gelişim Kursları
  - f- Kurum içi eğitim
  - g- Mesleki Kurslar

- 4- Bu güne kadar branşlar arası geçiş yaptığınız mı? Birden fazla şık seçebilirsiniz?
  - a- Kameraman
  - b- Reji Operatörü (Kj, Playout, Resim Seçici, Prompter)
  - c- Ses Teknisyeni
  - d- Teknik Yönetmen
  - e- Yayın Teknolojileri/ Bilgi İşlem Uzmanı
  - f- Kurgu Uzmanı
  - g- Up-Link Ekibi
  - h- Işık Teknisyeni
  - i- Elektroteknik
  - j- Branş Geçişi Olmadı

EK-2.(devam) Anket formu

- 5- Şu an çalıştığınız branşınız dışı görevler yapıyor musunuz? Birden fazla şık seçebilirsiniz.
- a- Kameraman
  - b- Reji Operatörü (Kj, Playout, Resim Seçici, Prompter)
  - c- Ses Teknisyeni
  - d- Teknik Yönetmen
  - e- Yayın Teknolojileri/ Bilgi işlem Uzmanı
  - f- Kurgu Uzmanı
  - g- Up-Link Ekibi
  - h- Işık Teknisyeni
  - i- Elektroteknik
  - j- Sadece Kendi İşini Yapıyor.

j- Mesleki Bilgi

- 1- Mesleki Yeterlilik Belgesi hangi kurum tarafından verilmektedir.
- a- Bilmiyorum
  - b- Türkiye İş Kurumu
  - c- Sanayi Bakanlığı
  - d- Mesleki Yeterlilik Kurumu
- 2- Aşağıdakilerden hangisi elektrik kazalarından korunmak için alınacak tedbirlerden değildir.
- a- İzolasyon trafosu (Güvenlik trafosu) kullanmak.
  - b- Elektrikle çalışan cihazların metal gövdelerini topraklamak.
  - c- Kontrol kalemi v.b. elektriksel test ekipmanları kullanmak.
  - d- Yüksek gerilim kullanmak.
- 3- Aşağıda sayılan kanunların hangileri televizyon sektörü çalışanları ilgilendirmektedir. 1) 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu 2) 4857 sayılı İş Kanunu 3) 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu 4) 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tazimi Hakkında Kanun 5) 112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun
- a- Bilmiyorum
  - b- 2954 ve 4857 sayılı Kanun
  - c- 5809, 112 ve 5953 sayılı Kanun
  - d- Hepsi

EK-2.(devam) Anket formu

- 4- Televizyon görüntü sistemlerinde kullanılan koaksiyel kablo uçlarına hangi konnektör takılır?
- a- Bilmiyorum
  - b- RJ45
  - c- RCA
  - d- BNC
- 5- Bir televizyonun teknik ekibinde aşağıdakilerden hangisi yer almaz?
- a- Bilmiyorum
  - b- Editör
  - c- Işık Operatörü
  - d- Kç Operatörü
  - e- Sesçi
- 6- Televizyon yapım binalarında birimler arasındaki sesli görüşmeyi sağlayan cihaz aşağıdakilerden hangisidir?
- a- Bilmiyorum
  - b- Mikser
  - c- İnterkom
  - d- Kamera
  - e- Prompter

EK-3. Ulusal meslek standardı, televizyon teknik yönetmeni

MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/ Sayı: 15.08.2012 Tarih ve 58 Sayılı Karar,

Resmi Gazete Tarih/Sayı: 15.08.2012 Tarih ve 58 Sayılı Karar

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İSG ve çevre koruma ile ilgili önlemleri almak	A.1	Güvenli çalışma ve kişisel güvenlik yöntemlerini takip etmek	A.1.1	Araç, gereç ve ekipmanları talimatlara, işyeri ve güvenlik uygulama prosedürlerine uygun olarak kullanır.
				A.1.2	İşyerinde meydana gelen kaza, yaralanma vb. olumsuz durumlarda ilkyardım bilgisine başvurur.
				A.1.3	Çalışma ortamının tehlikelerden uzak tutulmasına katkı sağlar.
				A.1.4	İşyeri faaliyetlerinden kaynaklanan ve iş sağlığını tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı ilgili mevzuata ve standartlara göre gerekli önlemlerin alınmasını sağlar.
		A.2	Riskleri değerlendirmek	A.2.1	Riskleri kontrol etmek için işyeri prosedürlerini takip eder.
				A.2.2	Karşılaştığı risk etmenlerini veya karşılaşılabileceği olası riskleri belirleyerek ilgili kişiye/birime raporlar.
		A.3	Acil durum prosedürlerini uygulamak	A.3.1	Acil durumlarda çıkış veya kaçış prosedürlerine uygun hareket eder.
				A.3.2	Acil çıkış veya kaçış ile ilgili periyodik eğitimlere, çalışmalara ve tatbikatlara katkı sağlar.
		A.4	Çevre koruma standart ve yöntemlerini uygulamak	A.4.1	Enerji, sarf malzemeleri vb. kaynakları tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanır.
				A.4.2	Çalıştığı alanda ortaya çıkan çevresel atıkların ve dönüştürülebilir malzemelerin doğru yere iletilmesini sağlar.
				A.4.3	Çevre kalitesinin korunması ve iyileştirilmesine yönelik yapılan eğitimlere veya çalışmalara katkı sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	Süreçlerin yasal mevzuata, kalite sistemlerine ve kuruluş prosedürlerine uygunluğunu sağlamak	B.1	Süreçlerle ilgili yasal mevzuatı takip etmek	B.1.1	Sorumluluğundaki süreçlerin yasal mevzuata, kalite sistemine ve kuruluş prosedürlerine uygunluğunu kontrol eder.
				B.1.2	Sorumluluğundaki süreçlerle ilgili resmi kurum ve kuruluşların yayınladığı kanun, yönetmelik ve talimatları takip eder ve gerekli güncellemelerini yapar.
				B.1.3	Çalışanları mevzuat/prosedür değişimleri hakkında bilgilendirir.
		B.2	Kalite yönetim sistemi ile ilgili faaliyetleri yürütmek	B.2.1	Kuruluşun hizmet kalite standartlarına uygun bir şekilde yönetmeliklerin oluşturulmasında amirine yardımcı olur.
				B.2.2	Kuruluşun kalite yönetim ve hizmet gereklilikleri ile ilgili eğitim faaliyetlerine katılır.
				B.2.3	Eğitimler sonucunda edindiği bilgi ve becerilere göre kendi bilgi ve becerilerini günceller ve yenilikleri uygular.
		B.3	Yapılan çalışmaların kalitesini denetlemek	B.3.1	Araç-gereç ve malzemelerin standartlara uygunluğunu denetler.
				B.3.2	İşlem formatında yazan talimatlara ve planlara göre kalite gerekliliklerini uygular.
				B.3.3	Sorumluluk alanlarında saptanan hataları yetkiliye bildirek ortadan kaldırılmasını sağlar.

EK-3.(devam) Ulusal meslek standardı, televizyon teknik yönetmeni

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Televizyon program yapımı için teknik altyapıyı oluşturmak (devamı var)	C.1	Televizyon program yapım tekniği için pazar araştırması yapmak	C.1.1	Televizyon yapım tekniği ve stüdyoları ile ilgili proje ve ekipman araştırması yaparak özelliklerini analiz eder.
				C.1.2	Yurt içindeki ve dışındaki başka televizyon kanallarının stüdyolarını ve program yapım teknik altyapılarını inceler.
				C.1.3	Sektöre ait fuarları, süreli ve süresiz yayınları takip eder.
				C.1.4	Detaylı proje, şema, teknik çizim, kılavuz ve süreç şeması gibi kaynaklardan, yapım tekniği ile ilgili bilgi toplar.
				C.1.5	Piyasadaki yapım ve stüdyo ekipmanının fiyat, sağlayacağı fayda, ekonomik ömür gibi kriterlerini gözeterak televizyon kanalının ekonomik hedeflerine uygunluğuyla kıyaslar.
				C.1.6	Televizyon yayıncılığı ile ilgili yasal mevzuatı ve standartları inceler.
				C.1.7	Program yapımı ve televizyon stüdyosu ile ilgili teknik altyapı pazarının geleceğine ilişkin öngörülerini araştırarak gelişme ve eğilimleri dikkate alır.
				C.1.8	Televizyon kanalının program yapım ve stüdyo teknolojisinin standartlara ve yasal mevzuata uygun ve güncel olması için televizyon yapım tekniği ve stüdyo altyapısı ile ilgili her türlü teknolojiyi yakından takip ederek uygulama planları yapar.
C	Televizyon program yapımı için teknik altyapıyı oluşturmak (devamı var)	C.2	Program yapımı ile ilgili teknik altyapı planlaması yapmak	C.2.1	Program yapımı ile ilgili adil ve ulaşılabilir teknik politikaları oluşturmak ve sürdürmek amacıyla televizyon kuruluşu bünyesindeki ilgili birimlere danışır.
				C.2.2	Program ve kurgu yönetmenleri ve yapımcı ile yayım iletimi ve diğer ilgili birim yöneticilerinden görüş alarak, program yapımı ile ilgili teknik altyapı ihtiyaçlarını belirler.
				C.2.3	Stüdyo akustik ve yerleşim projesi ve kurulumu; stüdyo ve stüdyo dışı mekanlarda program kaydı ve yapımı ile ilgili, kısa ve uzun dönem altyapı ihtiyaç planlaması yapar.
				C.2.4	Stüdyo dışı mekanlar ve canlı yayın aracı için program yapım ekipmanının belirlenmesi ve kurulumu konusunda plan yapar.
				C.2.5	Program yapımı ile ilgili kısa ve uzun dönemli teknik altyapı ihtiyaç bütçelerini oluşturur.
				C.2.6	Yasal mevzuat ve standartlar kapsamındaki, program yapımı ile ilgili teknik altyapı gerekliliklerinin teminini planlar.
				C.2.7	Teknik altyapı planlamasının, televizyon kanalının hedef ve stratejilerine uygunluğuna dikkat eder.
		C.3	Program yapımı ile ilgili teknik yatırımlar için şartname hazırlamak	C.3.1	Program yapımı ile ilgili teknik altyapı planlamaları doğrultusunda ekipman ve sistem alımı için şartname hazırlar.
				C.3.2	Teknik şartnamelerin, televizyon kanalının teknik olanakları kapsamında uygulanabilirliğine dikkat ederek, gerekli durumlarda uygun geliştirmeler yapılması için proje hazırlar.
				C.3.3	Teknik şartnamelerin televizyon yayıncılığı, sayısal yayıncılık ve yeni medya teknolojileri uygulamalarına ilişkin her türlü mevzuat düzenlemesi ile ulusal ve uluslararası standartlara uygun olmasını ve yasal sınırlamalar içinde yer almasını sağlar.
C	Televizyon program yapımı için teknik altyapıyı oluşturmak	C.4	Teknik altyapı alımı ile ilgili olarak satınalma sürecine katkıda bulunmak	C.4.1	Teknik altyapı sağlayan veya sağlanmasına aracılık yapan kişi, kurum veya kuruluşlarla, ihtiyaçlarla ilgili görüşme yaparak satınalma ile ilgili birimlere raporlar.
				C.4.2	Benzer teklifler arasında, teknik şartname ve bütçe doğrultusunda karşılaştırma yaparak tekliflerin, bütçe ve teknik şartname doğrultusunda geliştirilmesini destekler.
				C.4.3	Teknik altyapı tedarikçilerinin, teknik şartname maddelerine yönelik uygunluğunu gözeterak satınalma ile ilgili birimlere bilgi verir.
				C.4.4	Tedarikçi kuruluş ile imzalanacak, montaj planı ve gereklilikleri, teslim süresi vb. koşulların da yer aldığı sözleşme içeriğinin oluşturulmasını sağlar.
				C.4.5	Teknik altyapı ile ilgili referans araştırması yapar, mevcut kullanıcıların görüşlerini ilgili yönetime raporlar.
				C.4.6	Teknik altyapı ihtiyacının temini için en iyi sonucu elde etmeye yönelik olarak satınalma yönetimini desteklemek amacıyla tedarikçilerle müzakere süreçlerini destekler.

EK-3.(devam) Ulusal meslek standardı, televizyon teknik yönetmeni

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarını yönetmek (devamı var)	D.1	Yapımın teknik hazırlıklarını gerçekleştirmek	D.1.1	Yapımın gerçekleştirileceği mekan veya stüdyoların teknik altyapısını inceler görüşlerini bildirir.
				D.1.2	Yapımın teknik boyutlarını planlar, gerekli ekipmanın ve tesisatın hazır olmasını ve bunlara ait teknik kontrollerin, canlı yayın veya kayıt başlamadan önce tamamlanmasını sağlar.
				D.1.3	Tüm ses ve görüntü kaynaklarının (kamaralar, kaset makineleri, KJ, ışık masası, grafik üniteleri vb.) yayın veya kayıt için gerekli teknik gereksinimleri karşıladığından ve bunların çıktılarının birbirleri ile tutarlı olduğundan ve istenen yayın ortamlarına uygun olduğundan emin olur.
				D.1.4	Gerekli durumlarda, yapım toplantısına katılarak, ışık ekipmanları, çekim açıları, kamera ve objektif türü, mikrofon sayısı, türleri, kayıt formatı seçenekleri, stüdyo monitörlerinin sayısı vb. hakkında program yönetmenine görüş bildirir.
				D.1.5	Gerekli durumlarda, ekipman değişiklikleri ve modifikasyonları konusunda yapım ve yapım sonrası ekibine destek olur.
				D.1.6	Kamera ayarları, filtreleme seçenekleri, objektif tercihleri ve çekimi yapılan nesnelerin görsel efektleri gibi yapıma ait teknik konularda program yönetmeni, görüntü yönetmeni ve görüntü teknisyenine yardım eder.
				D.1.7	Sıcak prova teknik uygulamalarını yönetir.
				D.1.8	Mümkün olan en yüksek verim ve maliyet etkinliği için çeşitli teknik yayın operasyonlarını planlar ve organize eder.
				D.1.9	Yapımın sayısal yayın platformları ve etkileşimli ortamlara uyumu için gerekli teknik düzenlemeleri ve planlamaları yapar.
				D.1.10	Teknik ekibin ve yapım ekibinin risklerini en az seviyeye indirmek için mekan ve stüdyolarda sağlık ve güvenlik usullerine dikkat eder.
D	Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarını yönetmek (devamı var)	D.2	Yapım çalışmalarının teknik koordinasyonu sağlamak	D.2.1	Program yönetmeninin talimatıyla, stüdyo kontrol cihazlarını, sayısal görüntü okuma sistemlerini, resim masasını ve gerekli durumlarda bilgisayarları kullanarak sayısal efektleri ve geçişleri gerçekleştirmeyi, ses kaynaklarını seçmeyi, önceden kaydedilmiş materyalleri, grafikleri veya yazıları akışa girmeyi içine alan, bir dizi eş zamanlı faaliyetleri koordine eder.
				D.2.2	Monitörler aracılığıyla yapımın görüntülerini sürekli olarak izler, program yönetmeninin talimatları ve senaryo doğrultusunda stüdyo ve görüntü ekibini yönlendirir.
				D.2.3	Görüntü kaynaklarının parametrelerinin, yayın iletim ve/veya dağıtım ölçütlerini karşılamasını sağlar.
				D.2.4	Yapım uygulaması sırasında, belirlenmiş olan çalışma yöntemi ve senaryo doğrultusunda teknik ekibi yönlendirir ve koordine eder.
				D.2.5	Kamera çekimleri, istenen efektlerin yaratılması vb. konularda program yönetmenine destek olarak yapımın yaratıcı yönüne katkıda bulunur.
				D.2.6	Yapım sonrası kurgusu yapılacak kayıtların, kurgu ekipmanlarının çalışma prensibi, teknik kalite ve çalışma sürecinin verimliliği gözetilerek yapılmasını sağlar.
		D.3	Canlı yayın tekniğini yönetmek (devamı var)	D.3.1	Stüdyo ekibini, yapımın planlarını gerçekleştirmek için yönlendirir, ekip üyelerine, canlı yayın akışını kesmeden, kulaklıklar ve talkback sistemi aracılığıyla net, doğru ve tutarlı iletişim kurarak yönetir.
				D.3.2	Görev gerekliliklerini anlamalarını sağlamak için sunucuları net bir şekilde bilgilendirerek, soru sormaları için onlara yeterli fırsatı verir ve gerekli açıklamaları yapar.
				D.3.3	Gerektiği takdirde, yapım kalitesini geliştirmek için planlarda değişiklik yapmayı önererek, sunuculara yapıcı ve gerçekçi geri bildirimlerde bulunur.
				D.3.4	Oluşan ya da olması muhtemel sapmaları tespit etmek amacıyla standartları ve planları sürekli olarak takip eder, meydana gelen değişiklikleri, derhal ilgili kişilere bildirir.
D.3.5	Programın bütününe ve her bir parçasının süresini doğru bir şekilde hesaplayarak planlanan ve gerçekleşen akışı ve zamanlamayı, program boyunca karşılaştırır.				
D	Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarını yönetmek (devamı var)	D.3	Canlı yayın tekniğini yönetmek	D.3.6	Programın akışı ve süresini etkileyebilecek değişiklikleri tespit eder, zamanlamayı tekrar hesaplar ve program bütünlüğünü korumak için, program yönetmenine danışarak gerekli ayarlamaları yapar.
				D.3.7	Yayın esnasında meydana gelebilecek her türlü etik dışı, hakaret içeren vb. davranışlar dahil, ilgili yasalardan ya da uygulama esaslarının ihlaliyle başa çıkmak için gerekli önlemleri alır.
				D.3.8	Teknik ekibe, programla ilgili görev ve sorumluluklarına, programın hedefleri ve yapısına ilişkin net ve tutarlı bilgi sağlar.
				D.3.9	Her bir programın editöryal bütünlüğünü korumak için teknik uygulamalar bakımından doğru önlemleri alır, gerçekleşen ve senaryolaştırılmış performans arasındaki tutarsızlıkları not eder.
				D.3.10	Herhangi bir müziğin ya da telif hakkına sahip materyalin, teknik bakımdan doğru bir şekilde kullanımını sağlar.
				D.3.11	Canlı yayın sırasında oluşan teknik problemleri ve ekipman hatalarını saptar, mümkünse seyircinin dikkatini dağıtmadan bunları çözer.

EK-3.(devam) Ulusal meslek standardı, televizyon teknik yönetmeni

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarını yönetmek (devamı var)	D.4	Sayısal yayıncılık ve yeni medya teknolojilerine uygun program teknik altyapısını sağlamak	D.4.1	Mevcut sayısal yayıncılık platformlarının ve etkileşimli ortamların yayın/dağıtım biçimlerini saptayarak önem sıralaması yapar.
				D.4.2	Hedef kitlenin özelliklerini, davranışlarını ve teknik yönden beklentilerini saptayarak, yapım içeriğinin, teknik özellikler yönünden buna uyumlu hale getirilmesini sağlar.
				D.4.3	Üretilen herhangi bir içeriğin, sayısal platform ve/veya IPTV, internet, mobil, podcast vb. yeni medya ortamlarına uyarlanması için, prodüksiyon gerekliliklerinin karşılanmasını sağlamak amacıyla teknik ekibin çalışmalarını kontrol eder.
				D.4.4	Bu uyarlamalar için gerekli ve standartlara uygun olan teknik altyapıyı sağlar.
				D.4.5	Söz konusu altyapının geliştirilmesi için teknolojik gelişmeleri sürekli olarak takip eder.
				D.4.6	Çalışmaların, belirlenen bütçe ve zaman ölçütü içinde kalmasını sağlar.
				D.4.7	Çevrimiçi kullanım için, uygun sabit ve hareketli görsellerin ve videoların hazırlanmasını sağlar.
				D.4.8	Çevrimiçi içeriğin kalitesini yükseltecek ve görsel olarak kalite standartlarını arttıracak materyal kaynağının bulunmasını sağlar.
D	Televizyon program yapım uygulamasının teknik aşamalarını yönetmek	D.5	Stüdyo dışı yapımların teknik uygulamalarını yönetmek	D.5.1	Stüdyo dışı yapım mekanının fizibilitesini, teknik altyapısı ve program setinin kurulmasına sağlayacağı olanaklar doğrultusunda değerlendirir.
				D.5.2	Teknik ekiple birlikte, mekanın teknik altyapısının yayına veya kayda hazır hale getirilmesini sağlar.
				D.5.3	Ana stüdyolarla bağlantıların faal durumda ve yayına uygun olduğunu kontrol eder ve doğrular.
				D.5.4	Yapımda görev alacak teknik personelin zamanında görev yerlerinde olmalarını kontrol eder ve doğrular.
				D.5.5	Program esnasında katılımcılara ulaşmada yaşanabilecek zorluklarla başa çıkmak için destek düzenlemelerini kontrol eder ve doğrular.
				D.5.6	İletişim devresi arızası durumunda takip edilecek usullere önceden karar verir ve bunları, tüm katılımcıların bilmesi ve anlamasını sağlar.
				D.5.7	Mekanın düzeni, gereklilikleri ve sınırlamalarını açıklayan ve belirleyen işaretlerin ve ikazların güncellenmiş olmasını, net ve dikkat çekecek şekilde konulmasını sağlar.
				D.5.8	Teknik ekibe, programla ilgili görev ve sorumluluklarına, programın hedefleri ve yapısına ilişkin net ve tutarlı bilgi sağlar.
				D.5.9	Değişikliklere ayak uydurabilmesi için teknik ekibe, yapımın akışı, zamanlaması ve içeriğindeki değişiklikleri yeterli süre içinde bildirir.
				D.5.10	Yapımın görüntülerinin teknik kalitesini sürekli olarak izleyerek olası kalite kaybını belirler ve düzeltilmesini sağlar.
				D.5.11	Yapıma ait tüm düzenlemelerin, sosyal güvence gerekliliklerini ve tüm kanuni sağlık ve emniyet yükümlülüklerini karşıladığını doğrular.
				D.5.12	Programın ana stüdyodan playout sunuculara gönderilmesi konusundaki ayrıntılar üzerinde önceden mutabık olur ve gerektiği takdirde ayrıntıları belgeler.

EK-3.(devam) Ulusal meslek standardı, televizyon teknik yönetmeni

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Program yapım uygulamaları teknik ekibini yönetmek (devamı var)	E.1	Program teknik uygulama iş süreçlerini tanımlamak	E.1.1	İşler ve hizmet süreçleri konusunda değerlendirme, planlama ve önceliklendirme yapar.
				E.1.2	Uzun dönem hedefler ile bunlara erişmek için gerekli strateji ve faaliyetleri belirler.
				E.1.3	Teknik birime ait kaynakları ve bütçeyi izler ve denetler.
				E.1.4	Program yapım zamanlamasına uygun teknik ekip çalışma zaman planını hazırlar.
				E.1.5	Görüntü, ses ve kayıtlı ilgili teknik ekibin, görevlerini doğru bir şekilde yapabilmeleri için gereken iş akışını planlar.
				E.1.6	Her bir programın amaçlanan sonuçları bakımından, katkı sağlayıcılara, görevleri ve sorumluluklarına ilişkin net ve tutarlı bilgi sağlar.
E	Program yapım uygulamaları teknik ekibini yönetmek (devamı var)	E.2	Teknik uygulama ekibini oluşturmak	E.2.1	Teknik birim iş süreçleri ve görev tanımlarına uygun insan kaynağı araştırması yapar.
				E.2.2	Ekibe dahil olacak kişilerin beceri gerekliliklerini saptar.
				E.2.3	Ekibin performans standartlarını ve performans değerlendirme ölçütlerini belirler.
				E.2.4	Teknik süreçlerle ilgili insan kaynağını belirler.
				E.2.5	Ekibin, teknik birim işleyişine uygunluğu bakımından geçmiş deneyimlerini dikkate alır.
				E.2.6	Ekibin istihdamında, çalışma yeri ve zamana ilişkin özellikleri gözétir.
				E.2.7	Teknik ekip üyelerini işe alma, çalışma süresi belirleme ve işten çıkarmaya yönelik uygulamaların gerçekleşmesi için televizyon kuruluşu yönetimine görüş bildirir.
				E.2.8	Yetenek yönetimi yaparak ekibin birim iş süreçlerine uygunluğunu gözétir.
E	Program yapım uygulamaları teknik ekibini yönetmek (devamı var)	E.3	Teknik ekip koordinasyonunu sağlamak	E.3.1	Teknik ekip içindeki yetki ve sorumluluk ilişkilerini belirler.
				E.3.2	Ekibin kontrolü için, takım çalışmasına uygun yönetsel faaliyetleri oluşturarak yürütür.
				E.3.3	Belirlenen standartlara ve değerlendirme ölçütlerine göre teknik ekibin performansını değerlendirir.
				E.3.4	Ekibin bir üyesinin ya da üyelerinin, yapım özetinin gerekliliklerini yerine getirmediği durumlarda, nedenini belirlemek için ilgili kişilerle görüşür ve çözüm üretir.
				E.3.5	Ekip üyelerinin kişisel gelişimlerini destekleyecek şekilde onlara fırsat sunar.
				E.3.6	Yapımla ilgili çalışma yöntem ve beklentilerini teknik ekibe, çekim öncesinde, anlaşılır bir şekilde açıklar.
				E.3.7	Yapım sürecinde ekibin uyumlu çalışması için gerekli ihtiyaçları sağlar.
				E.3.8	Ekibin işiyle ilgili risk değerlendirmesini yaparak ilgili sağlık ve güvenlik yönetmeliklerine uygun bir şekilde çalışmasını sağlar.
				E.3.9	Teknik ekip işlerinin raporlanmasını ve kayıtlarının oluşturulmasını sağlar.
				E.3.10	Teknik ekip üyelerinin, televizyon kanalının diğer birimlerindeki çalışanlarla olan ilişkilerini yönetir ve uyumluluğunu gözétir.
E	Program yapım uygulamaları teknik ekibini yönetmek	E.4	Teknik ekip ve televizyon kanalının diğer personeli için teknik danışmanlık hizmeti sağlamak	E.4.1	Teknik birim ve diğer birimlerin teknik eğitim ihtiyacını belirleyerek eğitim programı düzenler.
				E.4.2	Teknik ekipmanın ya da yapıların nasıl imal edildiği, kurulduğu ve kullanıldığı ile ilgili bilgi sağlamak amacıyla gerekli doküman, çizim ve kılavuzu temin eder.
				E.4.3	Teknik konular, süreçler ve sistemlerle ilgili konularda televizyon kuruluşu yönetimine, program yapımı ve yönetimi ekibine teknik tavsiyelerde bulunur.
				E.4.4	Yayın ekibine, teknik ekibe ve diğer personele, teknik ekipmanın nasıl kullanılacağı ile ilgili teknik yardım sunar.
				E.4.5	Televizyon yayın içeriğinin, internet, mobil, podcast vb. etkileşimli yeni medya ortamlarından, sayısal ve çoklu platformlar üzerinden erişimi için, yapımcı veya teknik ekipten ilgili kişilere, uygun formata çevirme, yeniden işleme, vb. gerekli teknik desteği sağlar.

EK-3.(devam) Ulusal meslek standardı, televizyon teknik yönetmeni

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri			
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama		
F	Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerini yönetmek (devamı var)	F.1	Yapım teknik altyapısını takip etmek	F.1.1	Teknik sürecin sağlıklı işlenmesi için cihazların, yapıların ya da malzemelerin bakımını (önleyici, genel ve acil) yapar.		
				F.1.2	Olası problemlerin tespiti için teknik cihazların ve sistemlerin çalışması ile ilgili yayın ekibi ve teknik ekipten gelen bilgileri gözlemler ve takip eder.		
				F.1.3	Doğru çalıştığından emin olmak için cihazları, sistemleri ve yapıları test eder.		
				F.1.4	Televizyon kanalının ve yayın iletim/dağıtım ortamları ve/veya platformlarının teknik gerekliliklerine uyumu denetlemek amacıyla, ana kumanda odasına gönderilen yayını sürekli olarak izler ve kontrol eder.		
				F.1.5	Sorunsuz bir şekilde çalışması için yayın ve playout yazılımı, donanımı ve veri tabanının sürekli kontrolünü yapar, düzenli bakımının yapılmasını sağlar.		
				F.1.6	Yayın kesintisi durumunda devreye girecek programın ana kumanda tarafından yedeklenmesi konusunda yapılacak işlerin yönetilmesini ve sürecin takibini gerçekleştirir.		
				F.1.7	Banttın yayınlanacak programın, teknik standartlar açısından yayına hazır olduğunu anlamak için program kaydının ön izlemesini yapar.		
				F.1.8	Etkin teknolojik değişimleri uygulamak amacıyla yapım teknik altyapısının operasyonel etkinliğini analiz eder.		
		F.2	Yapım teknik altyapısının kontrolünü gerçekleştirmek	F.2.1	Elektronik ve mekanik ekipmanın ve sistemlerin basit onarım işlerinin ve ayarlarının yapılmasını ve kalibrasyonunu sağlar.		
				F.2.2	Arızalanan elektronik ve mekanik ekipmanın ve sistemin en kısa sürede tamir edilmesi sürecini takip eder.		
				F.2.3	Teknik ekipmanın taşınması, yerleştirilmesi ve kurulumu faaliyetlerini takip ederek yönetir.		
				F.2.4	Kurum/kuruluş bünyesinde bulunan teknik ekipmanın envanterini oluşturur ve kontrolünü sağlar.		
				F.3.1	Program yapımında gerek duyulacak teknik desteğin ve donanımın niteliğini belirler, gereksinimi tanımlar.		
				F.3.2	Televizyon kanalı içinden sağlanamayacak teknik destek ve donanım konusunda piyasa araştırması yapar.		
F	Televizyon program yapım uygulamalarının teknik altyapı gereksinimlerini yönetmek	F.3	Televizyon kanalı dışından sağlanacak teknik destek ve donanımla ilgili süreci yönetmek	F.3.3	Televizyon kanalı dışından sağlanacak teknik destek ve donanımın temini için ilgili tedarikçi firma, kişi ve kuruluşlarla görüşmeler yapar.		
				F.3.4	Teknik destek ve donanımın karşılanması için zaman ve maliyet planı yapar.		
				F.3.5	Teknik destek ve donanımın, yapılan plan doğrultusunda karşılanması faaliyetlerini yürütür.		
				F.4.1	Yeniden iletim/yayınla ile yasal mevzuat uyarınca zorunlu olan veya yayın takibi amacıyla yapılacak kayıtlar için kullanılacak olan yayın kayıt sistemini oluşturur, sorunsuz olarak çalışmasını takip eder.		
				F.4.2	İstendiği taktirde, belli bir gün ve saate ait yayının kayıt konusu sistemden alınarak, talep edilen biçimde sunulmasını sağlar.		
		F.4	Yasal düzenlemeler kapsamındaki gerekliliklerle ilgili teknolojik uygulamaları planlamak	F.4.3	Yapım teknik süreçlerinin ve prosedürlerinin, yasalar, düzenlemeler ve standartlara uygun olduğundan emin olur.		
				G.1	Eğitim planlama ve organizasyon çalışmalarını gerçekleştirmek	G.1.1	Meslek ile ilgili toplantı, seminer, hizmet içi eğitim vb. etkinliklere gerektiğinde katılım sağlar.
				G.1.2	Kendi veya başkalarının periyodik veya bir defaya özgü eğitim ihtiyaçlarını belirleyerek zaman planlaması açısından değerlendirir.		
		G.2	Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	G.2.1	Mesleki ve kişisel gelişim için gerekli araştırma faaliyetlerini gerçekleştirir.		
				G.2.2	Televizyon yayıncılığı ve sayısal yayıncılık ile ilgili yeni teknolojileri/yayınları ve gelişmeleri takip eder.		
G.3	Astlarına ve diğer çalışanlara mesleki eğitimler vermek	G.3.1	Bilgi ve deneyimlerini, gerektiğinde birlikte çalıştığı veya ilgili diğer kişilere aktarır.				
		G.3.2	Televizyon yayıncılığı ve sayısal yayıncılık ile ilgili olarak, gerektiğinde bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerini gerçekleştirir.				

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : URGANCI Harun
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : Ankara 1977
Medeni hali : Evli
E-mail : harun.uragnci@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek lisans	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	2020
Lisans	Anadolu Üniversitesi İşletme	2014
Ön Lisans	Kırıkkale Üniversitesi Elektronik	2010

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2008	ATV Televizyonu	Teknik Müdür (Halen)
2003	CNN Türk	Teknik Müdür
1999	BRT Televizyonu	Teknik Yönetmen
1998	TV8	Teknik Yönetmen
1997	ETV	Up-Link Teknisyeni
1995	ATV Televizyonu	Ses Teknisyeni

